



Begroting 2023

Meerjarenraming 2024 t/m 2026



Gemeente Valkenburg aan de Geul

Begroting 2023 en meerjarenraming 2024 t/m 2026

Versie: 1.02 d.d. 6 oktober 2022

Status: Ontwerpbegroting (cf. art. 190 Gemeentewet), vastgesteld in het college d.d. 4 oktober 2022, publicatie d.d. 6 oktober 2022.

Ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad voor de raadsvergadering van 8 november 2022, cf. artikel 191 Gemeentewet.



Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de gemeenteraad,

De ontwerpbegroting voor het jaar 2023 is de eerste begroting in de nieuwe coalitieperiode. Het coalitieakkoord “Valkenburg aan de Geul veert op” staat aan de basis voor de beleidskeuzes in 2023.

Na een aantal jaren waarin verschillende crisissen de prioriteiten van de gemeente mede hebben bepaald, hopen we in 2023 weer in rustiger vaarwater te kunnen komen en verder te gaan bouwen. Het coalitieakkoord is daarbij bepalend voor de richting die we in slaan.

Financieel gezien staat onze gemeente er goed voor. Voor de jaren 2023, 2024 en 2025 ontstaat er incidenteel ruimte als gevolg van hogere inkomsten uit het gemeentefonds. De onzekerheid over de structurele financiering vanuit de rijksoverheid vanaf 2026 blijft echter onverminderd groot. Dat houdt in dat er ruimte is voor incidenteel nieuw beleid, maar dat terughoudendheid voor beleidskeuzes met een structureel financieel effect geboden blijft.

Het college heeft in deze ontwerpbegroting getracht om een goede balans te vinden tussen de ambities uit het coalitieakkoord, de beschikbare financiële ruimte en de benodigde personele capaciteit voor de uitvoering van deze ambities. In het eerste hoofdstuk van deze begroting is dit uitgewerkt in concrete voorstellen voor het jaar 2023.

De doelstelling daarbij is om zo transparant mogelijk weer te geven welke keuzes u bij het vaststellen van deze begroting kunt maken. Op deze wijze heeft het college getracht om uw raad in positie te brengen om, met de behandeling en vaststelling van deze programmabegroting, invulling te kunnen geven aan uw kaderstellende rol.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

w.g.

mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur / gemeentesecretaris

w.g.

D.M.M.T. Prevoo
burgemeester



Inhoudsopgave

De programmabegroting

Hoofdstuk 1	Algemeen	5
	Belangrijkste financiële aandachtspunten voor 2023	5
	Samenvatting van de beleidsvoornemens	13
Hoofdstuk 2	Programmaplan	16
2.1	Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving	16
2.2	Programma Economie en Toerisme	19
2.3	Programma Verkeer, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	23
2.4	Programma Sport, Cultuur en Recreatie	30
2.5	Programma Onderwijs	34
2.6	Programma Sociaal Domein	36
2.7	Programma Volksgezondheid en Milieu	43
2.8	Programma Bestuur en Ondersteuning	47
2.9	Overhead, Onvoorzien en Vennootschapsbelasting	49
Hoofdstuk 3	Paragrafen	51
3.1	Paragraaf Lokale heffingen	51
3.2	Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	60
3.3	Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen	66
3.4	Paragraaf Financiering	69
3.5	Paragraaf Bedrijfsvoering	73
3.6	Paragraaf Verbonden Partijen	76
3.7	Paragraaf Grondbeleid	95

De financiële begroting

Hoofdstuk 4	Overzicht van baten en lasten	97
Hoofdstuk 5	Financiële positie	100

Bijlagen

Bijlage 1	Overzicht van baten en lasten per taakveld	106
Bijlage 2	Overzicht incidentele baten en lasten per programma	111
Bijlage 3	Meerjarig verloop reserves en voorzieningen	112
Bijlage 4	Overzicht structurele mutaties reserves	113
Bijlage 5	Reserve- en voorzieningenbeleid	114

Hoofdstuk 1: Algemeen

1.1 Algemene inleiding en leeswijzer

Voor u ligt de programmabegroting 2023 en de meerjarenraming 2024 t/m 2026 van de gemeente Valkenburg aan de Geul. De begroting is opgesteld volgens de landelijke voorschriften die volgen uit de Gemeentewet en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Daarnaast geldt de door de gemeenteraad vastgestelde financiële verordening 2021 als kader voor het opstellen van de begroting.

In deze inleidende tekst geven wij u enige toelichting op de opbouw van het boekwerk en op het proces van het vaststellen van de begroting.

De begroting bestaat in hoofdlijnen uit twee onderdelen, namelijk het beleidsmatige deel en het financiële deel.

1.2 Financiële samenvatting

De financiële samenvatting van de begroting 2023 is als volgt:

Baten en lasten per programma			
<i>(bedragen in duizenden euro's)</i>			
Begroting 2023	Lasten	Baten	Saldo
Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving	3.073	238	-2.835
Programma Economie en Toerisme	3.924	6.876	2.952
Programma Verkeer, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	5.812	1.235	-4.577
Programma Sport, Cultuur en Recreatie	4.883	1.678	-3.205
Programma Onderwijs	1.725	100	-1.625
Programma Sociaal Domein	21.514	5.173	-16.341
Programma Volksgezondheid en Milieu	5.439	5.078	-361
Programma Bestuur en Ondersteuning	3.377	38.385	35.008
Subtotaal programma's	49.747	58.763	9.016
Overhead	8.569	181	-8.388
Onvoorzien	100	-49	-149
Vennootschapsbelasting	1	0	-1
Subtotaal overig	8.670	132	-8.538
Saldo van baten en lasten	58.417	58.895	478
Toevoegingen aan reserves	536	0	-536
Onttrekkingen uit reserves	0	1.278	1.278
Resultaat	58.953	60.173	1.220

1.3 Belangrijkste financiële aandachtspunten voor 2023

In deze paragraaf zijn de concrete beleidsvoornemens voor 2023 opgenomen. Per onderwerp is een inhoudelijke toelichting opgenomen. De paragraaf wordt afgesloten met een totaaloverzicht van deze voorstellen.



Programma Economie en Toerisme

Visie Vrijetijdseconomie

In 2023 wordt richting gegeven aan de Visie Vrijetijdseconomie 2035 Valkenburg aan de Geul. Na vaststelling van deze visie volgt een voorstel voor een uitvoeringsagenda waarin concrete maatregelen en beleidsvoornemens benoemd zullen worden (waaronder evenementenbeleid en cultuurbeleid) ten einde het behalen van de in de visie gestelde ambities. Dit vormt de basis voor de te maken keuzes op deze beleidsterreinen richting de toekomst.

Toeristenbelasting

Zoals vermeld in het coalitieakkoord bieden onze (toeristische) ambities afgezet tegen de financiële uitdagingen en onzekerheden naar onze overtuiging voldoende grondslag voor het verhogen van de toeristenbelasting vanaf het jaar 2024. De formele besluitvorming over de tarieven vindt plaats met het vaststellen van de verordening toeristenbelasting. In deze begroting hebben we de uitgangspunten beschreven voor de voorgestelde verhoging.

Het voorstel is om de tarieven vanaf 2024 te verhogen met het bedrag van € 0,50 cent en voor de jaren daarna een indexatie toe te passen op de tarieven. Voor deze indexatie willen we aansluiten op de gebruikelijke indexatie van de OZB-tarieven van 3%, met een afronding van het tarief op € 0,10. De gedachte hierachter is dat de lasten hiermee evenredig verdeeld worden over onze eigen inwoners en de toeristen die komen overnachten in onze gemeente.

Met de branchevereniging zijn in het verleden afspraken gemaakt om wijzigingen in het tarief van de toeristenbelasting ruim van tevoren bekend te maken. Op deze wijze kunnen de ondernemers hier rekening mee houden met het vaststellen van de overnachtingsprijzen voor het volgende jaar. Om hieraan tegemoet te komen zijn wij voornemens om in de raadsvergadering van februari 2023 de verordening toeristenbelasting 2024 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voor te leggen. Het verband tussen de visie vrijetijdseconomie en de toeristenbelasting zullen we bij het vervolgtraject betrekken.

Programma Verkeer, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

Reconstructie Koningswinkelstraat en omgeving

In het raadsinformatiebuletin nr. 22.58 betreffende de reconstructie van de Koningswinkelstraat en omgeving staat vermeld dat wij de gemeenteraad in stelling willen brengen om over te gaan tot de kredietverstrekking van dit project. Anders dan staat aangegeven in het RIB stellen wij voor om de formele votering van het investeringskrediet als onderdeel van de besluitvorming over deze programmabegroting op te nemen.

Op basis van de uitgevoerde aanbesteding komen wij tot de volgende kostenraming voor dit project:

Project Koningswinkelstraat en omgeving	Raming	10% onvoorzien	Totaal
Riolering (dekking via het GRP)	1.777.000	177.700	1.954.700
Wegdek, terrein en inrichting	1.169.000	116.900	1.285.900
Totaal	2.946.000	294.600	3.240.600

De gemeenteraad wordt daarmee verzocht om een investeringskrediet te voteren voor het bedrag van € 3.240.600.

De dekking van het rioleringsgedeelte vindt plaats via het GRP. Het gedeelte dat betrekking heeft op het wegdek, terrein en inrichting wordt geactiveerd en afgeschreven over een periode van 25 jaar. Dit leidt tot jaarlijkse kapitaallasten van (afgerond) € 52.000.

Neerhem en Pastoor Sartonstraat

Een aantal projecten in de openbare ruimte zijn momenteel in voorbereiding. Een tweetal projecten wilt het college graag specifiek uitlichten. Dit betreft de Neerhem en de Pastoor Sartonstraat. Voor de Neerhem geldt dat deze ontsluitingsweg als prioriteit staat opgenomen in het coalitieakkoord. Voor zowel de Neerhem als de Pastoor Sartonstraat speelt de status van de



riolering een rol hierin, waarvan de oorzaak mede is gelegen in de watersnood van 2021. Het college is voornemens om in 2023 concrete voorstellen voor deze beide projecten aan uw raad voor te leggen.

Projectbudget opstellen parkeerbeleidsplan

Het optimaliseren van onze (verkeers-)infrastructuur, gekoppeld aan het gemeentelijk mobiliteitsplan en het parkeerbeleid in wording is als prioriteit opgenomen in het coalitieakkoord. Om hier in 2023 concreet invulling aan te kunnen geven verzoeken wij de gemeenteraad om een incidenteel projectbudget beschikbaar te stellen voor het opstellen van het parkeerbeleidsplan. Voor de dekking van deze kosten stellen wij voor om incidenteel het bedrag van € 25.000 te onttrekken uit de bestemmingsreserve parkeerexploitatie.

Bij de verdere uitvoering van het parkeerbeleid zal het college specifiek aandacht besteden aan de evaluatie van het parkeervergunningensysteem, in lijn met de afspraken hierover zoals die in het coalitieakkoord zijn opgenomen.

Verkoop Pradoegebouw Steenstraat 2

Bij het vaststellen van de begroting 2021 is besloten om structureel rekening te houden met de exploitatielasten van in gemeentelijk eigendom waarbij sprake van langdurige tijdelijke leegstand. Dit had onder andere betrekking op Kasteel Oost en het Pradoegebouw (Steenstraat 2 in Valkenburg). Deze kosten zijn op basis hiervan structureel meegenomen in de begroting en meerjarenraming. Op het moment dat de gebouwen worden verkocht komen deze exploitatielasten te vervallen.

De verkoop van het Pradoegebouw heeft in 2022 plaatsgevonden. De vrijval van de exploitatiekosten levert een structureel voordeel op van (afgerond) € 42.000. Dit voordeel is opgenomen als dekkingsmiddel in het financiële totaaloverzicht hieronder.

Programma Sport, Cultuur en Recreatie

Renovatie sporthal De Polfermolen en sporthal De Bosdries

Een van de beslispunten in de beleidsnota “Valkenburg aan de Geul beweegt”, zoals die in april 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld, had betrekking op de renovatie van sporthal De Polfermolen en sporthal De Bosdries. Ook in het coalitieakkoord 2022-2026 wordt op dit onderwerp ingegaan, waarbij sprake is van renovatie dan wel nieuwbouw op de bestaande locaties met specifiek voor de Polfermolen een aanvullend kader voor de overige functies. Het college is reeds gestart met de planvorming voor de besluitvorming over deze beide trajecten. Wij zijn voornemens om in 2023 een concreet raadsvoorstel aan de gemeenteraad voor te leggen.

Bijdrageregeling sportterreinen

Met het vaststellen van de beleidsnota “Valkenburg aan de Geul beweegt” in april 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met het kader van een bijdrageregeling voor de buitensportverenigingen. Het college hecht eraan om, in lijn met de afspraken uit het coalitieakkoord, concrete invulling te geven aan deze regeling op een manier die voor onze verenigingen een reëel en vooral ook haalbaar perspectief biedt. Hierin zoeken we naar een goede balans tussen de financiële draagkracht van de gemeente en van de verenigingen. Concreet stellen wij voor om voor de bijdrageregeling het uitgangspunt te hanteren dat de gemeente bijdraagt in 60% van de kosten en de vereniging de resterende 40% dient te financieren. Voor de financiële bijdrage van de gemeente geldt daarbij een concreet plafond van € 500.000 Het uitgangspunt dat de vereniging primair zelf verantwoordelijk is voor het buitensportcomplex wordt daarbij wel gehanteerd.

Voor de financiering van de bijdrage van de vereniging biedt de gemeente daar waar mogelijk praktische ondersteuning, bijvoorbeeld bij het bekijken van de mogelijkheden van de sportlening van de BNG. Uitgangspunt daarbij is wel dat het bestuur van de vereniging primair zelf verantwoordelijk is voor de financiering van het eigen gedeelte.

Voor de lasten aan de kant van de gemeente hebben we in deze begroting rekening gehouden met een structureel bedrag van € 50.000.



Areaaluitbreiding openbare ruimte

De in het afgelopen jaar opgeleverde (reconstructie)projecten (o.a. Walramplein, Valkenburgerstraat) en de komende projecten zoals schoolomgeving Berg komen qua beheer en het onderhoud over naar de gemeente. Daarmee groeit de beheeropgave, waardoor bestaande budgetten onder druk komen te staan. Een structurele verhoging van het budget Ontzorgingscontract Groen en Reiniging à € 25.000 is noodzakelijk om onderhoud adequaat te kunnen blijven uitvoeren.

Bloemenproject

In de afgelopen jaren heeft de gemeente een financiële bijdrage geleverd aan het bloemenproject in het centrum van Valkenburg. Deze bijdrage loopt in 2022 af. We stellen voor om een aanvullende bijdrage te leveren voor een periode van 3 jaar (2023, 2024 en 2025) voor het bedrag van € 12.500 per jaar.

Jongeren en cultuur

In 2023 wilt het college een activiteitenprogramma opzetten om jongeren kennis te laten maken met de verschillende vormen van kunst en cultuur in onze gemeente. Hiervoor willen we een eenmalig projectbudget beschikbaar stellen van € 10.000.

Nieuwe initiatieven economie, kunst en cultuur

Het college wilt graag invulling geven aan nieuwe initiatieven in de vorm van (amateur)kunsten, het stimuleren van activiteiten vanuit de BIZ en horeca of het beter vermarkten van een aantal lopende ontwikkelingen binnen onze gemeente (City Marketing), dan wel het aanjagen van nieuwe activiteiten/initiatieven in gebieden die aandacht vragen i.v.m. leegstandsontwikkeling (bijv. Par'Course, Plenkertstraat etc.). Om snel op lopende initiatieven en aanvragen te kunnen inspringen is het wenselijk om hiervoor een budget van € 50.000 per jaar voor vrij te maken in de komende drie jaren (2023, 2024 en 2025).

Programma Onderwijs

Reserve onderwijshuisvesting - systematiek

De gemeenteraad heeft op 13 december 2021 besloten in te stemmen met het realiseren van een Samenwerkend Kindcentrum Berg (SKC Berg), waarin openbare basisschool Berg, kinderopvang en bibliotheek worden gehuisvest. Aanvullend heeft het college in april 2022 besloten om de afschrijvingstermijn van het SKC Berg te stellen op een termijn van 40 jaar. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd in raadsinformatiebuletin nr. 22.30.

Een van de aandachtspunten in dit dossier is het risico op leegstand. Om dit risico af te dekken hebben we met de verschillende partijen afspraken gemaakt over een risico-opslag in de huurprijs. Het college stelt voor om deze risico-opslag jaarlijks te storten in de reserve onderwijshuisvesting. Om dit te kunnen doen is een kleine aanpassing nodig in het beleidskader voor de investeringsreserve huisvesting onderwijs. Concreet wordt deze reserve daarmee niet meer alleen van toepassing op de onderwijshuisvesting zelf, maar ook op de huisvesting die direct daaraan te relateren is, zoals de bibliotheek en de kinderopvang in SKC Berg.

Het beleidskader van de investeringsreserve huisvesting onderwijs in de bijlage reserve- en voorzieningenbeleid 2023 is op basis van bovenstaand voorstel geactualiseerd.

Programma Sociaal Domein

Projectbudget nieuw beleid gemeenschapshuizen

Een van de speerpunten uit het coalitieakkoord betreft het vergroten van de leefbaarheid in de kernen. De gemeente levert daarbij een verantwoorde bijdrage aan die gemeenschapshuizen of gemeenschapsvoorzieningen die in een aantoonbare behoefte voorzien.

De uitwerking hiervan vindt plaats in een nieuw beleid voor gemeenschapshuizen en gemeenschapsvoorzieningen. Het college stelt voor om in deze begroting een bedrag van € 40.000



vrij te maken als incidenteel projectbudget voor deze uitwerking. Indien de gemeenteraad hiermee instemt, zullen deze middelen worden ingezet om het proces en het beleid vorm te laten geven door een extern bureau. De gemeente heeft als opdrachtgever de regiefunctie in dit traject.

Verdeelsystematiek GR Omnibuzz

Binnen de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz loopt momenteel een zienswijzeprocedure voor een gewijzigde verdeelsystematiek. Dit komt er in het kort op neer dat de oude zone-indeling wordt losgelaten en dat de kosten op basis van kilometers verdeeld zullen worden over de gemeenten. Voor deze zienswijze wordt een separate raadsnota voorgelegd in de vergadering van oktober 2022. Met de verwachte financiële consequenties is wel al rekening gehouden in deze ontwerpbegroting. Dit gaat om een bedrag van (afgerond) € 28.500, structureel vanaf 2023.

Structurele uitbreiding afdeling Sociale Ontwikkeling en Burgerkracht

De wettelijke taken in het sociaal domein, de werkzaamheden die voortvloeien uit het coalitieakkoord, de noodzaak om meer grip op het sociaal domein en uitvoeringsorganisatie sociale zaken Maastricht Heuvelland (SZMH) te krijgen én de opgaven die voortvloeien uit de watersnoodramp, de Oekraïne crisis en de ontwikkelingen rondom energiearmoede en inflatie maken dat de afdeling sociale ontwikkeling en burgerkracht (SOB) overvraagd is en voor de uitvoering van al deze taken niet kan volstaan met de huidige vaste formatie.

In de loop van de afgelopen jaren is er daarom tijdelijk personeel ingehuurd om beleidsmatige, projectmatige en administratieve/ondersteunende werkzaamheden uit te voeren. Deze tijdelijke inhuur loopt tot 1 september 2023. Uw Raad wordt als onderdeel van besluitvorming voorgesteld 2 formatieplekken structureel toe te voegen aan de afdeling SOB. Door het structureel te maken, kunnen we ons beleid continueren en werken aan de gewenste doelen. De programma's Sociaal Domein, Onderwijs en het onderdeel sport in het Programma Sport, Cultuur en Recreatie zijn opgesteld vanuit de situatie waarin deze fte's daadwerkelijk worden toegevoegd. Mocht anders worden besloten betekent dit dat er vanaf september 2023 gesneden wordt in de werkzaamheden in het sociaal domein en we ons overwegend beperken tot de uitvoering van wettelijke taken. De kosten hiervan bedragen € 150.000 op jaarbasis.

Specifieke maatregelen armoedebestrijding

Om de bestrijding van armoede structureel aan te pakken hanteren we het armoedebelidsplan. Binnen dit beleid zoeken we naar extra mogelijkheden om inwoners met een laag inkomen te ondersteunen. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan het verstrekken van gratis menstruatiemiddelen of het verlenen van zwemkorting.

Programma Volksgezondheid en Milieu

Afvalstoffenheffing

De kosten voor de verwerking van huishoudelijk afval zijn fors gestegen. Deze kostenstijgingen zijn nu al zichtbaar maar zullen zich ook de komende periode nog blijven voordoen. Dit betreft deels de kostenstijgingen die waren aangekondigd in de programmabegroting van 2022, maar deels ook nieuwe ontwikkelingen binnen de markt waardoor de prijzen oplopen. Een voorbeeld hiervan is dat er al enkele jaren op landelijk niveau een discussie loopt over de fysieke belastbaarheid van de medewerkers van de ophaaldiensten. Dit vertaalt zich in een nieuwe richtlijn voor de inzet van personeel.

Onze gemeente hanteert het uitgangspunt van een gesloten systeem voor de kosten van afvalverwerking. Dit houdt in dat kostenstijgingen in principe direct zichtbaar zijn in de belastingtarieven van de afvalstoffenheffing. In de raadsnota 'tarievenbesluiten planjaar 2022' stond de verwachte stijging van het tarief als volgt aangekondigd: een aanvullende stijging (van het vastrecht) van € 40 in 2023 en € 30 in 2024, waarmee er in totaal sprake is van een verdubbeling over een periode van 4 jaar van € 120 naar € 240.

Het concrete voorstel bij deze begroting is om wel vast te houden aan de stijging zoals die vorig jaar reeds was aangekondigd, maar om de tarieven in 2023 niet nog verder door te laten stijgen. Indien wij de kostenstijgingen volledig zouden doorvertalen in de belastingtarieven, zou dat nog een aanvullende stijging betekenen in 2023 van circa € 30 (totaal € 224.000, verdeeld over circa 7.500



huishoudens). Het college acht een dergelijke lastenverhoging voor onze inwoners in deze financieel onzekere tijden niet wenselijk.

Wij stellen daarom voor om, incidenteel in 2023, dit tekort in de begroting van afvalstoffenheffing ad € 224.000 af te dekken uit de algemene middelen. Daarmee laten we het uitgangspunt van een gesloten systeem dus incidenteel los. Daar wilt het college wel de voorwaarde aan verbinden dat we in 2023 binnen de uitvoering van deze beleidstaak gaan kijken naar alternatieve methoden van afvalinzameling of andere opties voor de organisatie van deze taak. Indien er mogelijkheden zijn om de afvalverwerking op een andere manier in te richten en daarmee verdere kostenstijgingen te voorkomen, dan zullen wij daar concrete voorstellen voor doen aan de gemeenteraad.

Transitie Visie Warmte (TVW)

Voor de Transitie Visie Warmte verwachten we in december 2022 een voorstel aan de raad voor te leggen. De ambities uit de TVW worden in 2023 vertaald naar uitvoeringsplannen. De financiële gevolgen hiervan zijn niet in deze begroting verwerkt, maar zullen onderdeel zijn van het raadsvoorstel.

Programma Bestuur en Ondersteuning

Personele lasten

De beleidsvoornemens uit deze begroting worden voor een belangrijk deel uitgevoerd door de medewerkers van de ambtelijke organisatie. Dit betreft zowel medewerkers met een vaste aanstelling bij de gemeente als tijdelijke medewerkers, al dan niet via externe inhuur. Over het algemeen zien we de druk op de ambtelijke organisatie structureel toenemen. Vanuit het perspectief van de begroting kan dit worden vertaald in personele lasten, waarbij de begrote lasten een reëel beeld dienen te geven van de kosten van deze personele inzet.

Vanuit dit uitgangspunt hebben wij in de afgelopen periode een analyse uitgevoerd van de personele lasten, waarbij de begrote kosten meer in lijn zijn gebracht met de verwachte realisatie. Gelet op de huidige arbeidsmarkt verwachten we bijvoorbeeld dat externe inhuur een relatief groter aandeel blijft vormen van de personele kosten. De financiële vertaling deze analyse is in de voorliggende begroting verwerkt.

Concreet vertaalt zich dat met name in het budget voor de externe inhuur, dat al een aantal jaren een significant verschil liet zien tussen het oorspronkelijk geraamde bedrag en de daadwerkelijke realisatie. Het budget voor externe inhuur is in deze begroting daarom verhoogd met € 524.000 naar een totaalbedrag van € 700.000. Om dit in perspectief te plaatsen, dit is circa 7,9% van de totaal begrote personeelskosten. De twee formatieplaatsen uit het voorstel van de afdeling sociale ontwikkeling en burgerkracht zijn hierop gecorrigeerd.

Inhoudelijk verwachten wij op een aantal terreinen aanvullende inzet, waarvoor dit budget dan wordt aangesproken. Dit gaat bijvoorbeeld om het stikstofdossier en de relatie met de agrarische sector of om de personele inzet op het dossier kunst en cultuur.

Daarnaast zijn de structurele gevolgen van de uitgevoerde organisatiescan in deze begroting verwerkt, in lijn met het raadsbesluit van 21 februari 2022. Dit betreft de personele lasten van 5 formatieplaatsen ad € 436.000. Hiermee is invulling gegeven aan de formatieve knelpunten zoals die in de analyse van het externe adviesbureau Berenschot naar voren zijn gekomen.

Gemeentefonds septembercirculaire 2022

De financiering van gemeenten door de rijksoverheid vindt plaats via de algemene uitkering en de specifieke uitkeringen in het gemeentefonds. Voor onze gemeente gaat dit om ruim de helft van onze totale inkomsten. Wijzigingen in het gemeentefonds hebben hierdoor vaak een directe impact op de financiële ruimte van onze gemeente.

De rijksoverheid bericht gemeenten periodiek over wijzigingen in het gemeentefonds. Vaste momenten hierin zijn de meicirculaire en de septembercirculaire. Over de meicirculaire 2022 is de gemeenteraad geïnformeerd in het raadsinformatiebulletin 22.50. Dit stuk was eveneens geagendeerd als bijlage bij de kadernota 2022 in de raadsvergadering van 11 juli 2022.



De resultaten van de septembercirculaire worden gelijktijdig met de rijksbegroting op Prinsjesdag, de derde dinsdag van september, bekend gemaakt. Zoals bekend zijn er dit jaar tot op het laatst door de regering nog wijzigingen aangebracht in die rijksbegroting. Mede als gevolg van de trap-op trap-af systematiek werken deze wijzigingen ook door in het gemeentefonds, die hierdoor iets later is gepubliceerd dan verwacht.

De septembercirculaire is daarmee een document dat wezenlijk van invloed is op de financiële ruimte in deze ontwerpbegroting, maar dat wel vrij laat in het proces van het opstellen van de begroting beschikbaar is. Desondanks is het wel gelukt om de financiële resultaten van de septembercirculaire van het gemeentefonds samen te vatten in deze paragraaf alsmede volledig te verwerken in de diverse financiële tabellen van deze begroting.

De belangrijkste punten uit de septembercirculaire worden hieronder toegelicht:

Algemeen / accres

In algemene zin is er sprake van een stijging van de middelen in het gemeentefonds. Bij deze septembercirculaire is er op landelijk niveau jaarlijks circa € 5 miljard meer beschikbaar. Deels bestaat dit bedrag uit het zogeheten volume accres en deels uit loon- en prijscompensatie via het accres. Voor onze gemeenten gaat het om circa € 570.000 in de jaren 2023, 2024 en 2025. Voor het jaar 2026 is daarnaast aanvullend budget beschikbaar gesteld in het gemeentefonds. Dit heeft ook te maken met de nog lopende discussie over de structurele financiering van gemeenten via het gemeentefonds vanaf het jaar 2026. Een definitief besluit hierover is nog niet genomen, maar als tussenstap is wel een aanvullend bedrag van 1 miljard beschikbaar gesteld in het gemeentefonds voor het jaar 2026. Voor onze gemeente betekent dat in 2026 (als totaal van beide ontwikkelingen) een bedrag van € 1.360.000.

Energietoelage

De rijksoverheid heeft voor 2022 een bedrag van € 1.300 beschikbaar gesteld voor inwoners met een inkomen onder de 120% van het wettelijk sociaal minimum. Zoals bekend heeft de rijksoverheid vrij recent voor Prinsjesdag een aanvullend koopkrachtpakket bekend gemaakt. Onderdeel van deze plannen is dat er in 2023 opnieuw een bedrag van € 1.300 per huishouden beschikbaar is. Gemeenten krijgen de mogelijkheid om al in 2022 € 500 van het bedrag van 2023 uit te keren. Ten tijde van het opstellen van de begroting is nog niet bekend hoe onze gemeente hiermee zal omgaan. De aanvullende bijdrage in het gemeentefonds is nu verwerkt in de jaarschijf 2022. De gemeenteraad wordt hierover nader geïnformeerd bij de najaarsnota 2022.

Asiel (inburgering)

Op 26 augustus 2022 is er een bestuurlijk akkoord gesloten met betrekking tot de opvang van asielzoekers. Onderdeel van dit akkoord was de afspraak dat er aanvullende middelen beschikbaar worden gesteld voor de gemeentelijke kosten van inburgering en integratie. Deze kosten zijn immers gestegen als gevolg van de hogere instroom van inburgeraars. In 2023 gaat dit om € 40.000 en in 2024 om een bedrag van € 31.000.

Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb)

Vanaf de inwerkingtreding van de Wkb (die vooralsnog is voorzien op 1 januari 2023) tot en met 2026 ontvangen gemeenten landelijk een bedrag van € 10 miljoen voor het uitvoeren van extra wettelijke taken. Voor onze gemeente gaat dit om een bedrag van € 13.000.

PGB trekkingsrechten

De Sociale Verzekeringsbank (SVB) voert een deel van de uitvoering uit van de trekkingsrechten van het persoonsgebonden budget (PGB). Dit valt onder de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), waarvan de financiering onderdeel uitmaakt van het gemeentefonds. Aangezien de SVB geen ontvanger is uit het gemeentefonds leidde dat tot een discrepantie tussen de kosten en de vergoeding. Om deze reden hebben de VNG en het ministerie van VWS besloten tot een structurele uitname uit het gemeentefonds met ingang van 2023. Landelijk gaat dit om een bedrag van € 27,2 miljoen, voor onze gemeente is dat circa € 31.000 (met een kleine fluctuaties tussen de verschillende jaarschijven).

Bijdrage centrale financiering GDI

De financiering van de generieke digitale infrastructuur wordt met ingang van 2023 centraal ondergebracht bij het Ministerie van BZK. Hiervoor wordt vanaf 2023 een structureel bedrag uit het gemeentefonds onttrokken van circa € 7,6 miljoen op landelijk niveau. Voor onze gemeente gaat dit om circa € 7.000.

Financiële gevolgen septembercirculaire

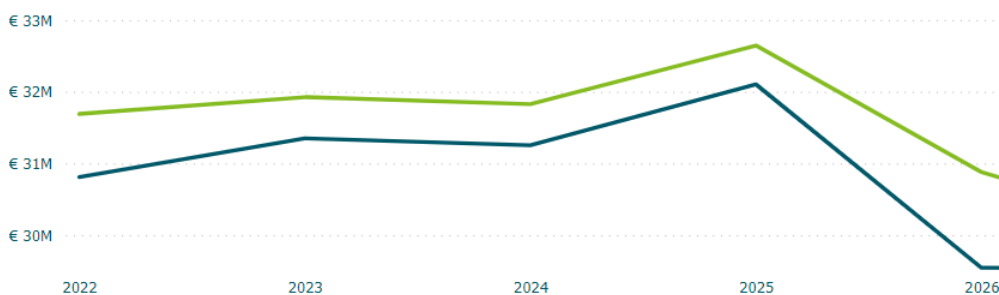
De wijzigingen in het gemeentefonds in de septembercirculaire ten opzichte van de meicirculaire leiden op totaalniveau tot de volgende mutaties:

Bedragen * € 1.000	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Meicirculaire 2022 (cf. RIB 22.50)	30.997	30.890	31.750	29.191
Wijzigingen septembercirculaire 2022	575	585	543	1.335
Septembercirculaire 2022	31.572	31.475	32.293	30.526

Deze tabel is, in lijn met de voorgaande circulaire, weergegeven in constante prijzen. De grafische weergave hiervan is als volgt:

Totaal uitkeringen per circulaire i

● Mei 2022 ● September 2022



De wijzigingen in de septembercirculaire 2022 ten opzichte van de meicirculaire 2022 zijn als volgt uit te splitsen:

Bedragen * € 1.000	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Wijziging uitkeringsfactor en accres	569	571	569	1.360
Asiel (inburgering)	40	31		
Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb)	13	13	13	13
PGB trekkingsrechten	-31	-31	-32	-31
Bijdrage centrale financiering GDI	-7	-7	-7	-7
Participatie: IPS regeling	-9			
Overige effecten		8		
Totaal wijzigingen septembercirculaire 2022	575	585	543	1.335

De financiële gevolgen van de septembercirculaire van het gemeentefonds zijn daarmee toegelicht voor de inkomsten uit het gemeentefonds. Daarnaast houden we binnen het gemeentefonds rekening met een mogelijke daling van de inkomsten in de komende jaren. Concreet is dit in de begroting verwerkt met een stelpost onder de noemer reservering ontwikkeling accres gemeentefonds. Deze reservering bedraagt € 250.000 in 2023 en loopt jaarlijks op met € 50.000 tot € 400.000 in 2026.

Invullingen taakstellingen

Als onderdeel van de programmabegroting 2021 zijn twee structurele taakstellingen in de begroting opgenomen. Dit betreft de taakstelling onderuitputting en de taakstelling versterking budgetbeheer. De taakstelling onderuitputting was daarbij opgesplitst in de verwachte onderuitputting op het meerjarenbeleidsplan en op de stelposten gemeentefonds. In de tussentijdse periode is de wijze van begroten zodanig aangepast dat inmiddels concreet invulling is gegeven aan deze stelposten. De diverse onderdelen van het meerjarenbeleidsplan en de stelposten in het gemeentefonds worden in de begroting opgenomen vanuit het uitgangspunt van een reële begroting. Dit geldt eveneens voor de budgetten in de diverse programma's, zowel in hoofdlijnen als op detailniveau.

Hiermee is concreet invulling gegeven aan deze taakstellingen. Het college stelt daarom voor om deze taakstellingen met ingang van 2023 ook structureel uit onze begroting te verwijderen.

Afwikkeling financiële gevolgen Corona (Covid-19)

Als onderdeel van de besluitvorming bij de Kadernota 2020 heeft de gemeenteraad de bestemmingsreserve financiële gevolgen Corona (Covid-19) ingesteld. Deze reserve is bedoeld als een tijdelijke reserve, zolang de financiële afwikkeling loopt. Over het jaar 2021 zullen wij als gemeente nog een vergoeding ontvangen voor de inkomstenderving die het gevolg is van Covid-19. De afstemming hierover tussen het Ministerie van BZK en onze gemeente loopt momenteel. In deze begroting kunnen wij echter nog niet vooruitlopen op de uitkomst hiervan. Zodra het college duidelijkheid heeft over de coronacompensatie over 2021 zullen wij de gemeenteraad hierover informeren.

Samenvatting van de beleidsvoornemens

In de onderstaande tabel is een financiële samenvatting opgenomen van de beleidsvoornemens.

Onderwerp	Bedrag	Toelichting bedrag
Programma Economie en Toerisme		
Toeristenbelasting	PM	Afhankelijk van besluitvorming
Programma Verkeer, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening		
Reconstructie Koningswinkelstraat en omgeving	52.000	Structurele kapitaallasten
Neerhem en Pastoor Sartonstraat	PM	Concreet voorstel volgt
Opstellen parkeerbeleidsplan	25.000	Incidenteel projectbudget
Dekking projectbudget parkeerbeleidsplan	-25.000	Onttrekking reserve parkeerexploitatie
Verkoop Pradogebouw Steenstraat 2	-42.000	Structureel vrijgevalle exploitatielasten
Programma Sport, Cultuur en Recreatie		
Renovatie sporthallen Polfermolen en De Bosdries	PM	Concreet voorstel volgt
Bijdrageregeling sportterreinen	50.000	Reservering structurele lasten
Areaaluitbreiding openbare ruimte	25.000	Structurele exploitatielasten
Bloemenproject	12.500	Incidentele bijdrage (2023 t/m 2025)
Jongeren en cultuur	10.000	Incidenteel projectbudget
Nieuwe initiatieven economie, kunst en cultuur	50.000	Incidenteel per jaar (2023 t/m 2025)
Programma Onderwijs		
Systematiek reserve onderwijshuisvesting	0	Geen gevolg voor exploitatielasten
Programma Sociaal Domein		
Beleid gemeenschapshuizen	40.000	Incidenteel projectbudget
Verdeelsystematiek GR Omnibuzz	28.500	Structurele exploitatielasten
Structurele uitbreiding afdeling SOB	150.000	Structurele personeelslasten
Specifieke maatregelen armoedebestrijding	PM	Concreet voorstel volgt
Programma Volksgezondheid en Milieu		
Afvalstoffenheffing incidentele wijziging systematiek	224.000	Incidenteel in 2023
Programma Bestuur en Ondersteuning		
Personele lasten - invulling 5 fte organisatiescan	436.000	Structureel cf. raadsbesluit feb. 2022
Personele lasten - structureel budget externe inhuur	524.000	Structurele personeelskosten
Septembercirculaire Gemeentefonds - verhoging opbrengsten	-575.000	Oplopend tot € 1,3 mln in 2026.
Invulling taakstelling budgetbeheer, beleidsplan, gemeentefonds	325.000	Structureel ingevuld
Saldo	1.310.000	(waarvan 336.500 incidenteel)



1.4 Opbouw van de programmabegroting

Het beleidsmatige deel van de begroting is opgebouwd uit het programmaplan (hoofdstuk 2) en de paragrafen (hoofdstuk 3). Het financiële gedeelte bestaat uit het overzicht van baten en lasten (hoofdstuk 4) en de uiteenzetting van de financiële positie (hoofdstuk 5). Ten slotte volgen nog enkele bijlagen.

Het programmaplan volgt de programma-indeling zoals vastgesteld in de kadernota 2022:

- Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving
- Programma Economie en Toerisme
- Programma Verkeer, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
- Programma Sport, Cultuur en Recreatie
- Programma Onderwijs
- Programma Sociaal Domein
- Programma Volksgezondheid en Milieu
- Programma Bestuur en Ondersteuning

Naast het programma Bestuur en Ondersteuning bevat de begroting ook de onderdelen overhead, onvoorzien uitgaven en inkomsten en vennootschapsbelasting.

Binnen onze gemeente worden de programma's in financiële zin uitgesplitst naar de landelijk voorgeschreven taakvelden. Deze landelijke indeling is in 2023 enigszins gewijzigd. Mede hierdoor zijn er enkele wijzigingen doorgevoerd in de indeling van taakvelden per programma.

Het programmaplan geeft in de basis antwoord op de drie W vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag het kosten?

Enkele programma's bevatten een opsplitsing naar verschillende thema's, waarbij per thema is weergegeven wat we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen.

De vraag 'wat mag het kosten' wordt per programma inzichtelijk gemaakt voor het begrotingsjaar 2023. De meerjarenraming 2024 t/m 2026 is terug te vinden in het overzicht van baten en lasten en de bijlagen.

Per programma is daarnaast inzichtelijk gemaakt welke taakstellingen, stelposten en reservemutaties te relateren zijn aan het betreffende programma.

In hoofdstuk 3 zijn de paragrafen opgenomen. Anders dan de programma-indeling in hoofdstuk 2 geldt voor de paragrafen wel een landelijk voorgeschreven indeling. In deze paragrafen lichten wij de beleidlijnen toe en leggen de relevante beheersmatige aspecten vast voor de lokale heffingen, het weerstandsvermogen en risicobeheersing, het onderhoud aan kapitaalgoederen, de financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid.

De financiële begroting is opgebouwd uit het overzicht van baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie.

1.5 De begrotingskaders

Het college heeft de ontwerpbegroting opgesteld op basis van de begrotingskaders zoals deze ook in voorgaande begrotingen door de gemeenteraad zijn vastgesteld:

- Wanneer zich na de vaststelling van de begroting nieuwe prioriteiten aandienen, dient het college in eerste instantie binnen het desbetreffende programma naar financiële dekking te zoeken;
- De raad heeft altijd het recht om prioriteiten aan te passen of eerder vastgestelde kaders bij te stellen;



- Nieuw beleid of wijziging van bestaand beleid kan alleen geëntameerd worden indien direct in de dekking van de daarmee gemoeide kosten wordt voorzien;
- De post Onvoorzien mag pas worden ingezet nadat is vastgesteld dat de extra, niet in de begroting voorziene, onuitstelbare en onvermijdbare kosten, niet door middel van herschikking van budgetten binnen het desbetreffende programma kunnen worden opgevangen;
- Indien een tekort ontstaat als gevolg van een lagere algemene uitkering uit het Gemeentefonds moet een integrale afweging van alle beleid plaatsvinden;
- De in de meerjarenbegroting verwerkte ramingen voor onderhoud van kapitaalgoederen moeten met actuele onderhoudsplanningen worden onderbouwd;
- Doelstelling is dat de gedecentraliseerde taken worden uitgevoerd binnen de daarvoor door het rijk beschikbaar gestelde budgetten.

1.6 Proces vaststellen van de begroting 2023

De ontwerpbegroting 2023 zal worden gepubliceerd op 6 oktober 2022. Dit is het eerste moment dat de begroting 2023 beschikbaar is voor de raadsleden en commissieleden. De begroting is dan ook publiekelijk te raadplegen.

De leden van de gemeenteraad (en van de raadscommissies) hebben de mogelijkheid om informatieve vragen in te dienen over de ontwerpbegroting. Deze schriftelijke vragen kunnen op de gebruikelijke wijze, bij voorkeur per raadsfractie, worden ingediend via de griffie. De afgesproken deadline hiervoor is op maandag 17 oktober 2022, voor 09:00u.

Het college zal op vrijdag 21 oktober de schriftelijke vragen beantwoorden.

Het sluitstuk van de begrotingscyclus is de behandeling en de vaststelling van de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024 t/m 2026 in de openbare raadsvergadering van dinsdag 8 november 2022.

Na vaststelling van de begroting zal deze vóór 15 november 2022 worden toegezonden aan het College van Gedeputeerde Staten (GS) van de Provincie Limburg.

Met dit proces wordt invulling gegeven aan de artikelen 190 en 191 van de Gemeentewet.

1.7 Status en versiebeheer

Het boekwerk van deze begroting zoals dat openbaar wordt gepubliceerd op 6 oktober 2022 betreft een ontwerpbegroting. Pas nadat de gemeenteraad de begroting vaststelt is er formeel sprake van een begroting. Het is mogelijk dat de behandeling in de raadsvergadering van 8 november leidt tot een aanpassing in dit boekwerk. Mocht dat het geval zijn, dan leidt dat er toe dat er twee verschillende versies van de begroting 2023 worden gepubliceerd. Om deze reden zullen wij op de tweede pagina van het document aangeven wat de status is van het boekwerk en op welke datum deze is gepubliceerd.

1.8 Wijzigingen van de begroting

De door de raad vastgestelde begroting 2023 is het startpunt voor de uitvoering in 2023. Gedurende het jaar zullen er nog wijzigingen op de begroting plaats vinden. Wijzigingen die van invloed zijn op de baten en lasten op programmaniveau zijn altijd voorbehouden aan de gemeenteraad. Het college is bevoegd om binnen deze door de raad vastgestelde kaders (dus binnen het programma) wijzigingen door te voeren op taakveldniveau of op productniveau. Begrotingswijzigingen vanuit de gemeenteraad kunnen betrekking hebben op de voorjaarsnota (als onderdeel van de kadernota) of op de najaarsnota, maar kunnen gedurende het jaar ook volgen uit de financiële gevolgen van separate raadsbesluiten. Volledigheidshalve vermelden wij dat een dergelijke begrotingswijziging naast de financiële gevolgen ook de bijbehorende dekking bevat.



Hoofdstuk 2: Programmaplan

2.1 Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving

Omschrijving van het programma

In dit programma wordt ingegaan op de verantwoordelijkheid van de gemeente voor het borgen van een leefbare en veilige leefomgeving. Hierbij zijn met name de onderdelen integrale veiligheid, zoals openbare orde en crisis- en rampenbestrijding en vergunningverlening van belang. Iedereen moet veilig zijn en zich veilig kunnen voelen. Bij activiteiten die door de samenleving zelf worden geïnitieerd, wordt nagegaan hoe de gemeente deze initiatieven kan ondersteunen of bewoners en ondernemers kan activeren om zelf actie te ondernemen. Want ook voor (sociale) veiligheid geldt dat het nemen van de eigen verantwoordelijkheid door burgers en bedrijven een essentieel onderdeel vormt.

Wat willen we bereiken?

De ambitie van de gemeente is om de veiligheid van bewoners en bezoekers op straat, in hun eigen woning of bedrijf en in de leefomgeving te waarborgen en daar waar nodig te verhogen. Tevens wilt de gemeente ernstige vormen van (horeca-/evenementen-) overlast, ondermijning en onveiligheid voorkomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoering geven aan het Uitvoeringsprogramma Integrale veiligheidsplan 2020-2023. Daarin zijn de volgende veiligheidsonderwerpen als prioriteit opgenomen:

- Overlast/geweld op het snijvlak van zorg en veiligheid;
- Veilig toerisme, recreatie en evenementen;
- Ondernijnde criminaliteit.

Daarnaast zijn vijf strategische thema's benoemd, te weten:

- Veilige en leefbare kernen;
- Jeugd en veiligheid;
- Woninginbraak en andere vermogenscriminaliteit;
- Drugsoverlast;
- Veiligheid rond het uitgaan.

In het Integraal Veiligheidsplan Heuvelland (IVP) zijn indicatoren opgenomen over de misdaad- en incidentcijfers van de politie. Hierover wordt jaarlijks afzonderlijk aan de raad gerapporteerd.

Aandacht voor alle veiligheidsthema's

De gemeente gaat, samen met de andere Heuvellandgemeenten, door met de inzet op alle veiligheidsthema's. Daarbij is er aandacht en ruimte voor doorontwikkeling van de aanpak. Verder voeren we wettelijke taken uit en reageren we op incidenten en urgente vragen vanuit de samenleving.

Twee specifieke thema's worden in 2023 opgepakt en uitgevoerd, te weten de aanpak van Jeugdige Ondernijners en de invoering van het Digitaal Nachregister.

Jeugdige ondernijners: Hierbij willen wij voor wat betreft de preventieve aanpak, aansluiten bij en verbinding zoeken met het meer betrekken van jeugdigen en jongeren bij het lokaal jeugdbeleid, zoals dat in het programma Sociaal Domein is opgenomen. Hiervoor gaat nauwer samengewerkt worden tussen de afdelingen Sociale Ontwikkeling en Burgerkracht en de afdeling VTH.



Digitaal Nachtregister: Vanuit het IVP en de regionale Driehoek is aangegeven om te gaan werken met een digitaal nachtregister. In de tweede helft van 2022 is een begin gemaakt met de implementatie van dit register. In 2023 zal dit verder uitgerold gaan worden.

Blijven samenwerken

De gemeente gaat door met de regionale samenwerking op veiligheidsterrein. De belangrijkste regionale samenwerkingsverbanden zijn:

- Integraal IVP en bijbehorende Uitvoeringsprogramma's met Heuvelland gemeenten;
- De samenwerkende Zorg- en Veiligheidshuizen Zuid-Limburg: afstemming binnen de regio tussen partners uit de justitiële keten, de veiligheidsketen en de zorgketen met als doel het terugdringen van overlast, criminaliteit en huiselijk geweld;
- Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC): afstemming overheidspartijen ter bestrijding van de georganiseerde misdaad;
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zuid-Limburg: afstemming en expertise op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en milieuadvies;
- Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL): afstemming tussen ketenpartners ten aanzien van aanpak (gezondheids-)risico's, rampen en crises;
- Burgernet: burgers helpen de politie bij opsporing verdachten;
- WhatsApp Buurt Preventie (WABP);
- Regionaal overleg integraal toezicht (ROIT): afstemming werkzaamheden BOA's;
- Meld Misdaad Anoniem;
- Wijkagenten en WijkBOA's.

Bij sociale veiligheid is ook de inzet van wijkagenten en BOA's relevant. De wijkBOA's houden spreekuren in de wijk. Ook vindt er periodiek overleg plaats met de politie, waarbij aandacht is voor de ontvangen meldingen van burgers in een periode en afspraken gemaakt worden voor de uitvoering van projecten op hotspots (extra toezicht, snelheidsmetingen, drankcontroles, fietsendiefstallen, diefstal uit schuurtjes, etc. etc.).

Vergunningverlening

Invoering Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen (Wkb)

Naar verwachting wordt met ingang van 1 januari 2023 de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen (tegelijk met de Omgevingswet) ingevoerd. De stelselwijziging houdt in dat een deel van de bouwtechnische toets en controle niet meer door de gemeente wordt uitgevoerd maar door een kwaliteitsborger (een onafhankelijk 'erkend' bedrijf). In eerste instantie geldt de verplichting om een kwaliteitsborger in te schakelen alleen voor minder risicovolle bouwwerken zoals grondgebonden woningen, kleine bedrijfsgebouwen en voetgangersbruggetjes.

De gemeente ontvangt voor de start van de bouwwerkzaamheden een melding en bij oplevering van de gebouwen een opleverdossier hierdoor wordt een andere werkwijze noodzakelijk voor deze dossiers. De gemeente blijft het bevoegd gezag voor wat betreft de handhavingstaken en vergunningverlening uitgezonderd de bouwtechnische toets.

De VNG heeft met de minister van BZK afspraken gemaakt in een akkoord over de Wkb, waarbij tevens is afgesproken dat er nog een onderzoek volgt op basis van artikel 2 van de Financiële verhoudingswet. Het uitgangspunt is dat de invoering van de Wkb voor ons als gemeente budgettair neutraal verloopt. Er zijn derhalve vooralsnog geen financiële gevolgen van de invoering van de Wkb verwerkt in de begroting.

Afhandelen vergunningaanvragen

Alle binnenkomende vergunningaanvragen Omgevingsrecht en Bijzonder wetgeving worden zoveel als mogelijk binnen de geldende wettelijke termijnen afgehandeld. De vergunningenprocedure wordt geheel digitaal doorlopen middels het programma Squit 2020.



Beleidsindicatoren

Nummer	Indicator	Eenheid	Periode	Valkenburg aan de Geul	Nederland	Bron
1.1	Verwijzingen Halt	aantal per 1.000 jongeren	2021	8	8	Stichting Halt
1.2	Winkeldiefstallen	aantal per 1.000 inwoners	2021	0,6	1,8	CBS
1.3	Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	2021	1,8	4,3	CBS
1.4	Diefstallen uit woningen	aantal per 1.000 inwoners	2021	1,2	1,3	CBS
1.5	Vernielingen en beschadigingen	aantal per 1.000 inwoners	2021	3,7	6,1	CBS

Bron: waarstaatjegemeente.nl.

Wat mag het kosten?

Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving

(bedragen in duizenden euro's)

Begroting 2023	Lasten	Baten	Saldo
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.493	75	-1.418
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.580	163	-1.417
Subtotaal programma	3.073	238	-2.835
Gereserveerde middelen gemeentefonds (taakveld 0.7)	0	0	0
Taakstellingen (taakveld 0.8)	0	0	0
Meerjarenbeleidsplan (taakveld 0.8)	0	0	0
Reservemutaties (taakveld 0.10)	0	40	40
Totaal programma	3.073	278	-2.795



2.2 Programma Economie en Toerisme

Omschrijving van het programma

De kern waarop de beleidsvoornemens zijn gebaseerd, zijn op regionaal niveau:

- Provinciale Omgevingsvisie (POVI)
- Visie Vrijetijdseconomie Bestemming Zuid-Limburg 2030
- Visie & Strategisch actieplan Groene Long (Visie & Uitvoeringsprogramma Middengebied)
- Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid Limburg (SVREZL)

Op gemeentelijk niveau sluit dit programma aan bij:

- Coalitieakkoord 2022-2026 “Valkenburg aan de Geul veert op”
- Gebiedsvisie Buitengoed Geul en Maas;
- Gebiedsvisie Valkenburg Ontwikkelt Oost;
- Gebiedsvisie Valkenburg Werkt aan West (in ontwikkeling);
- Visie Vrijetijdseconomie Gemeente Valkenburg aan de Geul 2023-2035 (in ontwikkeling)
- Nafaseplan Watersnoodramp

Binnen het programma economie en toerisme wordt beleid geformuleerd en worden activiteiten gepresenteerd die gericht zijn op het (versterken van het) economisch functioneren van onze gemeente.

Onze lokale economie is zowel in 2020 als in 2021 in het hart geraakt door de uitbraak van het Covid-19 virus en de watersnoodramp in de zomer van 2021. In 2022 is onderzoek gedaan naar hoe het economisch functioneren van Valkenburg aan de Geul ervoor staat. Daaruit blijkt niet alleen dat de vrijetijdseconomie-sector onder druk staat, maar de hele economie in Valkenburg aan de Geul. Dit is niet alleen veroorzaakt door de Covid-19 crisis en de watersnoodramp, de druk en kwetsbaarheid bestonden reeds en zijn versterkt door beide crisissen.

Valkenburg aan de Geul moet daarom werken aan structuurversterking van de economie in de brede zin van het woord. Dit moet niet alleen toezien op het versterken en verduurzamen van de toeristisch-recreatieve sector, waar al de nodige stappen in de voorbereiding voor gezet zijn. Maar ook in het inzichtelijk maken van de exacte problematiek van andere economische sectoren zodat deze gericht aangepakt kunnen worden.

Bij een programma brede aanpak hoort ook het aantrekkelijker maken van het leefmilieu voor nieuwe werknemers, innovatieve werkgevers en jonge mensen.

Dit programma bestaat uit de volgende thema's:

1. Economie, waaronder:
 - a. Ruimtelijke economie & werklocaties
 - b. Vrijetijdseconomie & Recreatie
 - c. Citymarketing en promotie
2. Toeristische heffingen en parkeren

Wat willen we bereiken?

Economie

Wij willen de economie in Valkenburg aan de Geul versterken en verduurzamen. Daarvoor is een brede programmatische aanpak nodig die in eerste instantie toeziet op het versterken en verduurzamen van de vrijetijdseconomie en de inbedding daarvan binnen de leefomgeving van de gemeenschap Valkenburg aan de Geul.

We willen nummer 1 zijn op het gebied van toerisme in Zuid-Limburg. Sommigen noemen Valkenburg aan de Geul al de “toeristische hoofdstad van Zuid-Limburg. Om die titel blijvend te



verdiene en verder uit te vergroten zonder dat dit ten koste gaat van de leefomgeving, werken we aan een economisch gezonde gemeente, waarbij toerisme en recreatie de economische motor van de gemeente is. Wij willen activiteiten ontplooiën die voorwaardenscheppend zijn voor een kwaliteitsvolle toeristische sector die een bijdrage levert aan de leefbaarheid van Valkenburg aan de Geul.

Daarnaast willen wij onze ondernemers op een laagdrempelige en snelle manier te woord te staan en hen voorzien van de juiste informatie die zij nodig hebben om te starten, te ondernemen of, op een verantwoorde manier te stoppen.

Ook de agrarische sector vraagt om aandacht. Gezien de landelijke problematiek met opvolging, verduurzaming en stikstof is het aan te nemen dat onze eigen agrariërs hier ook mee kampen. Wij willen inzicht krijgen in wat onze lokale problematiek in deze is.

Tot slot willen we een aantrekkelijk vesting klimaat creëren voor nieuwe ondernemers en werknemers.

Toeristische heffingen en parkeren

Met de inkomsten uit de toeristische heffingen en parkeren worden de lasten gedekt, die betrekking hebben op de toeristische functie. Doel is een evenwichtige verdeling van de toeristisch-economische lasten door een samenstel van toeristische heffingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Subthema 1a: Ruimtelijke economie en werklocaties

Onze kwetsbare economie vraagt dus om een bredere programmatische aanpak. Het komende jaar zal hier, parallel aan de visie Vrijetijdseconomie, verder inhoud aan gegeven worden voor zover de capaciteit dat toelaat.

Regionale economische samenwerking

Op het gebied van economische samenwerking in Zuid-Limburg spelen momenteel diverse programma's (SVREZL, ESZL, Middengebied, NOVI). Doel van deze programma's is om gezamenlijk een aantal gemeenschappelijke thema's en opgaven vorm te geven.

Vanuit deze samenwerking komen voor wat betreft economie een aantal projecten naar voren:

- Yuverta: dit project ziet toe op onderwijs op MBO niveau op het gebied van een duurzame samenleving. Momenteel draagt het project nog de werktitel "fauna en biodiversiteit". In 2022 heeft het college besloten bij te dragen aan een cofinanciering voor de komende 4 jaar en actief in te zetten op een locatie in Valkenburg.
- Regionaal voedselsysteem: dit project ziet toe op het lokaal vermarkten van producten: het verkleinen van de transportafstanden en in te zetten op streekproducten.

Lokale projecten op het gebied van economie

- Verkennen mogelijkheid tot aanvraag voor bijdrage "Impulsaanpak winkelgebieden";
- Vanuit de in 2022 opgestarte pilot: uitwerken voorstel voor het structureel inrichten en vormgeven van ondernemersloket waar startende, exploiterende én stoppende ondernemers alle data en informatie vinden die zij nodig hebben. Idealiter groeit dit ondernemersloket uit tot een platform waar informatie te halen valt en data verzameld wordt.

Structurele kosten

- Bedrijveninvesteringszone Valkenburg (BIZ): hoewel de BIZ als post op de gemeentelijke begroting staat, is het dat niet. De gemeente functioneert als het ware als 'doorgeefluik' voor de gelden betreffende de BIZ. Uiteraard heeft de gemeente, evenals met andere samenwerkingsvormen, intensief contact met het bestuur.
- Jaarlijkse subsidies: jaarlijks subsidieert de gemeente diverse organisaties die onze ondernemers op verschillende wijzen ondersteunen. Denk hierbij aan het StartersCentrum Limburg, 155 red mijn bedrijf, MKB Nederland etc.



Subthema 1b: Vrijetijdseconomie en recreatie

De Vrijetijdseconomie¹ is de kurk waarop de economie van Valkenburg aan de Geul drijft. Het heeft de gemeente (maar ook de regio Zuid-Limburg) veel gebracht. Denk aan de brede welvaart, werkgelegenheid, het ruime voorzieningenniveau en dus de algehele leefbaarheid. Tegelijkertijd staat de vrijetijdssector onder druk en is de sector kwetsbaar. En dat maakt Valkenburg aan de Geul ook kwetsbaar. De focus ligt daarom op het (kwalitatief) versterken van de vrijetijdssector ter bevordering van een sterke economische, werkgelegenheid en het welzijn en welbehagen van onze inwoners en bedrijven. Leefbaarheid en een florerende economie (mens, milieu en economie) moeten in balans worden gebracht en blijven. Er moeten keuzes gemaakt worden.

Visie Vrijetijdseconomie Valkenburg aan de Geul 2035

We werken daarom in 2023 met name aan de Visie Vrijetijdseconomie 2035 Valkenburg aan de Geul. Na vaststelling van deze visie volgt een uitvoeringsagenda waarin concrete maatregelen en beleidsvoornemens benoemd zullen worden (waaronder evenementenbeleid en cultuurbeleid) ten einde het behalen van de in de visie gestelde ambities. Deze nieuwe visie wordt tevens een van de belangrijkste bouwstenen voor de Omgevingsvisie Valkenburg aan de Geul.

Regionale toeristische ontwikkelingen

Visie Vrijetijdseconomie Bestemming Zuid-Limburg 2030 (afgekort: Visie VTE ZL 2030)

De Visie VTE ZL 2030 is een ruimtelijk-economische visie met ontwikkelingsrichtingen en ruimtelijke keuzes op het gebied van de vrijetijdseconomie in Zuid-Limburg. Deze visie bevat een beschrijving van de positie, kansen en ambities van Zuid-Limburg op toeristisch-recreatief gebied voor de (middel)lange termijn. De visie is in 2020 door alle Zuid-Limburgse gemeenten vastgesteld. De uitwerking van deze visie krijgt de komende jaren verder vorm op projectniveau (Momenteel lopen op regionaal niveau: Knopenlopen, Sectorplatform toerisme, campagne Zuid-Limburgse verhaallijnen, Vitaliteitsverbetering overnachtingslocaties en een “Green Destination”- scan.). De uitwerking van deze projecten wordt opgepakt binnen de samenwerkingsvormen van de regionale afstemming “Themagroep VTE”, Economische Samenwerking Zuid-Limburg en het Middengebied. Aan deze samenwerkingsvormen en bijbehorende projecten zullen we ook in 2023 blijven meewerken.

Subthema c: Citymarketing en promotie Valkenburg aan de Geul

Evenals andere jaren zetten we actief in op evenementen en citymarketing. Beide dragen in brede zin bij aan de promotie van onze gemeente. Ook in 2023 zal hier op ingezet worden.

In 2023 is het 250 jaar geleden dat de stadsbrand uitbrak en bestaat het station 150 jaar. Beide zijn zeer belangrijk geweest voor het ontstaan van Valkenburg en onze economie. We willen daarom bijzondere aandacht besteden aan deze mijlpalen in onze geschiedenis, binnen de bestaande budgettaire mogelijkheden.

Wat betreft toeristische marketing wordt op regionale schaal samengewerkt, vanuit het gesloten convenant met Visit Zuid-Limburg.

Thema 2: Toeristische heffingen en parkeren

De gemeente kent de volgende toeristische heffingen, die grotendeels aan de toeristische functie kunnen worden gelinkt:

- toeristenbelasting;
- gemakkelijkhedenretributie;
- parkeergelden;

Met deze toeristische heffingen worden de investerings- en overige exploitatielasten afgedekt. Ook de komende jaren willen wij blijven inzetten op een evenwichtige verdeling van de inkomsten en uitgaven en zullen daarbij de verschillende toeristische heffingen betrekken.

¹ Vrijetijdseconomie omvat recreatie en toerisme en staat voor het geheel van dag- en verblijfgasten. Het omvat dus zowel recreatie als toerisme, van zowel de lokale, als de regionale en als de (intern)nationale gast.

Binnen het huidige coalitieakkoord is besloten dat de toeristenbelasting per 2024 zal stijgen. In hoofdstuk 1.3 is een voorstel opgenomen voor de concrete uitwerking hiervan. We houden hierbij rekening met de nieuwe visie vrijetijdseconomie.

Beleidsindicatoren

Nummer	Indicator	Eenheid	Periode	Valkenburg aan de Geul	Nederland	Bron
2.1	Funcziemenging	% verhouding banen en woningen	2021	43	53,3	CBS BAG/LISA
2.2	Vestigingen van bedrijven	aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	2021	187,5	165,1	LISA

Bron: waarstaatjegemeente.nl.

Wat mag het kosten?

Programma Economie en Toerisme

(bedragen in duizenden euro's)

Begroting 2023	Lasten	Baten	Saldo
0.63 Parkeerbelasting	10	2.934	2.924
2.2 Parkeren	1.224	42	-1.182
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	179	153	-26
3.4 Economische promotie	2.511	3.747	1.236
Subtotaal programma	3.924	6.876	2.952
Gereserveerde middelen gemeentefonds (taakveld 0.7)	0	0	0
Taakstellingen (taakveld 0.8)	0	0	0
Meerjarenbeleidsplan (taakveld 0.8)	130	0	-130
Reservemutaties (taakveld 0.10)	70	39	-31
Totaal programma	4.124	6.915	2.791



2.3 Programma Verkeer, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

Omschrijving van het programma

Binnen het programma verkeer, volkshuisvesting en ruimtelijke ordening zijn verschillende onderdelen vanuit het ruimtelijk domein opgenomen. Het ruimtelijk domein kent vele raakvlakken met andere beleidsvelden, bijvoorbeeld het sociaal domein of het economisch domein. Het aanpakken van maatschappelijke en economische opgaven vraagt om verbinding tussen beleidsterreinen. Met dit programma leggen wij de noodzakelijke verbindingen tussen relevante programma's.

Een duurzame en haalbare aanpak van maatschappelijke en ruimtelijke opgaven vraagt om samenwerking. Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties werken wij aan ons ruimtelijke/fysieke domein. Wij willen nieuwe initiatieven de ruimte bieden. Vooral ook op de steeds belangrijker wordende thema's als duurzaamheid en milieu. De rol van de gemeente is daarbij wisselend, van faciliterend tot aanjagend en regisserend, maar steeds meer opgavegericht.

Thema's programma

Dit programma bestaat uit de volgende thema's:

1. Openbare ruimte en mobiliteit
2. Ruimtelijke ordening;
3. Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen);
4. Wonen en Bouwen.

Thema 1: Openbare ruimte en mobiliteit

Dit thema is gericht op de openbare ruimte beslaat de disciplines cultuurtechniek, civiele techniek, water, verkeer en mobiliteit. Aandachtspunten zijn voor een belangrijk deel bepaald door het Coalitieakkoord 2022-2026, het gemeentelijk mobiliteitsplan en de reguliere beheer- en onderhoudscyclus. Ook provinciaal beleid zoals de Omgevingsvisie Limburg (2021), het mobiliteitsplan "Slim op weg naar morgen", en het uitvoeringsprogramma Middengebied hebben gevolgen voor dit thema. Daarnaast is er nog landelijke, regionale en lokale wetgeving, alsook regionale samenwerkingsverbanden, die op een dynamische wijze steeds weer hun doorwerking hebben. In 2023 zetten we in op het (be-)leefbaar houden van de openbare ruimte en bewaken en versterken waar nodig onze positie als toeristisch hart van het Heuvelland. Het komend begrotingsjaar 2023 zal gericht zijn op het slim combineren van de diverse opgaven binnen de thema's van dit programma en andere programma's met de uitvoering van de Nafase die voortkomt uit de Watersnoodramp uit 2021.

Wat willen we bereiken?

Het gebruik, de inrichting en het beheer van de openbare ruimte zijn (beeld)bepalend voor de aantrekkelijkheid van onze gemeente. Voor alle gebruikers van de openbare ruimte is het van groot belang dat we een veilige en leefbare omgeving kunnen bieden en dat de leefbaarheid en economische aantrekkelijkheid van de gemeente gehandhaafd blijft dan wel verbeterd. Dit doen we vanuit goed beheerderschap en beleidsvorming en dat (de effecten) ruimtelijke ontwikkelingen inpasbaar zijn.

Concrete doelen zijn:

- Een optimaal verblijfsklimaat van de openbare ruimte.
- Voldoende belevingswaarde van de openbare ruimte.
- Een zo duurzaam en veilig mogelijk gebruik van de openbare ruimte.
- Een aantrekkelijkheid vestigingsklimaat.

Wat gaan we daarvoor doen?

We werken aan een planning voor de komende vijf jaar waarin we werk met werk maken door de opgaven gelegen bij cultuurtechniek (beheer en onderhoud en groenbeleid), civiele techniek, water en riolering (beheer en onderhoud en schades overstroming) en mobiliteit (uitvoeringsprogramma mobiliteitsplan) met elkaar te combineren. Dit resulteert in een integrale aanpak van actualiteiten, de uitvoeringsprogramma's van vigerende beleidsplannen, het regulier beheer en onderhoud en het coalitieprogramma. Op basis hiervan worden reconstructieve projecten geprioriteerd. Naast deze integrale aanpak in de vorm van projecten zullen de locaties waar beheer en onderhoud nodig en gepland is ook doorlopen.

Deze planning van reconstructieve projecten is in wording en geeft reeds een beeld voor 2023. De wegvakken Neerhem - Oud Valkenburgerweg en de Pastoor Sartonstraat - van Tillstraat - Dr Hermansstraat zullen aangepakt gaan worden. Ten aanzien van de voorbereiding van beide projecten in 2023 komen we bij uw Raad terug.

Reconstructies in uitvoering in 2023

- Project Vroenhof-Strabeek (voormalig provinciale weg Houthem);
- Project Koningswinkelstraat-Broekhem.

Het betreft voor beide projecten de reconstructie van de gehele verkeersruimte van gevel tot gevel; rijbaan, riool, parkeerruimte, trottoirs en groenvoorzieningen.

De werkzaamheden voor project Koningswinkelstraat zullen naar verwachting in het voorjaar van 2023 starten. Een voorstel hiertoe is opgenomen in hoofdstuk 1.3 van deze begroting. De voorbereiding van het project Vroenhof is gestart en aanbesteding is gepland voor de zomer 2023.

Areaal openbare ruimte

De in het afgelopen jaar opgeleverde (reconstructie)projecten (o.a. Walramplein, Valkenburgerstraat) en de komende projecten zoals schoolomgeving Berg komen qua beheer en het onderhoud over naar de gemeente. Daarmee groeit de beheeropgave, waardoor bestaande budgetten onder druk komen te staan. Een voorstel tot verhoging van het structurele budget is opgenomen in hoofdstuk 1.3 van deze begroting.

Mobiliteit

Uitvoering bestaand beleid

Conform uitvoeringsprogramma van het vigerend mobiliteitsplan werken we in 2023 aan het verder vormgeven van de regionale samenwerking met Zuid-Limburg Bereikbaar conform jaarprogramma. Hier maakt ook het samenwerken in Team heuvelland ten behoeve van de aanpak toeristische verkeerdruk onderdeel uit. We gaan verder met het monitoren van het gebruik van de openbare ruimte zodoende onderzoeken en effectmeting uit te kunnen voeren.

De Raad heeft € 100.000 beschikbaar gesteld voor de aanpak van verkeersveiligheidsknelpunten. Deze middelen zetten we in om die situaties aan te pakken die met name uit de uitgevoerde verkeersveiligheidsrisicoanalyse naar voren zijn gekomen. Voor de verkeerskundige fysieke maatregelen die bijdragen aan het verhogen van de verkeersveiligheid dan wel verminderen van de risico's zal aanspraak gemaakt worden op de subsidie vanuit het Strategisch Plan Verkeersveiligheid van het Rijk (voor Valkenburg aan de Geul € 111.322 excl. BTW). De projecten welke ingediend worden voor subsidie zijn ook gekoppeld aan de prioritering van projecten.

Vanuit het uitvoeringsprogramma worden in 2023 diverse onderzoeken opgestart:

- Het onderzoek naar haalbaarheid alternatieve veilige fietsroutes voor het Regionaal fietsnetwerk wordt gecombineerd met de onderzoeken voor gebiedsvisie Oost en routestructuren alhier. Ook het haalbaarheidsonderzoek P+R en parkeeropgave gebiedsvisie Oost worden gecombineerd uitgezet;
- Verdere ontvlechting fietsers/wandelaars op locaties;
- Deelfiets onderzoek (met Maastricht en Heerlen);



- Strategie toekomst invalswegen (eerst regionaal dan lokaal);
- Realiseren fietsenstallingsvoorzieningen en e-laadpunten fiets (looptijd 4 jaar);
- Verbeteren verkeersveiligheid fietsers/voetgangers op locaties;
- Uitrol plaatsing proactieve laadpalen;
- Evaluatie functioneren autoluw centrum;
- Samenwerking Zuid-Limburg Bereikbaar: mobiliteitsmanagement en educatie.

Parkeerbeleidsplan - opstellen nieuw beleid

Als onderdeel van het mobiliteitsplan wordt ook gewerkt aan een nieuw Parkeerbeleidsplan. Besluitvorming is voorzien Q1 2023. Het parkeerbeleidskader en de parkeernormen uit 2012 worden op basis van de ervaringen van de afgelopen 10 jaar en de gewenste ontwikkelrichtingen geactualiseerd naar de mogelijkheden en ontwikkelingen van deze tijd. Hier zal een uitvoeringsprogramma aan gekoppeld worden. Onderdelen welke hier een plek krijgen zijn:

- Evaluatie parkeervergunningstelsel;
- Parkeren en evenementen;
- Werknemersparkeren;
- Monitoring parkeerdata.

Afstemming vindt plaats met gebiedsvisie Oost en West en het in wording zijnde groenbeleidsplan en de Visie vrijetijdseconomie.

Thema 2: Ruimtelijke ordening

Het thema Ruimtelijke Ordening richt zich op het ordenen van de aanwezige ruimte in de gemeente voor wat betreft de fysieke leefomgeving. Hiermee wordt zowel de bebouwde als de onbebouwde ruimte bedoeld.

Met de komst van de Omgevingswet die gepland staat op 1 januari 2023, zal de huidige Wet algemene bepalingen omgevingswet (Wabo) en de Wet ruimtelijke ordening komen te vervallen. De Omgevingswet kent een nieuw systeem waarbij het integrale werken een belangrijk onderdeel is. De Omgevingswet heeft als doel een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het raakvlak een goede fysieke leefomgeving van deze wet gaat net iets verder dan de goede ruimtelijke ordening van voorheen. Zo zijn ook de gevolgen van de gezondheid van de mens onderdeel van een goede fysieke leefomgeving. Omdat het een grote wetswijziging is, hebben gemeenten tot en met december 2029 om de totale transitie in te vullen. Deze periode wordt de transitieperiode genoemd. Tijdens deze periode zijn enkele tussentijdse wettelijke mijlpalen benoemd. Deze nieuwe wet zal tijdens de transitiefase veel inzet vragen van onze ambtelijke organisatie.

Wat willen we bereiken?

Wij moeten kunnen beschikken over een actueel beleid voor de fysieke leefomgeving voor het totale grondgebied van de gemeente. In dit beleid moet zijn vastgelegd hoe gebouwen en (onbebouwde) gronden gebruikt mogen worden (welke functies zijn waar toegestaan) en hoe mogen gronden bebouwd worden (wat, waar en hoe groot/hoog). Verder dient het ruimtelijk beleid duidelijkheid te verschaffen over de beleidsvrijheid van de gemeente binnen de vigerende wet- en regelgeving. Met andere woorden, uit het ruimtelijk beleid moet duidelijk zijn op welke onderdelen maatwerk mogelijk is, uitgaande van de lokale problematiek en behoeften.

De Omgevingswet kent enkele instrumenten waar we als gemeente mee aan de slag moeten. De eerste stap en tevens eerste mijlpaal in de transitieperiode is het hebben van een Omgevingsvisie, deze dient gereed te zijn op 1 januari 2025.

Het echte omgevingsplan dient past gereed te zijn op 31 december 2029. In de tussenliggende periode zullen we een omgevingsplan van rechtswege hebben. Dit bestaat onder andere uit de huidige reeds samengevoegde bestemmingsplannen en de regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving (VO FL). Het tijdelijk omgevingsplan geeft aan waar welke activiteiten zijn toegestaan en is nog geactualiseerd in 2022. Het komen tot een echt omgevingsplan gaat een werk zijn van vele jaren met name omdat het systeem heel anders werkt dan het huidige bestemmingsplan.



Wat gaan we daarvoor doen?

De datum waarop de Omgevingswet in werking treedt is 1 januari 2023. De komende jaren zullen nog in het teken staan van het implementeren van deze nieuwe wet, die organisatiebreed ingrijpende gevolgen zal hebben voor de manier van werken. Aan de hand van het eind 2019 geactualiseerde projectplan implementatie Omgevingswet, het door de raad in februari 2020 vastgestelde ambitiesdocument implementatie Omgevingswet en het transitieplan en raamwerk Omgevingsplan wordt dit uitgerold.

Met het opstellen van de Omgevingsvisie zijn we reeds gestart. In 2021 heeft de vaststelling van de bouwstenen- uitgangspunten notitie plaatsgevonden. Dit traject wordt in 2023 doorgezet. De teksten en kaarten van de Omgevingsvisie zullen we verder vormgeven aan de hand van de input van diverse nieuw opgestelde beleidsstukken zoals het groenbeleidsplan en de visie logiesaccommodaties en de visie VTE. Beoogd wordt om de Omgevingsvisie in ontwerp te brengen in 2023 en vast te stellen uiterlijk in 2024.

In 2020 zijn de bestemmingsplannen samengevoegd tot één Initieel Omgevingsplan. Dit initieel Omgevingsplan is in 2022 nogmaals geactualiseerd alvorens inwerkingtreding van de Omgevingswet en vormt samen met de verordening voor de fysieke leefomgeving, enkele losse verordeningen en de bruidsschat, het tijdelijke omgevingsplan van onze gemeente. Door te werken met het initieel omgevingsplan onder de Omgevingswet komt naar voren waar we in de praktijk tegenaan lopen en verzamelen we belangrijke input waar we rekening mee kunnen/ moeten houden bij het opstellen van het echte Omgevingsplan (beleidscyclus Omgevingswet).

Het integraal benaderen van ruimtelijke vraagstukken wordt zoveel mogelijk bevorderd aan de hand van de interne Omgevingstafel. Dit 6-wekelijks overleg vindt al geruime tijd plaats en wordt door iedereen ervaren tot een belangrijk instrument om zo veel mogelijk relevante informatie samen te brengen zodat een goede afweging kan worden gemaakt over een bepaalde gewenste ontwikkeling.

In 2022 is het Transitieplan en raamwerk omgevingsplan vastgesteld door het college. Op basis daarvan gaan we in 2023 aan de slag met het vullen van het concept raamwerk omgevingsplan. Dit willen we aanscherpen en gaan beproeven aan de hand van een pilot die we nog moeten kiezen. Een voorbeeldgebied dat we zouden kunnen gebruiken hiervoor is het gebied van Valkenburg Ontwikkelt Oost.

Ook zullen we in 2023 de regels die we krijgen van het rijk, de zogenaamde bruidsschat gaan analyseren. Op basis van deze analyse zal inzichtelijk worden welke regels uit de bruidsschat we moeten overnemen in het echte omgevingsplan, gewijzigd overnemen of (deels) schrappen.

Thema 3: Grondexploitatie Grondbeleid (niet-bedrijventerreinen)

Voor de inhoudelijke toelichting op dit thema verwijzen wij u naar de (verplichte) paragraaf grondbeleid op pagina 95 van deze begroting.

Thema 4: Wonen en bouwen

Het thema Wonen en Bouwen richt zich op een kwalitatief en kwantitatief evenwicht op de regionale en dus ook op de lokale woningmarkt. Het huidige beleid op het gebied van wonen en bouwen is gebaseerd op de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg (SVWZL), de 'Woonvisie 2020 - 2025' en de Beleidsregel 'Ruim baan voor goede woningbouwplannen'. Dit beleid moet in samenhang worden gezien (o.a. ook op het gebied van bouwen) met de geldende bestemmingsplannen (vanaf 1 januari 2023 tijdelijk omgevingsplan geheten), de toekomstige Omgevingsvisie, het toekomstige Omgevingsplan en het provinciale beleid voor de fysieke leefomgeving.

In het geldende woonbeleid staat het provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid centraal voor huisvesting van verschillende doelgroepen. Hierbij wordt rekening gehouden met de prognoses van de demografische ontwikkelingen en relevante ontwikkelingen op de woningmarkt.



Wonen is als maatschappelijk thema de laatste jaren in omvang/breedte, complexiteit en politieke urgentie gegroeid, een ontwikkeling die zich de komende jaren zal doorzetten. De rol van de gemeente is primair die van regisseur. Wij brengen partijen bij elkaar om in onderlinge samenwerking te komen tot de oplossing van gemeenschappelijke vraagstukken. Voor de uitvoering van ons woonbeleid zijn we dus sterk afhankelijk van onze ontwikkelende, bouwende en huisvestingspartners.

In 2022 heeft de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening de Nationale Woon- en Bouwagenda en het programma Woningbouw gepresenteerd. Deze plannen moeten zorgen voor meer regie en meer tempo en daarmee tot een betere beschikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit van het woningaanbod in Nederland. De Nationale Woon- en Bouwagenda bevat zes programma's die in de loop van 2022 zijn uitgewerkt en gepresenteerd:

- Programma Woningbouw
- Programma Een thuis voor iedereen
- Programma Betaalbaar wonen
- Nationaal programma Leefbaarheid en veiligheid
- Programma Verduurzaming gebouwde omgeving
- Programma Wonen en zorg voor ouderen

Wat willen we bereiken?

Op dit moment is de grootste uitdaging om samen met alle betrokken partijen de juiste woningen toe te voegen voor de juiste doelgroepen (o.a. betaalbare levensloopbestendige woningen en woningen voor starters) zodat de instroom en doorstroming op de woningmarkt wordt bevorderd en de woningmarkt wat meer ontspant. Een ander bijzonder punt van aandacht is de taakstelling voor de corporaties met betrekking tot de huisvesting van statushouders en de toenemende behoefte in Zuid-Limburg voor de huisvesting van buitenlandse werknemers. De gemeente is verantwoordelijk voor het goed kunnen wonen van haar inwoners. Dat betekent dat er voldoende goede en betaalbare woningen moeten zijn, die passen bij de wensen van inwoners en nieuwe bewoners. De interactie tussen ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en maatschappelijke aspecten is de afgelopen jaren steeds belangrijker geworden.

Onze woonvisie is een transformatievisie (door de demografische ontwikkelingen). De focus ligt op het verbeteren van de bestaande woningvoorraad op het vlak van verduurzaming en de levensloopbestendigheid. Ook sloop en nieuwbouw of de juiste nieuwbouw op de juiste plek past in onze transformatievisie. Indien nodig zoeken we oplossingen in tijdelijke huisvesting (flexwonen) voor verschillende doelgroepen.

Door de activiteiten op het gebied van de volkshuisvesting willen we een passende regionale woningvoorraad, die aansluit bij de wensen van de huidige bevolking en in staat is toekomstige ontwikkelingen op te vangen. Voor de regio Maastricht en Heuvelland betekent dit het transformeren van de bestaande woningvoorraad naar de toekomstige gewenste kwaliteit en samenstelling. Voor onze gemeente betekent dit het kritisch omgaan met nieuwe initiatieven en het goed monitoren van de lopende projecten. Tegen de achtergrond van de demografische ontwikkelingen zullen wij ons moeten inspannen om op creatieve wijze de gewenste diversiteit in het woningaanbod te bereiken. Daarnaast zullen we de komende jaren - in samenwerking met de andere gemeenten uit de regio Maastricht-Heuvelland en de provincie Limburg - zo goed mogelijk invulling proberen te geven aan de lokale uitwerking van de Nationale woon en bouwagenda en de zes programma's van het Rijk.

Wat gaan we daarvoor doen?

De beschreven speerpunten van beleid uit de woonvisie en de aanpak daarvan zijn vastgelegd in een actieplan op hoofdlijnen met een doorlooptijd tot 2025 (looptijd lokale woonvisie). Dit actieplan is een dynamisch document dat steeds verder wordt geconcretiseerd en dat jaarlijks wordt vertaald in de afdelingsplannen van de betrokken afdelingen binnen onze organisatie. Eind 2022 wordt het actieplan geëvalueerd en dat leidt tot conclusies en aanbevelingen waarmee we de komende periode aan de slag gaan op basis van de prioriteiten die en het tijdsbestek dat in het evaluatiedocument wordt benoemd.



We werken in goed overleg met ontwikkelaars en onze inwoners verder aan plannen die woningbouw mogelijk maken op tenminste de volgende locaties: de schoollocaties van de voormalige basisschoollocaties in Houthem, Vilt, de middelbare school in Broekhem-Noord en het terrein van voormalig pretpark De Valkenier. We zorgen daarbij voor een gevarieerd aanbod van woningen in uiteenlopende prijsklassen. Een programma dat kansen biedt aan verschillende groepen actief woningzoekenden om een eerste of een volgende stap in hun wooncarrière te zetten.

Daarnaast inventariseren we de mogelijkheden voor Flexwoningen voor verschillende (urgente en kwetsbare) doelgroepen en gaan we per woonkern aan de slag met het opstellen van een zogenaamde kansenkaart voor potentiële woningbouwlocaties. Deze kansenkaart zal op hoofdlijnen worden vertaald in de Omgevingsvisie. Een van de onderdelen betreft het inzichtelijk maken van mogelijkheden voor transformatie van bestaand vastgoed (gemeentelijke gebouwen, oude schoolgebouwen, verouderde hotels) naar gewenste nieuwe woningtypes. Hierbij zal met name ook een koppeling gelegd worden met het in 2019 vastgestelde hotelbeleid.

In het kader van informatie-uitwisseling met de raad is in 2020 een Klankbordgroep Woonvisie geformeerd. Vanuit iedere fractie neemt een raads- of SOB burgerlid deel aan de Klankbordgroep. Ook in 2023 zal de klankbordgroep worden voortgezet om o.a. de fracties te informeren over actuele ontwikkelingen op het gebied van het thema wonen en lopende projecten.

Sinds eind 2021 beschikken we voor elke kern van onze gemeente over woonbehoefteonderzoeken die een belangrijke basis vormen voor het maken van een afweging over medewerking aan woningbouwinitiatieven. Bij het vaststellen van de kadernota is structureel budget gereserveerd voor de uitvoering van de woonvisie. Een van de actiepunten is het opzetten van een monitoringsysteem en een adaptieve woningbouwprogrammering. In 2023 wordt eerst bekeken of dit naar aanleiding van de opzet van de gemeente Maastricht, eventueel in samenwerking met de andere gemeenten in onze sub regio kan worden opgepakt.

In 2022 is gewerkt aan het opstellen van een visie voor wonen en zorg waaruit blijkt hoe we omgaan met initiatieven voor huisvesting van kwetsbare mensen die zorg of een andere vorm van ondersteuning nodig hebben. Naar verwachting wordt de visie begin 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. Vanaf 2023 gaan we aan de slag met het uitvoeren van de in de visie geformuleerde opgaven en ambities op het gebied van wonen en zorg en het bij de visie behorende uitvoeringsprogramma op hoofdlijnen.

In 2022 is door de provincie - in samenwerking met de Limburgse gemeenten- het bod aan de Rijksoverheid uitgewerkt dat betrekking heeft op de bijdrage die Limburg gaat leveren aan de landelijke behoefte voor de realisatie van 900.000 woningen. In oktober 2022 is een indicatief bod gedaan dat in 2023 wordt uitgewerkt in prestatieafspraken tussen Provincie en Rijk en regiodeals met de verschillende Limburgse 'woonregio's', in ons geval dus Maastricht-Heuvelland. Deze regiodeals moeten vervolgens o.a. worden opgenomen in de prestatieafspraken die we jaarlijks maken met de woningcorporaties.

Beleidsindicatoren

Nummer	Indicator	Eenheid	Periode	Valkenburg aan de Geul	Nederland	Bron
7.1	Gemiddelde WOZ-waarde woningen	duizend euro	2021	256	290	CBS
7.2	Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	2021	0,1	8,9	BAG-ABF Research
7.3	Gemeentelijke woonlasten éénpersoons-huishouden	Euro	2022	827	geen data	COELO Groningen
7.4	Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	Euro	2022	1062	geen data	COELO Groningen

Bron: waarstaatjegemeente.nl.



Wat mag het kosten?

Programma Verkeer, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

(bedragen in duizenden euro's)

Begroting 2023	Lasten	Baten	Saldo
2.1 Verkeer en vervoer	3.433	59	-3.374
8.1 Ruimte en leefomgeving	615	25	-590
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	159	0	-159
8.3 Wonen en bouwen	1.605	1.151	-454
Subtotaal programma	5.812	1.235	-4.577
Gereserveerde middelen gemeentefonds (taakveld 0.7)	13	0	-13
Taakstellingen (taakveld 0.8)	0	0	0
Meerjarenbeleidsplan (taakveld 0.8)	192	0	-192
Reservemutaties (taakveld 0.10)	163	451	288
Totaal programma	6.180	1.686	-4.494



2.4 Programma Sport, Cultuur en Recreatie

Omschrijving van het programma

Het programma sport, cultuur en recreatie omvat verschillende maatschappelijke voorzieningen die vanuit de gemeente worden gefaciliteerd of ondersteund. Voor sport betreft dit het beheer en onderhoud van de sportvoorzieningen in gemeentelijk eigendom, maar ook de financiële ondersteuning aan de diverse verenigingen in de vorm van subsidies. Binnen cultuur valt het museum, monumenten alsmede subsidies aan verenigingen en instellingen met een culturele insteek. Recreatie bestaat uit openbaar groen en (openlucht) recreatie. Hieronder valt het beheer en onderhoud van de groenvoorzieningen binnen de gemeente, maar bijvoorbeeld ook het openluchttheater en de gemeentegrot. Binnen het programma sport, cultuur en recreatie komen zo diverse aspecten vanuit het ruimtelijk domein, het sociaal domein en het economisch domein samen.

Thema's binnen dit programma

- Sport
- Cultuur
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Thema Sport

Gemeente Valkenburg aan de Geul ondersteunt een gezonde leefstijl, met een passend voorzieningenniveau, met een beweegvriendelijke inrichting van de gemeente en met vitale 'open' sportverenigingen die maatschappelijk actief zijn. We willen zoveel mogelijk inwoners van Valkenburg aan de Geul laten sporten en/of bewegen om op deze wijze bij te dragen aan ontspanning, ontmoeting, gezonde leefstijl en meedoen met plezier. Samen met ouders, scholen en sportverenigingen zorgen we ervoor dat kinderen opgroeien in een gezonde en sportieve leefomgeving. Dit draagt bij aan de kwaliteit van leven en aan een vitale samenleving. De doelgroep ouderen neemt toe en daarmee ook de vraag naar zelfredzaamheid en vitaliteit. Iedereen moet mee kunnen doen in Valkenburg aan de Geul met bijzondere aandacht voor inwoners waarbij dit niet vanzelfsprekend is. Sport en bewegen zetten we in als middel en verbindende schakel om mensen samen te brengen.

Wat willen we bereiken?

In Valkenburg aan de Geul gebeurt al veel op het gebied van sport en bewegen. De gemeente levert hieraan een bijdrage door te ondersteunen in onderhoud en beheer van sportlocaties, door verenigingen te subsidiëren en op andere wijzen te ondersteunen en door te investeren in sportstimulering. Veel verenigingen bieden een veelzijdig aanbod. Het ongeorganiseerd sporten en bewegen, met name wandelen en fietsen, neemt in populariteit toe. Op de scholen is aandacht voor sporten en bewegen en wordt een gezonde en actieve leefstijl gestimuleerd. Er zijn ook uitdagingen. Het ledenaantal bij de sportverenigingen staat onder druk en steeds meer mensen kiezen ervoor om ongeorganiseerd te sporten. Bovendien zorgen de demografische ontwikkelingen ervoor dat Valkenburg aan de Geul verandert en dat heeft invloed op de toekomstige sportbeoefening. Een meerderheid van de inwoners voldoet niet aan de beweegrichtlijn en beweegt onvoldoende. Ook de motorische ontwikkeling van kinderen vraagt om aandacht. Doelen:

- In Valkenburg aan de Geul groeien kinderen gezond en actief op. Sport, bewegen en spelen worden vanzelfsprekende onderdelen in het dagelijkse leven van kinderen;
- In Valkenburg aan de Geul doet iedereen mee. Sport en bewegen zorgen voor ontmoeting en activering met speciale aandacht voor inwoners die nog niet meedoen;
- In Valkenburg aan de Geul zijn sportverenigingen belangrijk voor de sociale cohesie. Ze dragen bij aan de leefbaarheid in de kernen en de dorpen.



Wat gaan we daarvoor doen?

De komende jaren zullen we uitvoering blijven geven aan de sport- en beweegnota 'Valkenburg aan de Geul Beweegt!' middels de vastgestelde kaders op het gebied van sportaccommodaties, verenigingsondersteuning en stimulering van sport en bewegen. Eén van de bouwstenen van de beleidsnota is het Regionaal Sportakkoord 'Heuvelland in Beweging'.

Tezamen met de verenigingen, inwoners en omwonenden kijken we tevens naar de diverse gebiedsvisies om sport en bewegen in Valkenburg aan de Geul zo optimaal mogelijk te faciliteren binnen de kaders en financiële mogelijkheden die er liggen. Een van die kaders betreft de bijdrageregeling voor de buitensportcomplexen. Een concreet voorstel voor de uitwerking van deze regeling is opgenomen in hoofdstuk 1.3 van deze begroting.

Thema cultuur

Inzake het thema kunst en cultuur ontbreekt het aan duidelijke kaders en richting voor verdere ontwikkeling. Eind 2022, begin 2023 wordt daarom een plan van aanpak voorbereid voor de uitwerking hiervan, zodat begin 2023 (bij kadernota) besloten kan worden om voor het uitwerken daarvan middelen beschikbaar te stellen. Dit om vervolgens weloverwogen keuzes te maken richting de toekomst.

Wat willen we bereiken?

Een leefbaar Valkenburg aan de Geul met meer aandacht voor het (beleidsmatig) integreren van kunst en cultuur en het uitvoeren van het erfgoedbeleid dat in december 2021 vastgesteld is door de raad.

Wat gaan we daarvoor doen?

Op het gebied van cultuur willen we aan de slag met het ontwikkelen van een kunst- en cultuur beleidsplan waarin de vele culturele verenigingen in Valkenburg centraal staan. Dit plan moet zorgen voor samenhang, samenwerking en het geven van richting binnen dit beleidsveld.

In afwachting van de besluitvorming over de uitwerking van deze visie gaan wij wel al meer aandacht geven aan de amateurkunsten zoals zang, toneel en dans en het enthousiasmeren van jongeren voor kunst en cultuur. Dit doen we door in 2023 een activiteitenprogramma op te zetten om jongeren kennis te laten maken met de verschillende vormen van kunst en cultuur in onze gemeente. Hiervoor willen we een eenmalig projectbudget beschikbaar stellen van € 10.000.

Het college wilt verder graag de komende periode ook invulling geven aan nieuwe initiatieven in de vorm van (amateur)kunsten, het stimuleren van activiteiten vanuit de BIZ en horeca of het beter vermarkten van een aantal lopende ontwikkelingen binnen onze gemeente (City Marketing), dan wel het aanjagen van nieuwe activiteiten/initiatieven in gebieden die aandacht vragen i.v.m. leegstandsontwikkeling (bijv. Par'Course, Plenkert etc.). Om snel op lopende initiatieven en aanvragen te kunnen inspringen is het wenselijk om hiervoor een budget van € 50.000 per jaar voor vrij te maken in de komende drie jaren (2023, 2024 en 2025).

Ook gaan we aan de slag met het herijken van de huidige gemeentelijke subsidieverordening. Veel culturele verenigingen ontvangen van de gemeente een structurele of incidentele subsidie.

De subsidiëring van het muziekonderwijs voor de HaFaBra is zodanig geregeld dat deze gelden rechtstreeks aan deze verenigingen ten goede komen. Uiteraard zijn hieraan de nodige voorwaarden gekoppeld, zonder dat dit leidt tot extra administratieve inspanningen over en weer. Deze subsidieregeling wordt ook bekeken in het kader van de herijking van de gemeentelijke subsidieverordening.



Thema openbaar groen en (openlucht) recreatie

Openluchttheater

Bij de behandeling van de kadernota 2021 zijn middelen gereserveerd voor de realisatie van een geluidswand voor het openluchttheater. De realisatie van de geluidswand is een verplichting waaraan de gemeente dient te voldoen om het vigerende bestemmingsplan te wijzigen en ervoor te zorgen dat deze overeenkomt met de huidige exploitatie. I.v.m. de gewijzigde prioriteiten vanuit de watersnoodramp is de nadere uitwerking hiervan uitgebleven. Dit traject wordt opnieuw opgepakt en uitgevoerd in 2023.

De door het bestuur van het openluchttheater gewenste overige opwaardering van het openluchttheater zal als onderdeel van de gebiedsvisie Valkenburg-West worden opgepakt en beoordeeld.

Ontzorgingscontract onderhoud gemeentelijke bomen

In lijn met de lopende ontzorgingscontracten aangaande afval en reiniging en onderhoud openbaar groen vindt in 2023 ook een aanbesteding plaats voor het onderhoud van gemeentelijke bomen.

Groenbeleidsplan

Eind 2022 wordt naar verwachting het groenbeleidsplan ter vaststelling aan uw Gemeenteraad aangeboden. Aan deze vaststelling zal tevens een voorstel voor een uitvoeringsprogramma gekoppeld zijn. Bij die besluitvorming zal dan ook een voorstel voor het vrijmaken van de benodigde middelen voor de verder uitvoering aan uw Raad worden voorgelegd.

Speelruimteplan - Visie voor speelplekken in de openbare ruimte

Deze visie wordt in 2023 afgerond. Hierin wordt beschreven hoe het staat met de huidige mogelijkheden om te spelen en bewegen in de openbare ruimte. Tevens worden de ambities en kaders voor de speelruimte gesteld met daaruit voortvloeiend, verbetermogelijkheden en aanbevelingen voor uitvoering. De visie en het uitvoeringsprogramma en de hiervoor benodigde middelen voor de verder uitvoering worden medio 2023 aan uw Raad voorgelegd.

Gemeentegrot

Doordat de exploitatie van de Gemeentegrot is onder gebracht in de Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V. zullen betreffende de Gemeentegrot besluiten in nauwe afstemming met de Polfermolen plaatsvinden. Daarnaast is gestart met de visievorming Valkenburg-West. Het is wenselijk om vanuit de hoofdkaders van deze nieuwe gebiedsvisie ook een ontwikkelrichting voor de Gemeentegrot te bepalen. Een voorstel voor een nieuwe structuur wordt uiterlijk in 2023 aan de raad voorgelegd.

Verstevigingsmaatregelen / herinrichting Plenkertgroeve en Monstergrot

Bij de Plenkertgroeve, achter de parkeerplaats in de Plenkertstraat, is nader onderzoek gedaan naar de noodzaak om stabiliteitsvoorzieningen te treffen aan mergelsteilwand bij de ingangen van de groeve. Uit het onderzoek blijkt dat stabiliteitsvoorzieningen niet nodig zijn. Het terrein dient wel heringericht te worden. In het investeringsprogramma bij de begroting 2019-2023 is een krediet van € 146.500 opgenomen voor de Plenkertgroeve. De voorbereiding is gedaan in 2022 en de uitvoering is gepland voor 2023.

Beleidsindicatoren

Nummer Indicator	Eenheid	Periode	Valkenburg aan de Geul	Nederland	Bron
4.1 Niet-sporters	% aantal inwoners	2020	55,6	49,3	Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen

Bron: waarstaatjegemeente.nl.



Wat mag het kosten?

Programma Sport, Cultuur en Recreatie

(bedragen in duizenden euro's)

Begroting 2023	Lasten	Baten	Saldo
5.1 Sportbeleid en activering	76	0	-76
5.2 Sportaccommodaties	1.721	136	-1.585
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en cultuurparticipatie	272	8	-264
5.4 Musea	91	46	-45
5.5 Cultureel erfgoed	410	74	-336
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.543	1.414	-1.129
Taakstelling(en) opgenomen binnen programma	-230	0	230
Subtotaal programma	4.883	1.678	-3.205
Gereserveerde middelen gemeentefonds (taakveld 0.7)	0	0	0
Taakstellingen (taakveld 0.8)	0	0	0
Meerjarenbeleidsplan (taakveld 0.8)	196	0	-196
Reservemutaties (taakveld 0.10)	35	531	496
Totaal programma	5.114	2.209	-2.905



2.5 Programma Onderwijs

Omschrijving van het programma

Onderwijs is een groot goed, alle kinderen kunnen zich hier ontwikkelen en voorbereiden op de toekomst. Ieder kind heeft het recht om te leren, om zich optimaal te ontwikkelen en om volwaardig mee te doen (Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, Salamanca). Ook kinderen die (soms tijdelijk) wat meer zorg nodig hebben en kinderen met een (levenslange) beperking moeten kunnen meedoen in de samenleving, en dus zeker ook binnen onderwijs en opvang.

Om volwaardig te kunnen deelnemen aan de maatschappij moeten taal, rekenen en digitale vaardigheden geen obstakel vormen, maar juist kansen bieden. Een goede kennis van de Nederlandse taal is belangrijk om onderwijs te kunnen volgen. Maar ook voor de communicatie met anderen, en bij het vinden van een baan. Achterstanden in de Nederlandse taal worden zo vroeg mogelijk aangepakt.

De thuisomgeving speelt hier naast het onderwijs een grote rol in, maar ook faciliteiten als een bibliotheek. En dit is niet alleen van belang voor kinderen, maar ook voor volwassenen. Daarom wordt er volwassenenonderwijs georganiseerd en zijn er activiteiten om laaggeletterdheid op te sporen en tegen te gaan.

Het programma Onderwijs bestaat uit het thema's onderwijs, educatie, volwassenenonderwijs, kinderopvang, laaggeletterdheid, bibliotheekwerk, leerplicht, leerlingenvervoer en huisvesting onderwijs.

Wat willen we bereiken?

- We bieden jeugdigen (van 0 tot 23 jaar) gelijke kansen op het gebied van voorschoolse voorzieningen, onderwijs en naschoolse activiteiten. Ieder kind moet zich optimaal kunnen ontwikkelen in een kansrijke, veilige en stimulerende omgeving. Hierbij hebben we extra oog voor de kinderen in achterstandssituaties en geven hen, indien nodig, extra ondersteuning.
- We bevorderen inclusie en gaan segregatie tegen.
- We streven ernaar dat zoveel mogelijk jongeren de school verlaten met een passend vervolgttraject, binnen het onderwijs of arbeidsmarkt, met diploma en/of startkwalificatie.
- We zetten in het op verbeteren van (digitale) geletterdheid en basisvaardigheden van volwassenen.
- We realiseren gezonde, veilige en toekomstbestendige onderwijshuisvesting.

Daar waar nodig of waar het meerwaarde oplevert, worden de activiteiten in dit programma vormgegeven in samenhang en afstemming met het programma Sociaal Domein en het programma Sport, Cultuur en Recreatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Opstellen plan van aanpak laaggeletterdheid

Een van de speerpunten in het coalitieakkoord 2022-2026 is het terugdringen laaggeletterdheid. Reeds eind 2020 is er een regionaal plan van aanpak opgesteld voor het terugdringen van laaggeletterdheid. Op basis van dit regionale plan wordt er nu ingezet op het opstellen van een lokaal plan van aanpak laaggeletterdheid, specifiek voor Valkenburg aan de Geul. We willen niet alleen inzetten op eenmalige activiteiten, maar we gaan aan de slag op basis van een duidelijke visie, met daarbij passende activiteiten en (sub-)projecten. Hierbij richten we ons niet alleen op preventie, maar ook op bewustwording. We doen dit in samenwerking met onze externe partners, zoals de coördinator laaggeletterdheid van de bibliotheek.

Invulling geven aan toekomstvisie bibliotheekwerk

In 2022 heeft de bibliotheek de eigen visie gedeeld over de toekomst van het bibliotheekwerk in Valkenburg aan de Geul. Naar aanleiding daarvan gaan we verder in gesprek over de concrete invulling van de bibliotheek van de toekomst. Afhankelijk van de door ons gewenste richting en financiële ruimte, gaat dit van een 'klassieke uitleenbibliotheek' tot een 'volledige servicebibliotheek'. Daarbij speelt ook de huisvesting van de toekomstige bibliotheek een belangrijke rol. We werken hierin samen met de Heuvellandbibliotheek en de gemeenten Eijsden-Margraten en Vaals.

Evaluatie Onderwijsachterstandenbeleid

In 2019 is de notitie "Samen de juiste dingen goed doen" - Onderwijsachterstanden tegen gaan door beleid op voor en vroegschoolse educatie in de gemeente Valkenburg aan de Geul vastgesteld door de gemeenteraad. Op basis van deze notitie zijn middelen beschikbaar gesteld aan onderwijs en kinderopvang om het onderwijsachterstandenbeleid vorm te geven. Er vindt in 2023 een evaluatie plaats van het gevoerde onderwijsachterstandenbeleid. Hoofdvragen van de evaluatie zijn: Wat is er daadwerkelijk gerealiseerd van de plannen in het kader van onderwijsachterstandenbeleid tussen 2019 en nu? Wat is goed gegaan en wat verdient nog aandacht? Deze evaluatie zal als input dienen voor een nieuw onderwijsachterstandenbeleid dat aan de raad ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Huisvesting onderwijs

Er zijn kredieten beschikbaar gesteld voor uitbreiding van de openbare basisschool Broekhem en nieuwbouw van het Samenwerkend Kindcentrum Berg. De hoogte van de kredieten is gebaseerd op de normvergoeding zoals opgenomen in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Valkenburg aan de Geul. Voor beide projecten is de bouwvoorbereiding gestart. Gezien de enorme prijsstijgingen kan pas na de aanbesteding van de werkzaamheden duidelijkheid gegeven worden of de kredieten toereikend zijn. Wij zijn nauw betrokken bij de uitvoering van deze projecten en volgen de ontwikkelingen op de voet.

Beleidsindicatoren

Nummer	Indicator	Eenheid	Periode	Valkenburg aan de Geul	Nederland	Bron
3.1	Absoluut verzuim	aantal per 1.000 leerlingen	2019	2,8	2,4	DUO/Ingrado
3.2	Relatief verzuim	aantal per 1.000 leerlingen	2021	9	19	DUO/Ingrado
3.3	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie	% totaal aantal leerlingen 12-23 jaar	2021	2,1	1,9	DUO/Ingrado

Bron: waarstaatjegemeente.nl.

Wat mag het kosten?

Programma Onderwijs

(bedragen in duizenden euro's)

Begroting 2023	Lasten	Baten	Saldo
4.1 Openbaar basisonderwijs	57	0	-57
4.2 Onderwijshuisvesting	610	3	-607
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	710	97	-613
5.6 Media	348	0	-348
Subtotaal programma	1.725	100	-1.625
Gereserveerde middelen gemeentefonds (taakveld 0.7)	0	0	0
Taakstellingen (taakveld 0.8)	0	0	0
Meerjarenbeleidsplan (taakveld 0.8)	191	0	-191
Reservemutaties (taakveld 0.10)	245	6	-239
Totaal programma	2.161	106	-2.055

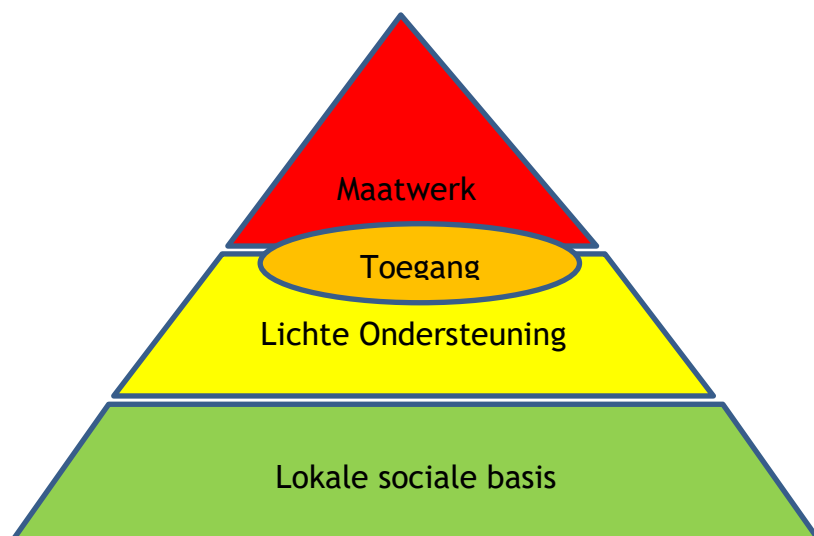
2.6 Programma Sociaal Domein

Omschrijving van het programma

Het programma sociaal domein gaat over alle ondersteuning en zorg waar wij als gemeente in meer of mindere mate bij betrokken zijn of waarvoor wij aan de lat staan om iedere inwoner van Valkenburg aan de Geul een veilige en gezonde omgeving te bieden met voldoende mogelijkheden om naar vermogen mee te doen. Iedereen telt mee en niemand staat buitenspel! Iedereen heeft een aantal behoeften zoals veiligheid, gezondheid, meedoen en ontwikkeling. Deze behoeften zien wij als de hoekstenen van Valkenburg aan de Geul. Kernwaarden hierbij zijn vertrouwen, betrokkenheid, toegankelijkheid, gelijkwaardigheid en wederkerigheid. Onze gemeente richt zich vooral op zelfredzaamheid en participatie van inwoners, op versterking van informele netwerken en een goede afstemming van maatschappelijke organisaties op behoeftes en vragen van burgers. Pas als inwoners niet op eigen kracht of door middel van hun netwerk in hun vraag naar ondersteuning kunnen voorzien volgt maatwerkondersteuning.

Wij leveren ondersteuning en zorg op een drietal niveaus, namelijk in de lokale sociale basis, lichte ondersteuning en maatwerkvoorzieningen, en op verschillende terreinen zoals de Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning, participatie en re-integratie, inkomensondersteuning, armoede en burgerkracht. De taken die we hebben uitbesteed aan Sociale Zaken Maastricht - Heuvelland van de gemeente Maastricht maken onderdeel uit van dit programma. Op het gebied van de Jeugdwet, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Participatiewet en de Nieuwe Wet Inburgering zijn vanuit Valkenburg aan de Geul de toegang en de uitvoering van de maatwerkvoorzieningen daar belegd en hier wordt het grootste deel van de budgetten van het sociaal domein uitgegeven.

Het sociaal domein staat in deze afbeelding schematisch weergegeven. Een driehoek die beoogt duidelijk te maken dat hoe dichter je de top van de driehoek nadert, hoe minder mensen het betreft en hoe zwaarder en specialistischer de ondersteuning/zorg voor onze inwoners. Kijken we naar onze uitgaven, dan moeten we de driehoek omdraaien: aan die weinige inwoners in de top van de driehoek wordt het meeste geld besteed.



Het begrotingsprogramma sociaal domein volgt in de opbouw de 3 niveaus van de piramide. We beginnen met de activiteiten in de lokale sociale basis (basisaanbod), hiervan kan iedereen zonder indicatie gebruik maken, en gaan via de lichte ondersteuning naar de maatwerkvoorzieningen. De toegang is een belangrijke schakel in het proces. De gemeente zorgt ervoor dat inwoners indien nodig toegang hebben tot maatwerkondersteuning. De gemeente zorgt ervoor dat inwoners indien nodig toegang hebben tot maatwerkondersteuning. De oranje ovaal 'toegang' tussen de niveaus lichte ondersteuning en maatwerk geeft dit weer. Dit gebeurt in Maastricht. Het goed functioneren van de toegang is van wezenlijk belang voor een brede integrale vraagverheldering. Dit draagt bij aan het leveren van ondersteuning en zorg op de juiste plek en het betaalbaar houden van het sociaal domein.

Wat willen we bereiken?

Wij zijn een gemeente met een sterke en betaalbare sociale basis waar inwoners veilig en gezond wonen. De inzet van inwoners staat centraal. Inwoners zorgen voor elkaar en kijken naar elkaar om. Deze sterke samenleving wordt vanuit de gemeente ondersteund als de onderlinge zelfredzaamheid en participatie geen oplossing biedt. Wij streven naar een optimale dienstverlening aan onze

inwoners en naar het tijdig leveren van de juiste zorg en ondersteuning op de juiste plek, binnen een financieel houdbare gemeentebegroting.

We stellen onszelf hierbij de volgende ambities:

- Een kwalitatief goed en betaalbaar welzijn- en zorgstelsel;
- De inwoner wordt centraal gesteld;
- Inwoners zorgen voor elkaar, iedereen doet naar vermogen mee, een sterke samenleving is het streven;
- Een krachtig voorliggend veld;
- Normaliseren is de basis, normale problemen horen bij het leven en worden niet standaard middels zorgtrajecten via de gemeente vergoed;

Daar waar nodig of waar het meerwaarde oplevert, worden de activiteiten in dit programma vormgegeven in samenhang en afstemming met het programma Onderwijs en het programma Sport, Cultuur en Recreatie.

Niveau 1: Lokale sociale basis

De lokale basis is hét terrein van onze inwoners. De regie ligt bij de inwoners en de gemeente creëert hiervoor de benodigde randvoorwaarden. De lokale basis dat zijn onze inwoners, de dorpen en wijken die zich op verschillende manieren organiseren. Vaak informeel, soms formeel in verenigingen. Ook gemeentelijke of door de gemeente ingezette professionals opereren in de lokale basis. In het onderstaande schema deze professionals:

We scheppen een basis voor zelfredzaamheid, eigenaarschap en eigen verantwoordelijkheid.

Ons handelen is gericht op het versterken van onze inwoners, de samenleving en het aanspreken van de eigen kracht van de burger. We activeren en ondersteunen zelfsturende gemeenschappen. We verwelkomen initiatieven.

Opbouwwerk, Jeugd- en jongerenwerk, straatcoach, combinatiefunctionaris, (jeugd)BOA, beweegmakelaar, dorpen, wijken, verenigingen, inwoners, gemeenschapshuizen, vrijwilligerscentrale, scholen, kernoverleggen, kinderopvang

We activeren en ondersteunen zelfsturende gemeenschappen. We verwelkomen initiatieven.

De opgave van de gemeente in de lokale sociale basis is:

- het investeren in gemeenschappen waar mensen voor zichzelf en elkaar zorgen waarbij iedereen naar vermogen zijn steentje bijdraagt;
- randvoorwaarden scheppen die het onze burgers mogelijk en makkelijker maken zich in te zetten als vrijwilliger of mantelzorger;
- het stimuleren van gezondheidsbewustzijn en bewustzijn van eigen gedrag en investeren in preventie;
- het ondersteunen van het verenigingsleven dat het cement is tussen onze inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vernieuwen beleid burgerkracht

Het huidige burgerkrachtbeleid is niet meer actueel en in de praktijk niet altijd goed uitvoerbaar. Op basis van de evaluatie van het burgerkrachtbeleid wordt er hernieuwd burgerkrachtbeleid opgesteld.

Kwaliteitsverbetering subsidieregelgeving en -proces

In de praktijk is gebleken dat ons subsidiestelsel weinig flexibiliteit kent en inconsistenties bevat. Dit werkt belemmerend bij het toekennen van subsidies. Daarnaast is in het coalitieakkoord de wens uitgesproken de subsidieverordening aan te passen zodat de kaders voor subsidieverstrekking beter aansluiten bij de huidige verenigingsstructuren. Daarom leggen wij uw raad in 2023 een algemene subsidieverordening voor die het mogelijk maakt om te sturen op gewenste ontwikkelingen.

Meer betrekken jeugdigen en jongeren bij lokaal jeugdbeleid

De gemeente Valkenburg aan de Geul wilt een gemeente zijn waarin er voldoende te doen is voor jeugdigen en jongeren. We zien graag dat zij daar zelf een actieve bijdrage aan leveren om de projecten de juiste inhoud en daarmee bestaansrecht en bestaanszekerheid te geven. Het is tot nu toe lastig gebleken om jeugdigen en jongeren te ontmoeten en hen hiertoe te motiveren. In 2023 willen we meer outreachend gaan werken om een netwerk te creëren van waaruit we de omslag kunnen maken naar de gewenste situatie waarbij onze jeugdigen hun zelf organiserend vermogen ontdekken en inzetten, eerst voor elkaar en als ze ouder worden voor de gehele samenleving.

Verkenning toekomstig vrijwilligerswerk

Het vrijwilligerswerk staat al jaren onder druk door maatschappelijke ontwikkelingen en andere behoeftes van inwoners. Vrijwillige inzet en vrijwilligerswerk staan niet op zichzelf, maar zijn verweven met tal van andere ontwikkelingen in de samenleving en het is veel meer maatwerk geworden. Dit vraagt om een andere en professionelere kijk op het vrijwilligerswerkbeleid. Zodoende willen we in 2023 verkennen hoe we een praktische invulling kunnen geven aan de toekomst van het vrijwilligerswerk en tot een keuze hierin komen.

Opstellen beleid gemeenschapshuizen en gemeenschapsvoorzieningen

Het huidige beleid voor gemeenschapshuizen is niet meer actueel en dient opnieuw tegen het licht gehouden en aangescherpt te worden. In 2023 wordt er dan ook nieuw beleid ontwikkeld voor gemeenschapshuizen en gemeenschapsvoorzieningen en wordt dit ter vaststelling voorgelegd aan uw raad.

Versterken aanpak eenzaamheid

In het kader van de reeds lopende aanpak tegen eenzaamheid vinden in 2023 huisbezoeken aan 75-plussers in de gemeente plaats, maken we een start met het betrekken van de cultuursector in de bestrijding tegen eenzaamheid en gaan we aan de slag met het uitbreiden en verder bekend maken van het signaleringspunt 'eenzaamheid'.

Opstellen Lokale Inclusie Agenda (LIA)

Omdat Nederland het VN-Verdrag voor mensen met een handicap heeft geratificeerd zijn gemeenten verplicht om een Lokale Inclusie Agenda op te stellen. De samenleving moet ervoor zorgen dat de achterstanden die mensen met een beperking ervaren om volwaardig mee te kunnen doen, worden weggenomen. Voor de gemeente betekent dit dat zij passende maatregelen moet nemen zodat personen met een handicap zo zelfstandig en onafhankelijk mogelijk kunnen leven. Samen met een klankbordgroep waarin externe partijen en ervaringsdeskundigen zitting hebben zullen wij voor Valkenburg aan de Geul een Lokale Inclusie Agenda opstellen.

Niveau 2: Lichte ondersteuning

Het gros van onze inwoners kan het prima zelf af. Zelf en ondersteund door familie, vrienden of burens. Het gros, niet allemaal. Soms hebben mensen het tijdelijk even lastig en is er niemand in de directe omgeving die kan ondersteunen en is de ondersteuning nodig van een professional. Iemand die je helpt zodat je het weer zelf in je eigen omgeving af kunt. Lichte ondersteuning bij problemen en moeilijkheden die onze inwoners kunnen ondervinden in hun leven. Vrij toegankelijke ondersteuning bij opgroeien, opvoeden en andere uitdagingen in het leven. Deze ondersteuning wordt in Valkenburg aan de Geul geboden door de volgende (mede) door de gemeente gefinancierde functies:

Gezins- en jongerencoaching,
praktijkondersteuner huisarts,
maatschappelijk werk,
jeugdgezondheidszorg, algemene
preventieve gezondheidszorg, CJG,
MEE, clientondersteuning,
ondersteuning mantelzorgers

De gemeente zorgt ervoor dat deze lichte ondersteuning beschikbaar is. Daartoe formuleert en verstrekt zij de integrale opdracht voor het invullen van de lichte ondersteuning op een zodanige manier dat de inwoners die het betreft tevreden zijn en het beroep op geïndiceerde ondersteuning vermindert.



De opgave van de gemeente op het gebied van lichte ondersteuning is:

- Kwalitatief en kwantitatief voldoende vrij toegankelijke ondersteuning beschikbaar hebben;
- Investeren in randvoorwaarden waardoor mensen zo lang als ze willen zelfstandig kunnen blijven functioneren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Intensiveren inzet gezins- en jongerencoaches

Na ruim een half jaar inzet van gezins- en jongerencoaches is een lichte daling in de instroom jeugdhulp te zien en tevens een lichte daling in de lage begeleidingstrajecten jeugdhulp, trajecten jeugdhulp die door het voorliggend veld opgepakt kunnen worden. Dit, samen met het feit dat Covid-19 een grote impact heeft gehad op het welbevinden van de jeugd (jeugdgezondheidsatlas), maakt dat de aanvullende middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) ingezet worden voor het intensiveren van de inzet van gezins- en jongerencoaches.

Aanpak artsenroute

Artsen hebben de mogelijkheid om buiten de toegang om jeugdhulp in te zetten. De gemeente betaalt in die gevallen enkel de rekening en heeft geen tot marginale invloed op welke vorm van jeugdhulp wordt ingezet en de duur ervan. Veel begeleiding en behandeling kan ook gegeven worden door de praktijkondersteuner huisartsen en/ of de gezins- en jongerencoaches. Daarom willen we het gesprek met de huisartsen aan om meer door te verwijzen naar de praktijkondersteuner. Hier zit een jeugdprofessional die een juiste keuze kan maken aangaande de aanpak van de hulpvraag. Doel is om zoveel mogelijk hulpvragen op te lossen in de lichte ondersteuning. Deze praktijkondersteuner dient de gezins- en jongerencoaches optimaal in te zetten om wachttijden te voorkomen.

Uitvoering regionale gezondheidsnota

De gemeente Valkenburg aan de Geul neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling GGD Zuid-Limburg. De GGD Zuid-Limburg draagt binnen Zuid-Limburg zorg voor de uitvoering van alle taken het terrein van de volksgezondheid en de openbare gezondheidszorg. De regionale gezondheidsnota, opgesteld door de GGD Zuid-Limburg in afstemming met de 16 Zuid-Limburgse gemeenten, 'Zuid Springt Eruit: Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid' geldt voor de beleidsperiode 2020-2023. Voor 2023 zijn de volgende doelen opgenomen:

- Doorontwikkeling eigentijdse professionele JGZ, conform bestuurlijk document "Jeugdgezondheidszorg Zuid-Limburg, de toekomst start vandaag";
- Borging van programma Voorzorg en Stevig Ouderschap (aandeel JGZ);
- Borging van programma Nu Niet Zwanger;
- Borging programmabureau Trendbreuk;
- Bijstelling van de begroting Veilig Thuis 2023.

Tevens zijn voor 2023 de volgende interventies structureel opgenomen: Uitbreiding Voorzorg en Stevig Ouderschap, Netwerkaanpak kinderen met overgewicht en obesitas en Knooppunten rondom onderwijs en Kansrijke Start.

Opstellen regiovisie geweld hoort nergens thuis

Geweld hoort nergens thuis, maar toch is geweld in afhankelijkheid, waaronder kindermishandeling, het grootste geweldsprobleem in onze samenleving. Een effectieve aanpak kan alleen door een gezamenlijke inspanning van burgers, professionals en gemeenten worden bereikt. Ook de inbreng van ervaringsdeskundigen is hierin waardevol. Een nauwe en effectieve samenwerking is dus essentieel. Gemeenten hebben hierin de regierol voor wat betreft het sociale domein. Aan deze rol wordt inhoud gegeven door het vaststellen van een samenhangende visie, door het uitzetten en monitoren van de gewenste richting, als financier of als aanjager van de aanpak van geweld in afhankelijkheid. Eind 2022 wordt de huidige regiovisie Geweld Hoort Nergens Thuis (GHNT) geëvalueerd. Deze evaluatie is input voor een nieuwe regiovisie 2023-2026. De regiovisie wordt op schaal van Zuid-Limburg opgesteld. Middelen voor een visie en bijbehorende uitvoeringsagenda komen uit de landelijke gelden welke de centrumgemeenten ontvangen. Afstemming betreffende dit onderwerp vindt plaats met het programma veiligheid.

Niveau 3: Maatwerkvoorzieningen

Mocht uit de indicatie door de toegang blijken dat iemand maatwerkondersteuning nodig heeft dan moet de ondersteuning zo snel, efficiënt, effectief, doelmatig, goedkoop en klantvriendelijk als mogelijk worden ingezet. De gemeente Valkenburg aan de Geul heeft hieraan invulling gegeven door nauwe samenwerking te zoeken met de gemeente Maastricht. Maastricht verzorgt voor Valkenburg aan de Geul de inkoop en toekenning van de verschillende vormen van hulp en ondersteuning. In het schema hieronder een overzicht van maatwerkvoorzieningen.

De opgave van de gemeente op het gebied van maatwerkvoorzieningen richt zich op het beschikbaar hebben van voldoende aanbod, zowel kwalitatief als kwantitatief, van diverse vormen van ondersteuning, hulp en zorg.

Wat gaan we daarvoor doen?

Versterken sociaal team

In het najaar van 2022 en in 2023 willen we in een sociaal team verschillende (zorg)disciplines intensief met elkaar laten samenwerken, dicht bij onze inwoners. Dit doen we door ze fysiek bij elkaar te laten werken. Dit is gelijk een plek waar inwoners hun vragen kunnen stellen aan het sociaal team. Casusbesprekingen en korte lijnen tussen toegang, lichte ondersteuning en de lokale basis van het gehele sociale domein kunnen leiden tot snellere en kwalitatieve betere integrale hulp.

Samen met partners opstellen ontwikkelagenda jeugd

Per 1-1-2023 worden nieuwe contracten afgesloten met zorgaanbieders van jeugdhulp in Zuid-Limburg. Een natuurlijk moment om fundamenteel te transformeren voor een lange periode. Doel is om een nieuw jeugdhulpstelsel in te richten dat beter aansluit bij de behoeften van jeugdigen en de doelstellingen en wensen van gemeenten. Partnerschap tussen gemeenten, zorgaanbieders en partijen in het voorliggend veld staat hierbij centraal. Gedurende dialoogrondes (februari-april 2023) gaan gemeenten van iedere subregio met de inschrijvende aanbieders in gesprek over deze plannen, om uiteindelijk te komen tot één definitieve opdrachtomschrijving.

Vaststellen beleidskader jeugdhulp 2023-2028

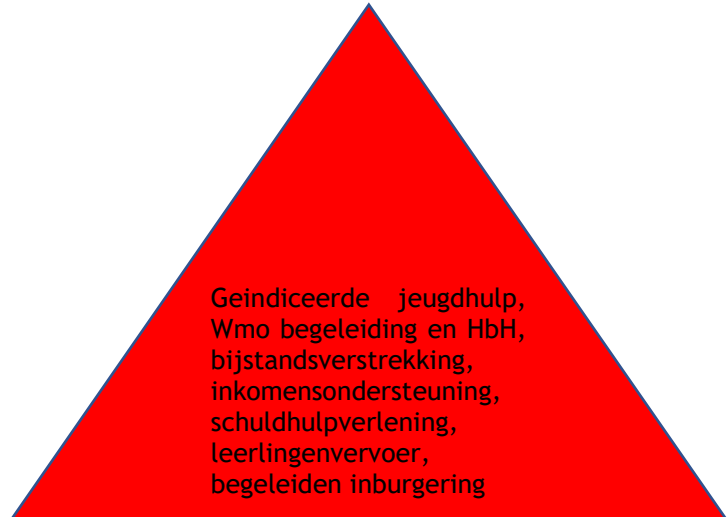
Het huidige regionale beleidskader jeugdhulp 2019-2022 loopt af. Normaliter sluit het nieuwe beleidskader naadloos aan op het oude. Echter, met de huidige ontwikkelingen in de jeugdzorg (kamerbrief hervormingen jeugdzorg mei 2022 en de hervormingsagenda die in het najaar pas door het Rijk en de VNG zal worden vastgesteld), is het verstandig om dergelijke richtinggevende besluiten mee te nemen in een nieuw beleidskader. In de loop van 2023 zal het nieuwe beleidskader jeugdhulp van de 16 Zuid-Limburgse gemeenten worden voorgelegd aan uw raad.

Vaststellen beleidsplan + uitvoeringsplan maatschappelijke ondersteuning 2023-2026

Het huidige beleidsplan maatschappelijke ondersteuning Maastricht-Heuvelland 2019-2022 loopt af. In het eerste kwartaal van 2023 zal een nieuw beleidsplan maatschappelijke ondersteuning 2023-2026 inclusief een uitvoeringsplan van de zes Heuvelland gemeenten aan uw raad worden voorgelegd.

Vaststellen beleidsplan Schuldhulpverlening

In 2023 willen we een nieuw Beleidsplan Schuldhulpverlening aan uw Raad voorleggen. Vanwege onder andere de koopkrachtdaling en energie-armoede zullen bij dit plan inwoners en ketenpartners nauw worden betrokken. De Adviesraad Sociaal Domein krijgt hierin een prominente rol.





Tussenevaluatie armoedebeleid

In 2023 vindt de tussenevaluatie plaats van het *Armoedebeleidsplan 2021 - 2024*. Zoals in het beleidsplan is opgenomen wordt afhankelijk van de resultaten van deze tussentijdse evaluatie bepaald of het beleid succesvol is en de inzet van middelen al dan niet gecontinueerd moet worden. Recente ontwikkelingen als energiearmoede en inflatie worden meegenomen bij de evaluatie.

Doorontwikkelen aanpak vroegsignalering

We willen voorkomen dat inwoners in de schulden terecht komen. De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening helpt hierbij. De gemeente is verplicht om in een vroeg stadium te reageren op signalen van betalingsachterstanden. We blijven, samen met onze vaste lasten partners en verhuurders, inzetten op en het verder door ontwikkelen van een systeem van vroegsignalering om te voorkomen dat achterstanden oplopen en problematische schulden worden, onder andere door een registratiesysteem aan te schaffen.

Inkomensondersteunende voorzieningen toegankelijk en bereikbaar

Inkomensondersteunende voorzieningen zorgen ervoor dat de bestaanszekerheid gewaarborgd is, er oog is voor individuele behoeften en perspectief op de lange termijn wordt geboden. Hierbij is het belangrijk dat inkomensondersteunende voorzieningen toegankelijk en bereikbaar zijn. We maken inkomensondersteunende voorzieningen beter bekend zodat meer inwoners er gebruik van maken, onder andere door het invoeren van het Kindpakket. Het Kindpakket geeft een totaaloverzicht van de ondersteuningsmogelijkheden die er zijn voor kinderen die opgroeien in armoede.

Herijking beleidskader Participatiewet

We willen in 2023 komen tot een nieuw beleidskader Participatiewet, waarin strategie en de visie op de dienstverlening worden opgenomen. Meer specifiek: in het document worden de kaders gesteld op basis waarvan concretisering in verordeningen en beleidsregels kan plaatsvinden en de dienstverlening kan worden doorontwikkeld. Daarbij is ook bijzondere aandacht voor de manier waarop we dit willen organiseren, financieren en monitoren.

Wijzigingen Participatiewet vanwege uitvoering Breed Offensief

We nemen de beleidsvoorbereiding, in- en uitvoering van de wijziging van de Participatiewet in het kader van het Breed Offensief ter hand, waarbij vertrouwen, tegengaan van complexiteit, menselijke maat en oog voor uitvoerbaarheid enkele waarden zijn die vorm moeten krijgen in een fundamentele herziening van de Participatiewet.

Procesoptimalisatie inburgering

Op 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering in werking getreden, waarbij de regie voor de uitvoering bij de gemeente ligt. In samenwerking met de andere gemeenten in de regio zetten we in op het monitoren en waar nodig bijsturen van het (nieuwe) inburgeringsproces, om dit voor inburgeraars zo passend en efficiënt mogelijk te laten verlopen.

Beleidsindicatoren

Nummer	Indicator	Eenheid	Periode	Valkenburg aan de Geul	Nederland	Bron
5.1	Banen	aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	2021	647,9	805,5	CBS
5.2	Jongeren met een delict voor de rechter	% aantal jongeren 12-21 jaar	2020	1	1	CBS
5.3	Kinderen in uitkeringsgezin	% aantal kinderen tot 18 jaar	2020	5	6	CBS
5.4	Netto arbeidsparticipatie	% werkzame beroepsbevolking	2021	66,6	70,4	CBS
5.5	Werkloze jongeren	% aantal jongeren 16-22 jaar	2020	3	2	CBS
5.6	Personen met een bijstandsuitkering	aantal per 10.000 inwoners	2021	336,5	431,2	CBS
5.7	Lopende re-integratievoorzieningen	aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar	2020	122,5	202	CBS
5.8	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2021	16	12,9	CBS
5.9	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2021	2	1,2	CBS
5.10	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren 12-22 jaar	2021	geen data	0,3	CBS
5.11	WMO-cliënten met een maatwerk-arrangement	aantal per 10.000 inwoners	2021	880	geen data	CBS
5.12	Demografische druk	% van personen 20-65 jaar	2022	83	70,3	CBS

Bron: waarstaatjegemeente.nl.

Wat mag het kosten?

Programma Sociaal Domein

(bedragen in duizenden euro's)

Begroting 2023	Lasten	Baten	Saldo
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.574	73	-1.501
6.2 Wijkteams	3.049	0	-3.049
6.3 Inkomensregelingen	6.081	4.951	-1.130
6.4 Begeleide participatie	1.528	0	-1.528
6.5 Arbeidsparticipatie	459	0	-459
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	355	0	-355
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	4.132	149	-3.983
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	4.122	0	-4.122
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	5	0	-5
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	431	0	-431
Taakstelling(en) opgenomen binnen programma	-222	0	222
Subtotaal programma	21.514	5.173	-16.341
Gereserveerde middelen gemeentefonds (taakveld 0.7)	216	0	-216
Taakstellingen (taakveld 0.8)	-803	0	803
Meerjarenbeleidsplan (taakveld 0.8)	129	0	-129
Reservemutaties (taakveld 0.10)	0	15	15
Totaal programma	21.056	5.188	-15.868

Nb. De landelijk voorgeschreven taakveldindeling binnen het sociaal domein zal in 2023 wijzigen. In de bovenstaande tabel is dit nog niet zichtbaar.



2.7 Programma Volksgezondheid en Milieu

Omschrijving van het programma en thema-indeling

Het programma Volksgezondheid en milieu bestaat uit de taakvelden volksgezondheid, riolering en afval, milieubeheer en begraafplaatsen. Het onderwerp duurzaamheid is binnen onze begroting verwerkt binnen het taakveld milieubeheer.

Deze onderwerpen zijn onderverdeeld in de volgende thema's:

- Volksgezondheid;
- Riolering en afval;
- Milieubeheer en duurzaamheid;
- Begraafplaatsen.

Thema Volksgezondheid

Volksgezondheid bevat de onderdelen algemene gezondheidszorg en jeugdgezondheidszorg, die beiden in regionaal verband worden uitgevoerd door de GGD Zuid-Limburg. Daarnaast zijn enkele bijdragen aan hulpverleningsinstanties opgenomen binnen dit thema. Het thema volksgezondheid hangt nauw samen met het programma sociaal domein. In het sociaal domein zijn verschillende projecten benoemd, vandaar dat we er in deze paragraaf niet verder op in willen gaan.

Thema Riolering en afval

Waterplan in voorbereiding

Het waterplan (voormalig GRP) is in voorbereiding en zal ter besluitvorming medio 2023 worden voorgelegd aan uw Raad.

Ontzorgingscontract "Reinigen en Inspecteren riolen, kolken, zandvangers en lijngoten"

In 2023 vindt er een aanbesteding plaats voor het laten reinigen en inspecteren van riolen, kolken, zandvangers en lijngoten. Voorbereidende werkzaamheden zijn al in 2022 opgestart.

Voor de tarieven van de rioolheffing verwijzen wij u naar de toelichting in de paragraaf lokale heffingen.

Afval

Het jaar 2021 was het eerste jaar van de verbrede GR Geul en Maas. Het dienstenpakket is vastgelegd en de eerste projecten zijn opgestart. Deze projecten worden in het jaar 2023 verder uitgewerkt. Hierbij moet gedacht worden aan gezamenlijke beleidsontwikkeling en uitvoeringsprogramma's, waarbij de circulaire doelstellingen leidend zullen zijn. Daarnaast is communicatie een belangrijk middel om ervoor te zorgen dat afval op de goede plek wordt aangeboden en de kwaliteit omhoog gaat. Doel is om bewustwording onder inwoners te vergroten en gedragsverandering teweeg te brengen. Het komende jaar zal de communicatie rondom het thema afval verder geïntensiveerd worden en zal voor zoveel als mogelijk aangesloten worden bij landelijke en regionale thema's.

Waar nodig wordt de samenwerking verder binnen de regio verbreed met Rd4 en Reinigingsdienst Westelijke Mijnstreek (RWM). Op provinciaal niveau zal het samenwerkingsverband Afval Samenwerking Limburg (ASL) worden gebruikt voor verdere afstemming van beleid.

Met betrekking tot de kosten van de afvalverwerking staat een concreet voorstel opgenomen in hoofdstuk 1.3 van deze begroting. Daarnaast is in de paragraaf lokale heffingen een toelichting opgenomen op de tarieven van de afvalstoffenheffing.

Thema Milieubeheer en duurzaamheid

Het thema milieubeheer en duurzaamheid wordt hieronder toegelicht met de onderwerpen duurzaamheid en energietransitie, waaronder regionale energiestrategie (RES).



Duurzaamheid

Door het sluiten van het Klimaatakkoord van Parijs heeft Nederland zich internationaal gecommitteerd aan het tegengaan van de opwarming van de aarde en klimaatverandering. Het Nationaal Klimaatakkoord (2019) is de Nederlandse uitwerking van internationale klimaatafspraken. Duurzaamheid is echter een containerbegrip, en daarmee breder dan alleen tegengaan van klimaatverandering of de energietransitie, waarbij niet voor iedereen duidelijk is wat hieronder valt. De rijksoverheid schetst duurzame transitie als “groen, circulair, sociaal en innovatief”. Duurzaamheid is dan ook geen geïsoleerd thema, maar een rode draad door een diversiteit aan beleidsvelden. Binnen het klimaatakkoord zijn doelen vastgelegd voor verschillende sectoren.

Valkenburg aan de Geul is een Global Goals gemeente en heeft zich daarmee gecommitteerd aan de 17 Sustainable Development Goals (SDG's), oftewel Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen, van de Verenigde Naties. Dit zijn doelstellingen op sociaal, economisch, groen en ruimtelijk vlak waarbij wordt gestreefd naar ontwikkelingen die gedurende lange tijd houdbaar zijn.

Vanwege de basis in rijksbeleid, het feit dat Valkenburg aan de Geul een Global Goals gemeente is en de vele raakvlakken van duurzaamheid met (vrijwel) alle beleidsterreinen, is het nodig om duurzaamheid beter, breder en duidelijker binnen de gemeentelijke organisatie te verankeren.

Wat willen we bereiken?

Ambtenaren in alle beleidsvelden dienen in staat te worden gesteld om te werken met het thema én begrip duurzaamheid. Ambtenaren dienen handvaten te krijgen om invulling te geven aan het thema op hun beleidsterrein. Raad en college dienen hier tevens in meegenomen te worden om eenduidigheid en begrip te creëren rondom het thema. Na implementatie binnen de organisatie dient de paragraaf duurzaamheid op college- en raadsnota's (vrijwel) altijd ingevuld zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om de ambtenaren te helpen wordt een werkbare definitie van duurzaamheid opgesteld waarmee de algemene uitgangspunten van duurzaamheid vast komen te liggen. Daarnaast dient te worden gekeken naar de concrete toepassingsmogelijkheden van duurzaamheid in de beleidsvelden. Daarvoor zijn in principe de SDG's geschikt. Binnen de omgevingsvisie wordt een handreiking gedaan door reeds per beleidsterrein de toepasbare SDG's te identificeren. Hieraan gekoppeld wordt tevens een tool verstrekt waarin het mogelijk is om te visualiseren wat de impact van voorgestelde plannen en/of projecten is op de SDG's.

Energietransitie

Op 3 juni 2019 is de gemeentelijke Energievisie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma als (uitvoerings-)kader voor dit programma vastgesteld. Eind 2020 is het jaarprogramma duurzaamheid 2021 vastgesteld. Hierin wordt vormgegeven aan de verdere concretisering van het Nationale Klimaatakkoord en de energievisie. Dit programma was richtinggevend in de aanpak in het begrotingsjaar 2022, maar wordt ook (gezien de looptijd van diverse onderwerpen) meegenomen naar 2023.

De Zuid-Limburgse gemeenten vormen samen met de Provincie Limburg, Netbeheerder Enexis en Waterschap Limburg de energieregio Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg (RES Zuid-Limburg). Na het zomerreces 2022 is het samenwerkingsverband gestart met het opstellen van uitvoeringsplannen m.b.t. de RES 1.0 en wordt er een Zuid-Limburg brede landschappelijke verdiepingstudie voor zon- en windenergie uitgevoerd.

Eind 2022 wordt de gemeentelijke Transitie Visie Warmte (TVW) ter vaststelling aan uw Raad aangeboden. Daarmee wordt vastgelegd hoe wij aan de slag gaan met de opgaven binnen klimaattafel “Gebouwde Omgeving” (zie Nationaal Klimaatakkoord), namelijk: in 2030 dienen een groot gedeelte van de woningen en gebouwen aardgasvrij-ready (aardgasvrij óf gereed voor een aardgasvrije warmteoplossing) te zijn en in 2050 dient vrijwel elke woning en gebouw aardgasvrij te zijn. Om naar deze doelen toe te werken, beschrijft de TVW hoe dit de komende jaren strategisch aangepakt gaat worden. Gelijktijdig met de vaststelling worden ook de middelen voor de uitvoering hiervan aan uw Raad voorgelegd. Na de besluitvorming gaan wij vanaf 2023 aan de slag met de uitvoering van de TVW.

Wat willen we bereiken?

Regionale Energie Strategie (RES)

- Het tot uitvoering brengen van de ambities in de RES 1.0 (2021) via het opstellen en uitvoeren van uitvoeringsplannen al dan niet in samenwerking met de subregio Maastricht-Heuvelland of met de regio Zuid-Limburg;
- Het toewerken naar een herziene versie van het ambitiedocument: de RES 2.0. De resultaten van de Zuid-Limburg brede Landschappelijke Verdiepingsstudie voor zon- en windenergie én het continueren en verder ontwikkelen van een permanent participatietraject met de samenleving spelen hierin een belangrijke rol;
- Een goede samenwerking met de subregio Maastricht-Heuvelland en de regio Zuid-Limburg rondom (grootschalige) opwek van duurzame energie, energiebesparing en de energietransitie in brede zin stand houden.

Transitie Visie Warmte (TVW)

- Het tot uitvoering brengen van de ambities in de TVW (besluitvorming eind 2022) via het opstellen en uitvoeren van uitvoeringsplannen;
- Inwoners en gebouweigenaren informeren over de mogelijkheden en kansen om de woning/het pand te verduurzamen;
- Het tot uitvoering brengen van het pilotproject Verduurzaam je Huis (werknaam), waarbij diverse woningen in Valkenburg aan de Geul voorzien worden van goede isolatie, ventilatie en installatie maatregelen.
- Het creëren van een fysiek energieloket in de regio, waar inwoners terecht kunnen voor advies en te ervaren hoe duurzaamheidsmaatregelen in de praktijk “voelen” in een woning.

Daarnaast streeft de gemeente na wat is neergelegd in de Energievisie, het bijbehorende uitvoeringsprogramma en het jaarprogramma duurzaamheid. Bovendien zal onze gemeente de wettelijke en van rijkswege opgelegde opgaven en taken uitvoeren en volbrengen. Dit omvat onder meer het toewerken naar een CO₂-neutrale gemeente in 2050 en het halveren van de CO₂-uitstoot in 2030, ten opzichte van de CO₂-uitstoot in 1990. Daarnaast dient heel Nederland 35 TW hernieuwbare energie op land op te wekken (o.a. opgenomen in de RES 1.0), een doelstelling waaraan wij moeten bijdragen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Regionale Energie Strategie (RES)

- Uitvoeringsprogramma RES 1.0 wordt verder tot uitvoering gebracht in samenwerking met subregio Maastricht-Heuvelland.
- In RES verband onderzoeken welke mogelijkheden op de korte termijn tot uitvoering gebracht kunnen worden;
- In verscheidene werkgroepen uitvoering geven aan de uitvoeringsprogramma's RES 1.0, Valkenburg aan de Geul neemt deel in werkgroep RES Zuid Limburg Zon op Daken, waarbij tevens overkappen van parkeerplaatsen met zonnepanelen wordt bekeken.
- Waar mogelijk wordt samenwerking in de regio gezocht.

Transitie Visie Warmte (TVW)

- Uitvoering TVW opstarten.
- Project Verduurzaam je Huis (werknaam) uitvoeren. SVn fungeert als lening verstrekker en Susteen fungeert als serviceprovider.



Thema Begraafplaatsen

Wat willen we bereiken?

Het vigerende beleid met betrekking tot de begraafplaatsen is erop gericht om bestaande voorzieningen zo veel en zo goed mogelijk in stand te houden. Indien er in de toekomst wijzigingen of aanpassingen nodig zijn zullen we dat tijdig melden en/of met een voorstel komen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We geven uitvoering aan de onderhoudsplanning van de begraafplaatsen, met aandacht voor actuele knelpunten.

Beleidsindicatoren

Nummer	Indicator	Eenheid	Periode	Valkenburg aan de Geul	Nederland	Bron
6.1	Omvang huishoudelijk restafval	aantal kg per inwoner	2020	82	170	CBS
6.2	Hernieuwbare elektriciteit	% totale elektriciteit	2020	11,0	26,9	RWS Klimaat-monitor

Bron: waarstaatjegemeente.nl.

Wat mag het kosten?

Programma Volksgezondheid en Milieu

(bedragen in duizenden euro's)

Begroting 2023	Lasten	Baten	Saldo
7.1 Volksgezondheid	776	0	-776
7.2 Riolering	2.058	2.801	743
7.3 Afval	1.932	2.114	182
7.4 Milieubeheer	352	10	-342
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	321	153	-168
Subtotaal programma	5.439	5.078	-361
Gereserveerde middelen gemeentefonds (taakveld 0.7)	0	0	0
Taakstellingen (taakveld 0.8)	0	0	0
Meerjarenbeleidsplan (taakveld 0.8)	0	0	0
Reservemutaties (taakveld 0.10)	23	0	-23
Totaal programma	5.462	5.078	-384

2.8 Programma Bestuur en Ondersteuning

Omschrijving van het programma

In het programma Bestuur en Ondersteuning zijn de financiële consequenties van de taakvelden verwerkt, die niet direct aan de voorgaande programma's zijn toegerekend (of niet mogen worden toegerekend op basis van onze verslaggevingsvoorschriften).

Het programma Bestuur en Ondersteuning bestaat uit de volgende onderdelen:

- Taakveld 0.1 Bestuur
- Taakveld 0.2 Burgerzaken
- Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
- Taakveld 0.5 Treasury
- Taakveld 0.61 OZB woningen
- Taakveld 0.62 OZB niet-woningen
- Taakveld 0.64 Belastingen overig
- Taakveld 0.7 Algemene (en overige) uitkeringen gemeentefonds
- Taakveld 0.8 Overige baten en lasten (taakstellende bezuinigingen en stelposten)

Voor de inhoudelijke toelichting op deze onderdelen verwijzen wij u naar de paragraaf Lokale Heffingen, de paragraaf Financiering (voor het onderdeel treasury) en de paragraaf Bedrijfsvoering.

De onderdelen Overhead (taakveld 0.4), Vennootschapsbelasting (taakveld 0.9) en Onvoorzien (gedeelte van taakveld 0.8) zijn als apart onderdeel naast het programma Bestuur en Ondersteuning opgenomen in het volgende hoofdstuk.

In hoofdstuk 1 is een toelichting opgenomen over relevante ontwikkelingen met betrekking tot het gemeentefonds (dat bestaat uit de algemene uitkering en de overige uitkeringen). De financiële consequenties daarvan zijn in de tabel aan het einde van dit hoofdstuk verwerkt.

Onder taakveld 0.8 Overige baten en lasten zijn de taakstellende bezuinigingen en de stelposten opgenomen. De belangrijkste taakstellende bezuiniging heeft betrekking op het sociaal domein.

Beleidsindicatoren

Nummer	Indicator	Eenheid	Periode	Valkenburg aan de Geul	Nederland	Bron
8.1	Formatie	aantal fte per 1.000 inwoners	2023	7,15	-	Eigen gegevens
8.2	Bezetting	aantal fte per 1.000 inwoners	2023	6,66	-	Eigen gegevens
8.3	Apparaatskosten	kosten per inwoner	2023	885,65	-	Eigen begroting
8.4	Externe inhuur	% kosten van totale loonsom en inhuur externen	2023	7,29	-	Eigen begroting
8.5	Overhead	% van totale lasten	2023	14,36	-	Eigen begroting

Wat mag het kosten?

Programma Bestuur en Ondersteuning

(bedragen in duizenden euro's)

Begroting 2023	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	896	0	-896
0.2 Burgerzaken	633	156	-477
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0
0.5 Treasury	-28	271	299
0.61 OZB woningen	84	3.529	3.445
0.62 OZB niet-woningen	54	2.239	2.185
0.64 Belastingen overig	112	618	506
0.7 Algemene (en overige) uitkeringen gemeentefonds	1.177	31.572	30.395
0.8 Overige baten en lasten (exclusief Onvoorzien)	449	0	-449
Subtotaal programma	3.377	38.385	35.008
Gereserveerde middelen gemeentefonds (taakveld 0.7)	-927	0	927
Taakstellingen (taakveld 0.8)	803	0	-803
Meerjarenbeleidsplan (taakveld 0.8)	-1.238	0	1.238
Reservemutaties (taakveld 0.10)	0	0	0
Totaal programma	2.015	38.385	36.370



2.9 Overhead, Onvoorzien en Vennootschapsbelasting

Toelichting op Overhead, Onvoorzien en Vennootschapsbelasting

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (het BBV) maken de overhead, de vennootschapsbelasting en onvoorzien geen onderdeel uit van de programma's. Deze onderdelen worden naast de programma's in de programmabegroting en in het overzicht van baten en lasten opgenomen.

Deze indeling is gebaseerd op de vernieuwing van het BBV op grond van de voorstellen van de commissie Depla (uit 2014) en zijn geformaliseerd in het Staatsblad 2016 nummer 101.

Vanwege deze gewijzigde indeling worden de onderdelen Overhead, Vennootschapsbelasting en Onvoorzien niet langer gepresenteerd onder het programma Algemene Taakvelden, maar als apart onderdeel naast de programma's.

Taakveld 0.4 Overhead

Onder dit taakveld zijn kosten opgenomen die verband houden met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Concreet gaat het dan om:

- financiën, toezicht en controle, gericht op de eigen organisatie;
- personeel en organisatie;
- de secretaris/algemeen directeur;
- inkoop, inclusief aanbesteding en contractmanagement;
- juridische zaken;
- bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- informatievoorziening en automatisering;
- facilitaire zaken en huisvesting;
- documentaire informatievoorziening;
- managementondersteuning primair proces.

In de paragraaf bedrijfsvoering is een inhoudelijke toelichting opgenomen op de verwachte ontwikkelingen in 2023.

Onvoorzien (onderdeel van taakveld 0.8)

In de begroting is, zoals gebruikelijk in de afgelopen jaren, structureel een bedrag van € 100.000 opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Het beleidskader voor dit budget is vastgelegd in de raadsvergadering van juli 2015 (behandeling kadernota 2016). De post onvoorzien mag worden ingezet indien is vastgesteld dat de extra, niet in de primaire begroting voorziene, onuitstelbare en onvermijdbare kosten, niet door middel van herschikking van middelen binnen het desbetreffende programma kunnen worden opgevangen. Dit uitgangspunt is daarnaast formeel vastgelegd in de Financiële verordening.

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)

In dit taakveld wordt het eventueel te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting verantwoord. Hiervoor is een bedrag van € 1.000 gereserveerd in de begroting.



Beleidsindicatoren

Zie het voorgaande hoofdstuk voor de beleidsindicatoren op bestuur en ondersteuning.

Wat mag het kosten?

Overhead, Vennootschapsbelasting en Onvoorzien

(bedragen in duizenden euro's)

Begroting 2023	Lasten	Baten	Saldo
0.4 Overhead	8.569	181	-8.388
0.8 Overige baten en lasten (onderdeel Onvoorzien)	100	-49	-149
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	1	0	-1
Subtotaal	8.670	132	-8.538
Gereserveerde middelen gemeentefonds (taakveld 0.7)	698	0	-698
Taakstellingen (taakveld 0.8)	0	0	0
Meerjarenbeleidsplan (taakveld 0.8)	400	0	-400
Reservemutaties (taakveld 0.10)	0	196	196
Totaal	9.768	328	-9.440



Hoofdstuk 3: Paragrafen

In dit hoofdstuk zijn de paragrafen opgenomen die een verplicht onderdeel vormen op basis van de verslaggevingsvoorschriften. Dit betreft de volgende paragrafen:

- Paragraaf Lokale Heffingen;
- Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing;
- Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen;
- Paragraaf Financiering;
- Paragraaf Bedrijfsvoering;
- Paragraaf Verbonden Partijen;
- Paragraaf Grondbeleid.

3.1 Paragraaf Lokale Heffingen

Bij de lokale heffingen wordt een onderscheid gemaakt tussen heffingen die onder de algemene dekkingsmiddelen vallen en heffingen die aan bepaalde producten zijn gekoppeld. Onder de eerste categorie vallen de onroerende-zaakbelastingen, de hondenbelasting, de parkeerbelasting, de toeristenbelasting, de precariobelasting, de gemakkelikhedenretributie en de reclamebelasting. De tweede categorie betreft de afvalstoffenheffing, de rioolheffing, de leges, de lijkbezorgingsrechten en de marktgeden.

In deze paragraaf treft U achtereenvolgens aan:

- Belasting- en heffingenbeleid;
- Kwijtscheldingsbeleid;
- Lokale heffingen zonder gebonden besteding;
- Lokale heffingen met gebonden besteding;
- Lokale lastendruk;
- Samenvattend overzicht lokale heffingen.

Belasting- en heffingenbeleid

Kort samengevat kan het belasting- en heffingenbeleid als volgt worden geformuleerd:

- In de voorliggende begroting wordt voor het jaar 2023 t/m 2026 gerekend met een stijging van de OZB-opbrengsten van 3% per jaar (exclusief areaaluitbreiding).
- Bij de milieuheffingen wordt het principe van 100%-kostendekking toegepast. Het tarief van de rioolheffing wordt in deze begroting jaarlijks geïndexeerd met 1,5%, het tarief van de afvalstoffenheffing is in deze begroting gehandhaafd op € 170,40 per perceel per jaar. De Afvalstoffenbegroting sluit in het begrotingsjaar 2023 met een tekort van afgerond € 496.000, de rioleringsbegroting sluit met een tekort van afgerond € 257.000. Deze bedragen zijn ten laste gunste gebracht van de gelijknamige voorzieningen, zodat het saldo van de begroting van de algemene dienst niet met deze resultaten is beïnvloed. De toekomstige ontwikkeling van het tarief van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing wordt verderop in deze paragraaf toegelicht.



- De tarieven van de andere lokale heffingen blijven gelijk, met dien verstande dat de tarieven van bepaalde heffingen wel geïndexeerd worden. Concreet gaat het dan om de hondenbelasting, de precariobelasting en de leges. Het tarief van de naheffingsaanslag parkeerbelasting wordt jaarlijks verhoogd tot het wettelijk toegestane maximum. Met deze extra opbrengsten is rekening gehouden in deze begroting.

De prognoses van de lokale heffingen

Voor wat betreft de ramingen van de lokale belastingen waarvan de uitvoering is belegd bij de Belastingensamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW), zijnde de onroerende-zaakbelastingen, de rioolheffing, de afvalstoffenheffing en de hondenbelasting is aansluiting gezocht bij de door de Gemeenschappelijke Regeling afgegeven prognoses waarbij rekening wordt gehouden met een marge van 1% gebaseerd op het voorzichtigheidsprincipe. De prognoses van de overige lokale heffingen zijn gebaseerd op historische cijfers en verwachte ontwikkelingen.

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding wordt verleend ingeval een belastingschuldige niet in staat is om de opgelegde belastingaanslag te voldoen. Er moet dan wel sprake zijn van belastingen, die niet ontweken kunnen worden. Het lokaal ontwikkelde beleid moet voldoen aan de door de minister gestelde criteria. Bij de beoordeling van kwijtscheldingsverzoeken wordt de 100%-norm toegepast. Dat betekent, dat bij de berekening van het bedrag van de kwijtschelding de zogeheten kosten van bestaan zijn vastgesteld op 100% van de genormeerde bijstandsuitgaven. Bij de vaststelling en uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid is de gemeente op één punt vrij om af te wijken van de landelijke regelgeving, namelijk bij de vaststelling van de berekeningscomponent "kosten van bestaan". Het is namelijk toegestaan om deze component ruimer vast te stellen dan de landelijk geldende 90% van de bijstandsnorm.

Per 1 juli 2011 zijn wetswijzigingen in werking getreden, die de bevoegdheid tot het verlenen van kwijtschelding van gemeentelijke belastingen verruimen. Deze verruiming heeft betrekking op de mogelijkheid om in bepaalde gevallen kwijtschelding voor ondernemers mogelijk te maken, met dien verstande dat het daarbij alleen mag gaan om belastingen die geen relatie hebben met de onderneming, zoals de afvalstoffenheffing. Indien er echter sprake is van een woon- winkelpand (gemengd gebruik), prevaleert het zakelijke karakter en is gehele of gedeeltelijke kwijtschelding alleen mogelijk in het kader van een crediteurenakkoord.

In het algemeen kan worden gesteld dat er slechts in beperkte gevallen sprake kan zijn van kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.

Lokale heffingen zonder gebonden besteding

Onroerende-zaakbelastingen

Wanneer het een woning betreft, worden alleen zakelijk gerechtigden in de heffing van de Onroerende-zaakbelastingen betrokken. Indien het niet om een woning gaat, blijven zowel de zakelijk gerechtigde als de gebruiker belastingplichtig. De heffing geschiedt op basis van de verordening "Onroerende-zaakbelastingen", vastgesteld bij raadsbesluit van 9 november 2021.

Voor het belastingjaar 2023 geldt als heffingsmaatstaf de getaxeerde waarde in het economische verkeer. De peildatum van de waarde is 1 januari 2022. Bij de bepaling van de hoogte van de nieuwe tarieven, die wij middels een separaat voorstel aan de gemeenteraad voorleggen, wordt rekening gehouden met het uitgangspunt van 3% stijging van de opbrengsten (na correctie van de gevolgen van de waardeontwikkeling en exclusief de areaaluitbreiding).

De tarieven, die worden uitgedrukt in een percentage van de economische verkeerswaarde, zijn in 2022 als volgt:



Onroerende zaakbelasting	Tarief 2022
Eigenaar woning	0,1530%
Eigenaar niet-woning	0,5120%
Gebruiker niet-woning	0,4098%

De geraamde OZB-opbrengsten zijn als volgt:

	<i>(bedragen in duizenden euro's)</i>			
Lokale heffingen	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
OZB-opbrengsten	5.768	5.942	6.120	6.303

Hondenbelasting

De onderhavige belasting wordt geheven op grond van de verordening "Hondenbelasting", vastgesteld bij raadsbesluit van 9 november 2021. De tarieven voor 2022 zijn als volgt:

	<i>(bedragen in hele euro's)</i>
Hondenbelasting	Tarief 2022
Voor de 1 ^e hond	55,80
Voor de 2 ^e hond	91,20
Voor elke volgende hond	182,40

De nieuwe tarieven voor het begrotingsjaar 2023 worden middels een separaat voorstel aan de gemeenteraad ter vaststelling voorgelegd. De opbrengsten worden geraamd op een bedrag van € 91.200 voor het jaar 2023.

Parkeerbelasting

De heffing van parkeerbelastingen geschiedt op basis van artikel 225 van de Gemeentewet. De verordening is vastgesteld bij raadsbesluit van 9 november 2021. Het tarief bedraagt in 2023 € 1,90 per uur (behalve Koningswinkelstraat € 1,40). De parkeerinkomsten worden vanaf het begrotingsjaar 2023 structureel geraamd op (afgerond) € 2.292.000 (exclusief parkeergarage).

Gefiscaliseerde parkeerboetes

Onze gemeente heeft gebruik gemaakt van de wettelijke mogelijkheid tot invoering van het gefiscaliseerd parkeren. De heffing geschiedt op basis van de "Parkeerbelastingverordening", die is vastgesteld bij raadsbesluit van 9 november 2021. De boete bedraagt in 2022 € 66,50, te verhogen met een bedrag van één uur parkeertijd. De baten worden voor het begrotingsjaar 2023 geraamd op € 69.700.

Toeristenbelasting

Onder de naam toeristenbelasting wordt een belasting geheven van degene die gelegenheid biedt tot verblijf aan personen, die tegen betaling overnachten en die niet in het bevolkingsregister staan ingeschreven. De onderhavige belasting wordt geheven op basis van de verordening Toeristenbelasting, die is vastgesteld bij raadsbesluit van 10 november 2020.

De tarieven per persoon per overnachting zijn in 2022 als volgt:

	<i>(bedragen in hele euro's)</i>
Toeristenbelasting	Tarief 2022
Hotels en pensions	2,00
Campings	1,50

De baten uit deze belasting worden vanaf het begrotingsjaar 2023 geraamd op € 2,2 miljoen per jaar. In hoofdstuk 1.3 staat een voorstel opgenomen om de toeristenbelasting te verhogen vanaf

2024. De financiële gevolgen hiervan zijn in deze paragraaf nog niet verwerkt, om niet vooruit te lopen op de formele besluitvorming hierover.

Precariobelasting

De precariobelasting wordt geheven op basis van de gelijknamige verordening, vastgesteld bij raadsbesluit van 9 november 2021, en belast het hebben van voorwerpen onder, op of boven de voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. De opbrengst wordt geraamd op een bedrag van € 391.500 voor het begrotingsjaar 2023.

Vermakelijkhedenretributie

De vermakelijkhedenretributie wordt geheven op basis van de gelijknamige verordening, die is vastgesteld bij raadsbesluit van 10 november 2020. Het tarief voor 2022 bedraagt € 0,20 per persoon, met dien verstande dat in de kerstperiode een tarief van € 0,55 per persoon in rekening wordt gebracht als het aantal bezoekers van de vermakelijkheid in die periode de 50.000 te boven gaat. De opbrengst wordt geraamd op een structureel bedrag van € 245.000.

Reclamebelasting

In het kader van de realisatie van het centrumplan en ten behoeve van de renovatie van het historisch centrum wordt vanaf het planjaar 2012 reclamebelasting geheven. De heffing geschiedt op basis van de gelijknamige verordening, die is vastgesteld bij raadsbesluit van 10 november 2020.

Voor het hebben van een reclameobject in het gebied “deel Plenkertstraat en deel Neerhem” bedragen de tarieven:

0,1 m ² of minder	€	0
> dan 0,1 m ² maar < dan 20,0 m ²	€	126
20,0 m ² of meer	€	252

De tarieven bedragen per vestiging in het “winkelgebied” per jaar voor objecten met een oppervlakte van:

0,1 m ² of minder	€	0
> dan 0,1 m ² maar < dan 20,0 m ²	€	525
20,0 m ² of meer	€	1.050

Voor het hebben van een reclameobject in het gebied “historisch centrum inclusief Th. Dorrenplein en Jan Deckersstraat 1 “ bedragen de tarieven:

0,1 m ² of minder	€	0
> dan 0,1 m ² maar < dan 20,0 m ²	€	651
20,0 m ² of meer	€	1.302

De jaarlijkse opbrengst van deze belasting is ingeschat op € 120.000.

Lokale heffingen met gebonden besteding

Voor de zogeheten besteding gebonden heffingen dienen wij aan te tonen dat de baten, die met deze heffingen gegenereerd worden, de lasten niet overschrijden. Er mag dus maximaal sprake zijn van 100%-kostendekking. In de tarieven mogen ook overheadkosten verdisconteerd worden. Voorwaarde is wel dat de gehanteerde systematiek bij de bepaling van de hoogte van deze overhead degelijk wordt onderbouwd.

Bij de bepaling van de hoogte van de kosten wordt ook de overhead meegenomen. Zoals uit de hierna volgende berekening blijkt, hebben wij die opslag bepaald op € 41.462 per fte. Conform de Handleiding Overheadstarieven 2021 hanteert het rijk bij het in rekening brengen van kosten voor uitgevoerde werkzaamheden een bedrag van € 23.300 per fte. Hierbij is echter geen rekening gehouden met de kosten van communicatie en van de financiële administratie.

Berekening overhead.

(bedragen in hele euro's)

Taakveld overhead:		8.388.022
Niet-doorbelaste personeelskosten:		
Voormalig personeel	252.946	
Eigen risico WAO/WW	159.351	
Tijdelijk personeel	850.000	
Concernstaf, griffie, begroting en jaarrekening	1.510.707	
Lijndiensten	1.013.790	
Overige kosten	60.000	
		-3.846.794
Niet-doorbelaste indirecte kosten:		
Voorlichting en communicatie	132.821	
Financiële ondersteuning	149.548	
Buitendienst	469.597	
Verzekeringen	114.285	
Overige kosten	50.741	
		-916.992
Doorbelasting		3.624.236
Aantal fte's bedrijfsvoering		87,41
Per fté, afgerond		€ 41.462
Aantal productieve uren		1.375
Tarief per uur		€ 30,15

Afvalstoffenheffing

De onderhavige belasting wordt geheven op basis van de verordening Afvalstoffenheffing, vastgesteld bij raadsbesluit van 9 november 2021. Alle kosten die verband houden met het inzamelen, afvoeren en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen worden integraal doorberekend.

Gelet op de sterke kostenstijgingen in de afgelopen jaren en het uitgangspunt van volledige kostendekkendheid, is een verdubbeling van het tarief van de afvalstoffenheffing (via de weg der geleidelijkheid) noodzakelijk om de baten en lasten van deze heffing in evenwicht te brengen. Daarnaast is bekeken in welke mate deze stijging gedeeltelijk gecompenseerd kan worden door een verlaging van het tarief van de rioolheffing. Hiertoe hebben wij uw raad in de vergadering van 9 november 2021 een concreet voorstel gedaan middels de raadsnota "Tarievenbesluiten voor het jaar 2022".

Zoals vermeld in de raadsnota "Zienswijze ontwerp-begroting 2023 en jaarrekening 2021 GR Geul en Maas", behandeld op 20 juni 2022, wordt ook de GR waarin wij als gemeente deelnemen geconfronteerd met aanzienlijke kostenstijgingen. Concreet betekent dit een aanvullende gemeentelijke bijdrage van afgerond € 224.000 in 2023 oplopend tot ruim € 267.000 in 2026. Zoals aangekondigd in genoemde nota doen wij uw raad een concreet voorstel middels de raadsnota "Tarievenbesluiten voor het jaar 2023", welke eveneens geagendeerd staat voor de begrotingsvergadering van 8 november 2022.

In hoofdstuk 1.3 van deze begroting staat een voorstel opgenomen om het principe van volledige kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing in 2023 incidenteel los te laten. De berekening van de kostendekkendheid op de volgende pagina is opgesteld vanuit de verwachting dat de gemeenteraad hiermee instemt. Dit heeft tot gevolg dat het percentage van de kostendekkendheid niet zoals gebruikelijk 100% is, maar in 2023 uitkomt op 90,4%.

Rioolheffing

Deze heffing is geregeld in de verordening Rioolheffing, die is vastgesteld bij raadsbesluit van 9 november 2021. Bij deze heffing wordt het principe 'de vervuiler betaalt' toegepast.

Op 9 november 2021 hebben wij uw raad een concreet voorstel gedaan middels de raadsnota "Tarievenbesluiten voor het jaar 2022" om de tariefstijging van de afvalstoffenheffing gedeeltelijk

te compenseren door een verlaging van het tarief van de rioolheffing. Concreet wordt het tarief van de rioolheffing verlaagd in de jaren 2022, 2023 en 2024 met respectievelijk € 0,20, € 0,16 en € 0,12 per m³ waterverbruik. Vanaf het jaar 2025 zal het tarief van de rioolheffing jaarlijks worden verhoogd met 5%.

Hierna presenteren wij U een overzicht van de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing 2023 en de rioolheffing 2023.

Overzicht kostendekkendheid afvalstoffenheffing begroting 2023. (bedragen in hele euro's)

Lasten:	
Directe lasten taakveld	1.931.652
Overhead: 1,24 fte * € 41.462,-	51.413
Kwijtschelding	80.000
Inschatting b.t.w.	275.000
Lasten per saldo	<u>2.338.065</u>
Baten:	
Directe baten taakveld	823.230
Afvalstoffenheffing	1.291.000
Baten per saldo	<u>2.114.230</u>
Dekkingspercentage	90,4%

Overzicht kostendekkendheid rioolheffing begroting 2023. (bedragen in hele euro's)

Lasten:	
Directe lasten taakveld	2.057.527
Overhead: 1,14 fte * € 41.462,-	47.267
Administratieve rente (aanvullend 1,5%)	248.155
Kwijtschelding	86.000
Inschatting b.t.w.	362.113
Lasten per saldo	<u>2.801.062</u>
Baten:	
Directe baten taakveld	257.062
Rioolheffing	2.544.000
Baten per saldo	<u>2.801.062</u>
Dekkingspercentage	100,0%

Voor de volledigheid merken wij hierbij op dat deze dekkingsgraden zijn bereikt door aan de voorziening afval een bedrag te onttrekken van afgerond € 496.000 en aan de voorziening riolen een bedrag te onttrekken van afgerond € 257.000.

Leges

Leges zijn vergoedingen voor door of vanwege de gemeente verstrekte diensten. Bij de bepaling van de tarieven wordt gestreefd naar maximale kostendekking. Leges worden geheven op basis van de Legesverordening, vastgesteld bij raadsbesluit van 9 november 2021.

De verwachting is dat per 1 januari 2023 de Omgevingswet en de Wkb (Wet kwaliteitsborging) in werking treedt. Met de komst van deze wetten veranderen er een aantal zaken waarover leges geheven kunnen worden, namelijk:

- Over milieubelastende zaken kunnen leges geheven worden, dit wordt ook opgenomen in de nieuwe Legesverordening. De hoogte van de leges worden intern en extern (RUD) afgestemd;
- De activiteiten zoals deze nu zijn onder de Wabo worden van elkaar gesplitst en zijn allen afzonderlijk als leges belastbaar. In de huidige vorm vallen bijvoorbeeld de bestemmingsplan toetsing en de bouwkundige toetsing samen, dit wordt onder de nieuwe Legesverordening van elkaar gescheiden.
- Door de invoering van de Wkb mag men geen leges heffen over de bouwkundige activiteit bij bepaalde categorieën. Vooralsnog zijn dit alleen lichte categorieën, zoals het bouwen



van een vrijstaande woning of een loods. Doordat activiteiten onder de Omgevingswet gesplitst worden, vervallen niet de gehele leges maar slechts een beperkt deel van de leges (bouwkundige toetsing).

- Onder de Omgevingswet is het de bedoeling dat omgevingsvergunningen meer integraal worden. Dit houdt in dat voor een project alle activiteiten gelijktijdig aangevraagd kunnen worden ook als een andere overheidsinstantie daar bevoegd over is. De kosten van deze werkzaamheden worden doorberekend in de vergunning. Er worden onderling afspraken gemaakt over de kosten en deze worden verwerkt in de Legesverordening.

Op grond van vorenstaande dient de geldende Legesverordening ingrijpend te worden gewijzigd. De planning is dat deze gewijzigde Legesverordening aan uw raad zal worden voorgelegd in de raadsvergadering van 12 december 2022. Omdat uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet en Wkb nog altijd tot te mogelijkheden behoort, leggen wij uw raad een geactualiseerde Legesverordening (op basis van bestaand beleid) ter vaststelling voor, welke eveneens geagendeerd staat voor de begrotingsvergadering van 8 november 2022.

Hierna presenteren wij U een overzicht van de mate van kostendekkendheid van de leges voor het begrotingsjaar 2023.

Overzicht kostendekkendheid leges 2023.

Titel 1: Algemene dienstverlening

(bedragen in hele euro's)

Toerekenbare lasten taakveld burgerzaken:

Aanschaf reisdocumenten en rijbewijzen	35.000
Verklaringen omtrent gedrag	26.924
Kadaster	41.733
Overige lasten	53.024
Directe salariskosten	144.288
Overhead: 2,1947 fte * € 41.462-	90.997
	<hr/>
	391.966

Toerekenbare baten taakveld burgerzaken:

Leges bevolking	40.874
Leges paspoorten	40.000
Leges rijbewijzen	52.000
Leges huwelijken	23.178
Overige baten	13.278
	<hr/>
	169.330

Dekkingspercentage 43,2%

Titel 2: Fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

(bedragen in hele euro's)

Toerekenbare lasten taakveld wonen en bouwen:

Kosten welstands- en monumentencommissie	68.062
Inschakeling externe deskundigen	22.216
Uitvoeringskosten Wabo	0
Directe salariskosten	466.286
Overhead: 5,2261 fte * € 41.462-	216.686
	<hr/>
	773.250

Toerekenbare baten taakveld wonen en bouwen:

Leges omgevingsvergunning	261.200
Terugontvangst lasten welstandstoezicht	45.000
Overige leges	45.950
	<hr/>
	352.150

Dekkingspercentage 45,5%

Titel 3: Europese dienstenrichtlijn

(bedragen in hele euro's)

Toerekenbare lasten taakveld openbare orde en veiligheid:	
Directe salariskosten	147.558
Overhead: 1,8735 fte * €41.462,-	77.678
	<u>225.236</u>
Toerekenbare baten taakveld openbare orde en veiligheid:	
Precariovergunningen	14.000
Leges algemene zaken	28.609
Leges drank en horecawet	13.959
Overige leges	20.091
	<u>76.659</u>
Dekkingspercentage	34,0%

Lijkbezorgingsrechten

Deze heffing is geregeld in de verordening Lijkbezorgingsrechten, die is vastgesteld bij raadsbesluit van 10 november 2020. Vanaf het begrotingsjaar 2023 worden de rechten gecalculeerd op een structureel bedrag van ruim € 152.000.

Hierna presenteren wij U een overzicht van de mate van kostendekkendheid van de lijkbezorgingsrechten voor het begrotingsjaar 2023.

Overzicht kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten begroting 2023. (bedragen in hele euro's)

Lasten:	
Directe lasten taakveld	200.581
Directe salariskosten	112.365
Overhead: 1,83 fte * € 41.462,-	75.875
Lasten per saldo	<u>388.821</u>
Baten:	
Directe baten taakveld	0
Baten verhuur	1.000
Lijkbezorgingsrechten	152.274
Baten per saldo	<u>153.274</u>
Dekkingspercentage	39,4%

Marktgeden

Deze gelden worden geheven op basis van de verordening Marktgeden, die is vastgesteld bij raadsbesluit van 9 november 2021. De marktgeden worden vanaf het begrotingsjaar 2023 geraamd op een structureel bedrag van € 3.000.

Hierna presenteren wij U een overzicht van de mate van kostendekkendheid van de marktgeden voor het begrotingsjaar 2023.

Overzicht kostendekkendheid marktgeden begroting 2023. (bedragen in hele euro's)

Lasten:	
Directe lasten taakveld	2.154
Directe salariskosten	8.620
Overhead: 0,10 fte * € 41.462,-	4.146
Lasten per saldo	<u>14.920</u>
Baten:	
Directe baten taakveld	0
Marktgeden	3.000
Baten per saldo	<u>3.000</u>
Dekkingspercentage	20,1%

Lokale lastendruk

Elk jaar publiceert de provincie het belastingoverzicht, waarmee de gemeentelijke heffingen (Onroerend-zaakbelastingen, riool- en afvalstoffenheffing) van alle Limburgse gemeenten met elkaar worden vergeleken. Uit het overzicht van 2022 blijkt onder meer dat de belastingdruk voor onze inwoners (zowel eigenaar als gebruiker van een object) onder het provinciaal gemiddelde ligt en dat de belastingdruk voor onze inwoners (gebruiker van een object) boven het provinciaal gemiddelde ligt.

Samenvattend overzicht lokale heffingen

(bedragen in duizenden euro's)

Lokale heffingen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
<i>Heffingen zonder gebonden besteding:</i>						
Onroerende-zaakbelastingen	5.484	5.600	5.768	5.942	6.120	6.303
Hondenbelasting	92	90	91	92	94	95
Parkeerbelasting	1.473	2.292	2.292	2.292	2.292	2.292
Gefiscaliseerde parkeerboetes	24	69	70	71	72	73
Toeristenbelasting	2.073	2.200	2.200	2.200	2.200	2.200
Precariobelasting	9	389	392	395	398	401
Vermakelijkhedenretributie	88	245	245	245	245	245
Reclamebelasting	0	120	120	120	120	120
Subtotaal	9.243	11.005	11.178	11.357	11.541	11.729
<i>Heffingen met gebonden besteding:</i>						
Afvalstoffenheffing	920	1.291	1.291	1.291	1.291	1.291
Rioolheffing	2.738	2.507	2.544	2.583	2.621	2.661
Leges taakveld burgerzaken	210	188	169	357	350	350
Leges taakveld wonen en bouwen	546	350	352	355	357	360
Leges taakveld openbare orde/veiligheid	67	77	77	77	77	77
Begrafenisrechten	139	152	152	152	152	152
Marktgelden	4	3	3	3	3	3
Subtotaal	4.624	4.568	4.588	4.818	4.851	4.894
Totaal	13.867	15.573	15.766	16.175	16.392	16.623

3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

In deze paragraaf wordt een verband gelegd tussen de risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit wordt vervolgens uitgedrukt in het weerstandsvermogen. Gezamenlijk met de in deze paragraaf opgenomen financiële kengetallen, het meerjarig EMU-saldo en de geprognosticeerde balans kan een goed oordeel worden gevormd over de financiële positie.

Reserves en voorzieningen

De begrote stand van de reserves en voorzieningen is voor de komende planperiode als volgt:

(bedragen in hele euro's)

Overzicht verloop reserves en voorzieningen	Saldo ultimo 2022	Saldo ultimo 2023	Saldo ultimo 2024	Saldo ultimo 2025	Saldo ultimo 2026
Algemene reserves	2.266.699	2.266.699	2.266.699	2.266.699	2.266.699
Bestemmingsreserves	33.387.764	32.180.266	30.917.584	30.536.618	30.159.652
Voorzieningen	8.785.616	7.195.318	6.839.433	6.523.696	6.059.825
Totaal reserves en voorzieningen	44.440.079	41.642.283	40.023.716	39.327.013	38.486.176

Het reserve- en voorzieningenbeleid wordt jaarlijks bij de presentatie van de begroting geactualiseerd. Per reserve/voorziening wordt dan nader ingegaan op het doel en de besteding van die gelden in de komende planperiode. Wij verwijzen U daarvoor naar de bijlag bij deze begroting.

Het risicoprofiel

In het kader van risicomanagement wordt het risicoprofiel tweemaal per jaar, bij de begroting en de jaarrekening, geactualiseerd. Hierbij wordt de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen de gekwantificeerde risico's. Deze ratio is het weerstandsvermogen. De inschatting van deze risico's is weergegeven in de tabel op de volgende pagina.

De inventarisatie leidt tot een structureel risico-bedrag van € 3.252.648 en een incidenteel risico-bedrag van € 675.000, in totaliteit een bedrag van € 3.927.648.

Gelet op de recente gebeurtenissen in onze gemeente valt het onderdeel extreme weersomstandigheden hier op. In het algemeen geldt dat de financiële gevolgen van de watersnood cijfermatig (nog) niet in de begroting zijn verwerkt. Dat geldt eveneens voor de bovenstaande risico-inschatting. Dit kan wel aanleiding zijn om deze inschatting in de toekomst te herzien.

In het accountantsverslag bij de jaarrekening 2021 heeft onze accountant een aanbeveling gedaan die relevant is voor de eerstvolgende actualisatie van de weerstandscapaciteit. De accountant adviseert om hierbij rekening te houden met het risico van bijdragen in tekorten van gemeenschappelijke regelingen vanwege het zeer beperkte weerstandsvermogen van diverse regelingen. In het hierna volgend overzicht hebben wij hieraan opvolging gegeven.

(bedragen in hele euro's)

Risico	Veroorzakende gebeurtenis	Maximale schadebedrag	I/S (financieel)	Risico-score (kans x impact)	prioriteit (impact)	Weerstandscapaciteitsbedrag	Programma / paragraaf
Extreme weersomstandigheden	Extreem weer in de vorm van regen, sneeuw en/of storm	€ 100.000	I	9	2	€ 12.500	Sport, Cultuur en Recreatie / Verkeer, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
Bomenkap en bomenonderhoud	Klimaatveranderingen	€ 350.000	I	15	1	€ 175.000	Sport, Cultuur en Recreatie
(Plan)schadeclaims	Aansprakelijkheidsstellingen	€ 500.000	I	15	1	€ 250.000	Verkeer, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
Croix de Bourgogne	Geen haalbare businesscase	€ 475.000	I	15	1	€ 237.500	Verkeer, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
Bijdragen GR('s) programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving	Exploitatietekorten	€ 151.451	S	15	1	€ 136.306	Veiligheid, Toezicht en Handhaving
Bijdragen GR('s) programma Onderwijs	Exploitatietekorten	€ 41.585	S	5	2	€ 9.357	Onderwijs
Bijdragen GR('s) programma Sociaal Domein	Exploitatietekorten	€ 335.083	S	25	1	€ 301.575	Sociaal Domein
Bijdragen GR('s) programma Volksgezondheid en Milieu	Exploitatietekorten	€ 238.845	S	15	1	€ 214.961	Volksgezondheid en Milieu
Bijdragen GR('s) programma Bestuur en Ondersteuning	Exploitatietekorten	€ 30.600	S	5	2	€ 6.885	Bestuur en Ondersteuning
Parkeerexploitatie	Minder bezoekers dan verwacht	€ 293.415	S	25	1	€ 264.074	Economie en Toerisme
Toeristische functie	Teruglopend aantal bezoekers door economische crisis, minder evenementen, concurrentie andere toeristische gebieden	€ 244.500	S	15	1	€ 220.050	Economie en Toerisme
Exploitatie kerstmarkt gemeentegrot	Teruglopend aantal bezoekers, aanvullende veiligheidseisen, concurrentie andere toeristische gebieden	€ 140.130	S	15	1	€ 126.117	Economie en Toerisme
Sociaal domein	Toename gebruik voorzieningen, in te vullen taakstelling	€ 2.384.096	S	15	1	€ 1.192.048	Sociaal Domein
Algemene uitkering	Verloop access	€ 1.526.300	S	15	1	€ 763.150	Bestuur en Ondersteuning
Vennootschapsbelasting	Voordelig fiscaal resultaat exploitatie parkeergarage en afvalstromen	€ 25.000	S	5	2	€ 5.625	Vennootschapsbelasting
Wachtgeldverplichtingen / ontslagprocedures	Politieke crisis	€ 100.000	S	9	2	€ 12.500	Overhead
Totalen		€ 6.936.005				€ 3.927.648	

De beschikbare weerstandscapaciteit

Voor het bepalen van de beschikbare weerstandscapaciteit geldt geen vaste regel. Die capaciteit is net als de risico's onder te verdelen in:

- Incidentele weerstandscapaciteit: de vrij beschikbare en aanwendbare reserves, vermeerderd met het resultaat na bestemming;
- Structurele weerstandscapaciteit: de onbenutte belastingcapaciteit/budgettaire capaciteit.

Op basis van de voorschriften van het BBV wordt alleen de algemene reserve gerekend tot de vrij beschikbare en aanwendbare reserves. Binnen onze gemeente is het gebruikelijk om vooral bestemmingsreserves te hanteren. Dit leidt voor de onderstaande kengetallen tot een vertekend beeld. Op het moment dat wij het reserve en voorzieningenbeleid zouden herzien, is dit een van de aandachtspunten.

Wanneer wij deze uitgangspunten in cijfers vertalen, ziet de weerstandscapaciteit er als volgt uit:

Vrij beschikbare en aanwendbare reserves	€ 2.266.699
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 56.000
Onbenutte budgettaire capaciteit	€ 116.000
Totaal	€ 2.438.699



Bij de bepaling van de onbenutte belastingcapaciteit wordt gekeken naar de ruimte die aanwezig is met betrekking tot de eigen gemeentelijke inkomsten: de Onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt:

Onroerende zaakbelastingen (1% onder macronorm)	€	56.000
Afvalstoffenheffing (100% kostendekkend)	€	0
Rioolheffing (100% kostendekkend)	€	0
Totaal	€	<u>56.000</u>

Bij de bepaling van de onbenutte budgettaire capaciteit wordt gekeken naar het beschikbaar budget voor onvoorziene uitgaven (€ 100.000) en het structurele begrotingsresultaat op termijn van € 16.000. Wij hebben hierbij geen rekening gehouden met de incidentele onttrekking aan de algemene middelen in 2023 die van invloed is op de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing.

Het weerstandsvermogen

Indien de ratio weerstandsvermogen (beschikbare weerstandscapaciteit/benodigde weerstandscapaciteit) groter is dan 1, dan kunnen de financiële gevolgen van de risico's worden opgevangen. Is de uitkomst kleiner dan 1, dan is sprake van onvoldoende dekking voor de beschikbare weerstandscapaciteit.

Een confrontatie van de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit geeft het volgende beeld te zien:

(bedragen in hele euro's)

Weerstandscapaciteit	beschikbaar		benodigd	
Structureel	A	€ 172.000	B	€ 3.252.648
Incidenteel	C	€ 2.266.699	D	€ 675.000
Totaal	E	€ 2.438.699	F	€ 3.927.648
Weerstandsvermogen				
Structureel (A/B)			0,05	
Incidenteel (C/D)			3,36	
Totaal (E/F)			0,62	

De incidentele weerstandscapaciteit is ruim voldoende, zo blijkt uit de cijfers. De beschikbare structurele weerstandscapaciteit biedt op dit moment onvoldoende dekking voor het opvangen van structurele risico's. Mocht zich echter een structureel risico voordoen, dan kan dit, afhankelijk van de omvang van het risico, een aantal jaren met de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit worden opgevangen.

De incidentele weerstandscapaciteit onder C van € 2.266.699 is gebaseerd op stand van de algemene reserve. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de gemeenteraad bij de vaststelling van de jaarrekening 2021 heeft besloten om een bedrag van € 843.535 te onttrekken uit de algemene reserve. Dit is een incidenteel effect van de kosten van de watersnood die in de jaarrekening 2021 zijn verwerkt. Op het moment dat onze gemeente meer duidelijkheid heeft over de vergoeding van deze kosten door de rijksoverheid, zullen wij overwegen of de algemene reserve weer aangevuld dient te worden met dit bedrag. In de bovenstaande opstelling van het weerstandsvermogen is geen rekening gehouden met deze verwachte aanvulling.



Kengetallen financiële positie

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bepaald dat in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing zes financiële kengetallen dienen te worden opgenomen. Deze kengetallen zijn bedoeld om de gemeentelijke financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken en de onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten. De kengetallen geven alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld van deze positie.

Concreet gaat het om de volgende kengetallen:

De netto schuldquote

Deze quote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie. Hoe lager de quote, des te lager de schulden.

De solvabiliteitsratio

Hieronder wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen. Hoe hoger de ratio, des te groter de weerbaarheid.

Grondexploitatie

Hierin wordt informatie gegeven over de totale waarde van de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond. Dat bedrag wordt gedeeld door de totale baten uit de begroting of de jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. Hoe lager het percentage, hoe minder risicovol.

Structurele exploitatieruimte

De structurele ruimte geeft aan hoe wendbaar een gemeente is. Als de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is een gemeente in staat om structurele tegenvallers op te vangen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten, uitgedrukt in een percentage. Hoe hoger het percentage, des te groter de ruimte.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden.

De belastingcapaciteit geeft de potentiële ruimte aan, die een gemeente heeft om haar structurele baten te verhogen om stijgende structurele lasten op te vangen. De Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de zogeheten Atlas voor de lokale lasten. Hoe lager het percentage, des te groter de ruimte.

Financiële kengetallen en de signaleringswaarde

De gezamenlijke provinciale toezichthouders hebben geconstateerd dat het financiële beeld dat uit de kengetallen naar voren komt ook voor de toezichthouder belangrijk is voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. Er is door de toezichthouders daarom besloten voor het verkrijgen van een goed beeld, aan te sluiten bij de zogeheten 'signaleringswaarden' die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+ gemeenten. In de hiernavolgende tabel is een categoriale indeling opgenomen, waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest risicovol.

<i>Signaleringswaarden financiële kengetallen</i>	<i>Categorie A</i>	<i>Categorie B</i>	<i>Categorie C</i>
netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	< 90%	90% - 130%	> 130%
solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
kengetal grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%

Financiële kengetallen gemeente

In de hiernavolgende tabel zijn de kengetallen voor onze gemeente opgenomen voor de jaren 2021 tot en met 2026.

Verloop financiële kengetallen	Realisatie 2021	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024	Planjaar 2025	Planjaar 2026
netto schuldquote	-13,39%	19,65%	16,07%	15,37%	9,86%	9,26%
netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-15,25%	19,65%	14,30%	13,64%	8,15%	7,51%
solvabiliteitsratio	59,74%	64,86%	58,20%	58,42%	59,36%	58,76%
kengetal grondexploitatie	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
structurele exploitatieruimte	1,58%	0,92%	1,56%	3,04%	3,62%	0,03%
belastingcapaciteit (t.o.v. landelijk gemiddelde 2022)	98,40%	102,20%	98,45%	102,21%	104,87%	107,63%

Hieruit kunnen wij concluderen dat de eerste 5 financiële kengetallen in categorie A vallen, het minst risicovol. Op termijn valt het laatste financiële kengetal in categorie C, het meest risicovol. Met betrekking tot laatstgenoemde willen wij nadrukkelijk de nuancering plaatsen dat de landelijk gemiddelde belastingcapaciteit gebaseerd is op het jaar 2022 en niet wordt geïndexeerd en dat onze gemeentelijke belastingen in de lijn lopen met het landelijk gemiddelde.

Meerjarig EMU-saldo en geprognosticeerde balans

In de onderstaande tabellen treft u het geraamde EMU-saldo en de geprognosticeerde balans aan. Deze tabellen, die in de begroting worden opgenomen op grond van de verslaggevingsvoorschriften, zijn bedoeld om een beeld te geven van het verwachte verloop van onze financiële positie over de komende jaren.

<i>(bedragen in duizenden euro's)</i>					
EMU-saldo	Planjaar 2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024	Planjaar 2025	Planjaar 2026
Exploitatiesaldo voor mutaties reserves	2.830	477	1.514	1.898	-284
Afschrijvingen t.l.v. exploitatie	4.100	4.075	3.898	3.797	3.607
Bruto dotaties voorzieningen minus vrijval	665	666	668	668	668
Investeringen in (im)materiële vaste activa	7.615	7.662	3.894	113	76
Baten bijdragen overheden	2.027	2.027	1.014	0	0
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Aankoop grond en kosten bouwrijp maken	301	0	0	0	0
Baten bouwgrondexploitatie	570	0	0	0	0
Lasten voorzieningen derden	1.780	1.803	674	555	625
Lasten transacties derden	0	0	0	0	0
Verkoop effecten	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	496	-2.220	2.526	5.695	3.290

De geprognosticeerde balans op basis van de realisatie van de jaarrekening 2021, de begrote mutaties in 2022 en de mutaties vanaf 2022 zoals opgenomen in deze begroting is als volgt:

(bedragen in duizenden euro's)

Balans	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026
Activa						
Immateriële activa	731	612	493	374	276	178
Materiële vaste activa	46.609	48.216	49.895	48.996	45.410	41.977
Financiële vaste activa	1.270	1.270	1.270	1.270	1.270	1.270
Totaal vaste activa	48.610	50.098	51.658	50.640	46.956	43.425
Voorraden	269	0	0	0	0	0
Uitzettingen looptijd < 1 jaar	20.368	7.652	7.652	7.652	10.169	9.944
Liquide middelen	158	25	25	25	25	25
Overlopende activa	1.951	1.951	1.951	1.951	1.951	1.951
Totaal vlottende activa	22.746	9.628	9.628	9.628	12.145	11.920
Totaal activa	71.356	59.726	61.286	60.268	59.101	55.345
Passiva						
Eigen vermogen	42.625	36.679	35.667	35.209	35.084	32.519
Voorzieningen	13.506	7.888	6.297	5.941	5.626	5.162
Vaste schulden looptijd > 1 jaar	6.563	5.482	4.404	3.454	2.727	2.000
Totaal vaste passiva	62.694	50.049	46.368	44.604	43.437	39.681
Netto vlottende schulden looptijd < 1 jaar	3.228	4.243	9.484	10.230	10.230	10.230
Overlopende passiva	5.434	5.434	5.434	5.434	5.434	5.434
Totaal vlottende passiva	8.662	9.677	14.918	15.664	15.664	15.664
Totaal passiva	71.356	59.726	61.286	60.268	59.101	55.345

Beoordeling financiële positie

Gezien het weerstandsvermogen, de vergelijking van de afzonderlijke financiële kengetallen met de streefwaarden en de beoordeling in hun onderlinge verhouding, de ontwikkeling van het EMU-saldo en de vermogenspositie in meerjarig perspectief, kunnen wij stellen dat er sprake is van een structureel gezonde financiële positie van onze gemeente.

3.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de wijze waarop de kapitaalgoederen worden beheerd. Concreet gaat het daarbij om wegen, rioleringen, gebouwen, groen, openbare verlichting, verkeerstechnische installaties en civieltechnische kunstwerken. In de door Uw raad vastgestelde financiële verordening is onder meer bepaald dat tenminste één keer in de vier jaar wordt aangeboden:

- Een nota voor het onderhoud van de openbare ruimte;
- Een geactualiseerd Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP);
- Een nota onderhoud gebouwen, bevattende voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten van de gemeentelijke gebouwen, de normkostensystematiek en het meerjarig budgettair middelenbeslag.

De kwaliteit van de financiële huishouding en het onderhoudsniveau van kapitaalgoederen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Artikel 12 van het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft dan ook dwingend voor dat aan het onderhoud van de kapitaalgoederen een afzonderlijke paragraaf moet worden gewijd. Het onderhoud van de genoemde kapitaalgoederen gebeurt aan de hand van beheerplannen. De periode die een beheerplan bestrijkt, is onder meer afhankelijk van de economische en/of technische levensduur van de betreffende kapitaalgoederen. Een beheerplan wordt periodiek herzien.

Watersnoodramp

In juli 2021 werd onze gemeente getroffen door een enorme watersnoodramp. Een ramp die ook verstrekkende gevolgen heeft voor onze kapitaalgoederen en bijbehorende onderhoudsplanningen. Omdat de schade (nog) niet volledig in kaart is, zijn de hiernavolgende onderdelen gebaseerd op de situatie van vóór de watersnoodramp.

Wegen

Om het noodzakelijke wegonderhoud te kunnen uitvoeren, heeft uw raad bij de behandeling van de begroting 2021 besloten om het bedrag voor structureel wegonderhoud op te hogen van afgerond € 400.000 tot ruim € 876.000. Vanwege de sterk gestegen grondstofprijzen zal er minder werk kunnen worden uitgevoerd binnen de bestaande budgetten.

De totale netto-lasten van de taak Wegennet en wegbermen, onderdeel van het taakveld Verkeer en vervoer, bedragen in 2023 € 2.337.669 oplopend tot € 2.363.350 in het laatste jaar van deze planperiode. Deze kosten hebben onder meer betrekking op afschrijvingen, rente, directe loonkosten en onderhoud.

Rioleringen

In het vigerende VGRP, dat de raad op 2 oktober 2017 heeft vastgesteld, ligt de nadruk op de gevolgen van de klimaatverandering en op het verder verankeren van het Samenwerkingsverband Maas en Mergelland. De provincie heeft invulling gegeven aan haar wettelijke toetsingstaak met betrekking tot het gemeentelijk rioleringsplan en de relevante overlegpartners en stakeholders hebben tevens ingestemd.

In het gemeentelijk rioleringsplan zijn de investeringen per jaar aangegeven, met daarbij de opmerking dat de procedures rondom het verkrijgen van vergunningen, grondaankopen, ernstig vervuilde grond en andere onvoorziene zaken de nodige vertragingen kunnen veroorzaken. Het GRP kent voor haar looptijd (2022-2026) een investeringsomvang van ruim € 11,0 miljoen. De daarmee gemoeide kapitaallasten lopen geleidelijk op tot ruim € 522.000 in 2026.

De totale lasten van de rioleringsbegroting bedragen in 2023 € 2.801.062 geleidelijk oplopend tot € 3.102.106 in het laatste jaar van dit begrotingstijdvak. Deze kosten hebben onder meer



betrekking op afschrijvingen, rente, kwijtschelding, directe loonkosten, omzetbelasting, onderhoud, inspectie en onderzoek en elektriciteitsverbruik.

Gebouwen

Voor alle gemeentelijke gebouwen dient een actueel onderhoudsplan beschikbaar te zijn. Doelstelling van dat plan is om de onderhoudstoestand van de gemeentelijke gebouwen te bewaken en de gebouwen in een goede staat te houden. De gebouwen dienen veilig, goed bruikbaar en representatief te blijven voor de gebruikers van deze gebouwen. Door het periodiek actualiseren van de meerjarenplan onderhoudsplannen wordt inzicht verkregen in de actuele staat van onderhoud van onze gemeentelijke gebouwen en de bijbehorende toekomstige investeringen.

In de actualisatie van 2023 worden ook de gevolgen van nieuw beleid verwerkt, zo wordt in 2023 de factor duurzaamheid verwerkt in de actualisatieronde. Dit zal resulteren in hogere investeringen. Hiertegenover staat wel dat deze gedeeltelijk terug kunnen worden verdiend in de vorm van een besparing op de energiekosten of een split incentive. Verder speelt bij het uitvoeren van onderhoud aan gebouwen ook de marktsituatie een rol, de stijging van de bouwkosten zal doorgerekend worden en worden meegenomen bij de actualisatie.

Het Polfermolencomplex

De verwachte stand van de voorziening onderhoud voor de Polfermolen bedraagt per 1 januari 2022 € 663.717. Afhankelijk van de verdere besluitvorming in dit dossier kunnen wij bepalen in hoeverre deze gereserveerde middelen nog nodig dan wel toereikend zijn voor het uitvoeren van groot onderhoud in de nieuwe situatie. Ons voorstel is om deze middelen te reserveren tot wij hier concrete invulling aan kunnen geven.

De ondergrondse parkeergarage

Op basis van de meerjarige onderhoudsplanning voor de ondergrondse parkeergarage blijkt dat wij jaarlijks een bedrag van ruim € 150.000 moeten reserveren om de garage in een goede onderhoudsstaat te houden en de technische apparatuur te kunnen vervangen wanneer dat aan de orde is.

De overige gemeentelijke gebouwen

Bij de behandeling van de Kadernota 2018 heeft de raad besloten om de jaarlijkse dotatie aan deze onderhoudsvoorziening te verhogen met € 30.000 tot structureel € 344.000 afgerond. Inclusief de bijstelling van de onderhoudsplanning van de woonwagens en de toevoeging van de plannings voor het onderhoud van het openluchttheater en de gemeentegrot vanaf 2021 is dit bedrag opgelopen tot ruim € 450.000 structureel. Het verloop van deze voorziening is als volgt in deze planperiode:

<i>(bedragen in hele euro's)</i>				
Onderhoudsvoorziening	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Stand onderhoudsvoorziening 1/1	240.440	112.717	83.156	47.419
Onderhoud ten laste van voorziening	-578.317	-480.155	-486.331	-411.183
Dotatie aan voorziening	450.594	450.594	450.594	450.594
Stand onderhoudsvoorziening 31/12	112.717	83.156	47.419	86.830

Groen

Het beheer en onderhoud van het openbaar groen, als ook de reiniging van de openbare ruimte is op basis van ontzorgingscontracten uitbesteed aan diverse marktpartijen. De contracten voor Onderhoud Openbaar Groen en Afval & Reiniging zijn lopende, het contract voor Onderhoud Gemeentelijke Bomen is nog in voorbereiding en wordt naar verwachting in de eerste helft van 2023 op de markt gezet.



Op basis van de huidige begroting bedragen de totale netto-lasten van de taak Groenvoorziening, onderdeel van het taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie, in 2023 € 896.246 oplopend tot € 941.753 in het laatste jaar van deze planperiode. Deze kosten hebben betrekking op directe loonkosten, beheer en onderhoud en de kosten van de wijkteams.

Openbare verlichting

In 2016 heeft de raad besloten om de openbare verlichting om te bouwen naar LED. De ombouw naar Ledverlichting is inmiddels volledig gerealiseerd en het nieuwe ontzorgingscontract is gegund.

Op 3 juni 2019 is het beleidsplan openbare verlichting voor de jaren 2020-2024 vastgesteld. Dat plan liet een financieel structureel voordeel zien van afgerond € 24.000, waarmee in de voorliggende begroting rekening gehouden.

De totale netto-lasten van de taak Openbare verlichting, onderdeel van het taakveld Verkeer en vervoer, bedragen in 2023 € 267.999, oplopend tot € 281.927 in het laatste jaar van deze planperiode. Deze kosten hebben onder meer betrekking op afschrijving, rente, directe loonkosten, elektriciteitsverbruik en onderhoud.

Civieltechnische kunstwerken

De meerjarige onderhoudskosten van civieltechnische kunstwerken (bruggen, viaducten en tunnels) zijn in beeld gebracht. De komende 10 jaar is hiervoor een budget nodig van in totaal bijna € 600.000. Bij de behandeling van de kadernota 2019 heeft de raad een onderhoudsvoorziening ingesteld, waaraan jaarlijks een bedrag van € 60.000 wordt gedoteerd.

De totale netto-lasten van de taak Bruggen, onderdeel van het taakveld Verkeer en vervoer, bedragen in 2023 € 109.653 aflopend tot € 96.686 in het laatste jaar van deze planperiode. Deze kosten hebben betrekking op afschrijvingen, rente, directe loonkosten en onderhoud. Overigens zijn de onderhoudskosten van de nieuwe bruggen bij Par'Course hier nog niet in opgenomen. Daarnaast zijn er door de watersnoodramp 2 bruggen zwaar beschadigd, te weten de brug bij de Polfermolen en in de Emmalaan.



3.4 Paragraaf Financiering

Het treasurystatuut bevat de doelstellingen van het treasurybeleid en geeft de kaders aan, waarbinnen de treasuryfunctie zich mag bewegen. De wet Financiering Decentrale Overheden bepaalt dat in de begroting een financieringsparagraaf moet worden opgenomen. De bedoeling daarvan is om de transparantie te vergroten, zodat meer inzicht in de risico's van het geldverkeer ontstaat.

De rentevisie

In het hierna volgende renteschema wordt inzicht gegeven in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

(bedragen in hele euro's)

Overzicht rentetoerekening 2023		
Externe rentelasten langlopende financiering	210.129	
Externe rentelasten kortlopende financiering	49.362	
Externe rentebaten	<u>0</u>	
Totaal door te rekenen externe rente		259.491
Rente toe te rekenen aan grondexploitatie	0	
Rente toe te rekenen aan projectfinanciering	<u>0</u>	
Totaal direct toegerekende externe rente		0
Saldo door te rekenen externe rente		<u>259.491</u>
Rente over eigen vermogen	0	
Rente over voorzieningen (contante waarde)	<u>0</u>	
Totaal rente over eigen vermogen en voorzieningen		0
Totaal rente toe te rekenen aan taakvelden		<u>259.491</u>
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-294.404
Renteresultaat taakveld treasury		-34.913

Het renteresultaat op het taakveld Treasury bedraagt derhalve -€ 34.913. Dat bedrag is gelijk aan het verschil tussen de externe rentelasten en de aan de taakvelden toegerekende rente gebaseerd op een renteomslag-percentages van 0,5%. Bij een gehanteerd omslagpercentage van 0,5% en een boekwaarde van ruim € 58 miljoen leidt dit tot een toegerekende rentelast van € 294.404.

De liquiditeitsprognose

Voor grote projecten wordt het verloop van de liquiditeiten zo nauwkeurig als mogelijk in beeld gebracht.

Beleidsvoornemens Treasury

Binnen het risicobeheer onderscheiden wij een aantal risico's, te weten het renterisico, het kredietrisico en het interne liquiditeitsrisico. Koers- en valutarisico's blijven buiten beschouwing.



Het renterisico

Het renterisicobeheer is het beheersen van risico's, die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de rentelasten van vreemd vermogen hoger zullen uitvallen dan waarmee in de begroting rekening is gehouden c.q. dat de feitelijke rentebaten achterblijven bij de gecalculeerde bedragen. Voor de beheersing van de renterisico's gelden twee concrete richtlijnen, namelijk de kasgeldlimiet en de renterisiconorm voor de vaste schuld.

De kasgeldlimiet

De gemiddelde netto vlottende schuld, over drie maanden gezien, mag de kasgeldlimiet niet overschrijden. Onder de gemiddelde netto vlottende schuld wordt verstaan het saldo van de opgenomen leningen met een looptijd korter dan één jaar, de schulden en tegoeden in rekening-courant en contante gelden. Per kwartaal wordt de liquiditeitspositie opgemaakt om te beoordelen of aan de kasgeldlimiet is voldaan. De kasgeldlimiet wordt verkregen door het bij ministeriële beschikking vastgestelde percentage van 8,5% te vermenigvuldigen met het totaalbedrag van de begrote uitgaven, exclusief de stortingen in de reserves. In cijfers:

Totaal van de begrote uitgaven	€	58.416.829
Kasgeldlimiet voor 2023 afgerond	€	4.965.000

Ter vergelijking:

Kasgeldlimiet 2022	€	4.636.000
Kasgeldlimiet 2021	€	4.536.000
Kasgeldlimiet 2020	€	4.336.000
Kasgeldlimiet 2019	€	4.132.000

Het beleid is erop gericht om binnen de kasgeldlimiet een schuldpositie aan te houden, omdat de rente op de kortlopende middelen normaliter lager is dan de rente op langlopende leningen. Bij een dreigende overschrijding van de kasgeldlimiet wordt overgegaan tot consolidatie van de vlottende schuld door middel van het aantrekken van een langlopende geldlening. Bij het aantrekken van een dergelijke lening wordt uiteraard rekening gehouden met de financieringsbehoefte voor de korte termijn. Wij baseren ons daarbij op een jaarlijks terugkerend patroon van de financieringsbehoefte, aangevuld met specifieke informatie over grote investeringswerken en/of geldstromen.

De renterisiconorm

Met de renterisiconorm wordt een kader gesteld voor de spreiding van de looptijden van langlopende geldleningen. Doel hiervan is om te komen tot een spreiding van de (mogelijke) fluctuaties in de renterisico's over langlopende geldleningen c.q. de vaste schuld. De renterisiconorm wordt bepaald door het totaal van de begrote uitgaven te vermenigvuldigen met het vastgestelde percentage van 20%. Uit de hierna volgende opstelling voor de jaren 2023 tot en met 2026 blijkt dat de gemeente volledig binnen de wettelijke norm blijft. Uit oogpunt van risicomijdend beheer streven wij naar een verlenging van de gemiddelde looptijd van onze portefeuille door het aantrekken van rentevaste geldleningen met een looptijd van 25 jaar.



De berekening van de renterisiconorm is als volgt:

(bedragen in hele euro's)

Bepaling renterisiconorm		Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
1	Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
2	Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0
3	Renteherziening op vaste schuld (1-2)	0	0	0	0
4	Nieuw aan te trekken vaste schuld	0	0	0	0
5	Nieuw uitgezette langlopende leningen	0	0	0	0
6	Netto aan te trekken vaste schuld (4-5)	0	0	0	0
7	Te betalen aflossingen	1.077.377	950.318	727.058	727.058
8	Herfinanciering (laagste van 6 en 7)	0	0	0	0
9	Renterisico op de vaste schuld (3+8)	0	0	0	0
10	Stand begrote uitgaven per 1 januari	58.416.829	58.722.431	59.127.353	59.848.637
11	Het vastgestelde percentage	20	20	20	20
12	Rente-risiconorm	11.683.366	11.744.486	11.825.471	11.969.727
<i>Toets rente-risiconorm</i>					
13	Rente-risiconorm	11.683.366	11.744.486	11.825.471	11.969.727
14	Renterisico op de vaste schuld	0	0	0	0
15	Ruimte onder rente-risiconorm (13-14)	11.683.366	11.744.486	11.825.471	11.969.727

Het kredietrisico

Met kredietrisico wordt de waardedaling van een vordering bedoeld als gevolg van het niet of niet-tijdig nakomen van de verplichtingen. Het gaat dus om risico's op verstrekte gelden. In het verleden zijn geldleningen verstrekt aan de lokale woningbouwcorporaties, die inmiddels volledig zijn afgelost. Er is een Waarborgfonds Sociale Woningbouw opgericht, waarbij de gemeenten een tertiaire achtervangpositie innemen.

Onder de financiële vaste activa zijn naast de verstrekte kredieten ook de langlopende geldleningen en deelnemingen gerubriceerd, die niet op korte termijn in liquide middelen zijn om te zetten.

Het interne liquiditeitsrisico

Het interne liquiditeitsrisicobeheer is het beheersen van de risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitsprognoses en meerjarige investeringsplannen, als gevolg waarvan de financieringskosten hoger kunnen uitvallen. Het beheersen van die risico's geschiedt langs twee invalshoeken:

- De ontwikkeling van de financieringsbehoefte wordt trendmatig bepaald aan de hand van ervaringsgegevens, onder toevoeging van specifieke informatie over substantiële mutaties. Zodoende ontstaat een globaal beeld;
- In de financieringsbehoefte moet flexibel voorzien worden. Daartoe wordt zo nodig optimaal gebruik gemaakt van kortlopende financieringen.

De gemeentefinanciering

De gemeentefinanciering valt uiteen in financiering, verstrekte geldleningen, uitzettingen en relatiebeheer.

Financiering

Stand per 1 januari 2023	€	5.481.812
Reguliere aflossingen	-€	1.077.377
Stand per 31 december 2023	€	<u>4.404.435</u>



De huidige leningenportefeuille omvat 8 onderhandse geldleningen voor de financiering van de gemeentelijke activiteiten. Alle langlopende geldleningen zijn rentevast en niet-vervroegd aflosbaar. De gemiddelde looptijd is ruim 5 jaar.

Verstreckte geldleningen

In 2020 is aan Enexis een converteerbare hybride aandeelhouderslening verstrekt van € 1.041.707.

Uitzetting van gelden

In het kader van de treasuryfunctie heeft onze gemeente geen uitzettingen, dat wil zeggen geen beleggingen.

Relatiebeheer

Voor het beheer van de financiële middelen houdt onze gemeente rekeningen aan bij de lokale Rabobank en de Bank Nederlandse Gemeenten. De BNG fungeert als huisbankier voor onze gemeente.

Het saldo- en liquiditeitenbeheer

Het gaat hier om het minimaliseren van rentelasten in verband met de financiering van lopende uitgaven, de voorfinanciering van investeringen en het maximaliseren van de rente over beleggingen van liquiditeitsoverschotten. In dit kader merken wij overigens nog op dat het uitzetten van overtollige middelen inmiddels is gereguleerd via de verplichting tot schatkistbankieren.

Vanaf 14 december 2013 zijn de decentrale overheden verplicht om de overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Hiertoe is een rekening-courantovereenkomst gesloten tussen de rijksoverheid en de gemeente. Het is toegestaan om een relatief klein bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist te houden. De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de begrotingsomvang. Per kwartaal wordt getoetst of de buiten de schatkist aangehouden middelen binnen het drempelbedrag blijven. Wij hebben in 2021 ruimschoots aan deze wettelijke verplichting voldaan.

Met behulp van schatkistbankieren beoogt de wetgever een bijdrage te leveren aan de vereiste daling van het EMU-saldo voor de Nederlandse overheid door de overtollige liquiditeiten van decentrale overheden voortaan zoveel mogelijk te bundelen binnen de overheids sfeer.

Overzicht netto-vlottende schuld

Ingevolge de wet Fido dient in de financieringsparagraaf een overzicht te worden opgenomen van het verloop van de vlottende schuld. Dat overzicht treft U hierna aan:

Derde kwartaal 2021	-€	12.026.000
Vierde kwartaal 2021	-€	15.474.000
Eerste kwartaal 2022	-€	10.516.000
Tweede kwartaal 2022	-€	14.743.000

-teken = Overschot liquide middelen.

De actuele situatie

Ten tijde van de samenstelling van deze begroting wordt onze economie gekenmerkt door een hardnekkige inflatie. De rente op de kapitaalmarkt is weer stijgende, het tijdperk van negatieve rentetarieven is voorbij. Op dit moment bedraagt de rente voor een lineaire overheids geldlening met een looptijd van 25 jaar 2,6%.

Op basis van onze huidige liquiditeitspositie (ruim € 18 miljoen) en de toekomstige investeringen verwachten wij dat er op middellange termijn geen noodzaak is tot het aantrekken van nieuwe geldleningen op de kapitaalmarkt. Uiteraard blijven wij de kapitaalmarkt en onze financieringsbehoefte periodiek monitoren om tijdig te kunnen handelen en de renterisico's zoveel als mogelijk te beperken.



3.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Onze bedrijfsvoering en daarmee de wijze waarop onze ambtelijke organisatie is ingericht is volop in ontwikkeling. Als gevolg van personele wijzigingen op een aantal sleutelposities heeft dat een nieuwe impuls gegeven aan de manier waarop er in onze organisatie tegen het thema bedrijfsvoering wordt aangekeken. Daarnaast is gedurende 2021 en begin 2022 een organisatiescan uitgevoerd, waarvan de aanbevelingen door raad en college zijn overgenomen. De organisatie gaat in 2022 en 2023 verder aan de slag met de implementatie van de aanbevelingen, zodat de in 2020 ingezette professionalisering extra slagkracht krijgt.

Personeel en organisatie

Als werkgever willen we een plek zijn waar medewerkers met intrinsieke motivatie aan de slag gaan, vertrouwen als beginsel mogen hanteren en we van elkaar flexibiliteit met resultaten kunnen verwachten. Werken aan de ontwikkeling van onze medewerkers en de organisatie is een vanzelfsprekend streven.

Het werknemersbeleid is een van de belangrijkste pijlers van een hedendaagse professionele organisatie. Een aantal aspecten zijn hierbij van belang. Allereerst personeelsbeleid in relatie tot de arbeidsmarkt. Hier gaat het in de kern om het vervullen van vacatures en het behouden van medewerkers. Net als bij andere gemeenten en organisaties wordt in onze gemeente de druk op de organisatie van de krappe arbeidsmarkt gevoeld, terwijl de beelden van betrokkenen hierover ook verschillen. Dit vraagt in eerste instantie om een helder, objectief overzicht en beter inzicht, om vervolgens in overleg met het management een op maat gesneden aanpak te kunnen opstellen.

Uitgangspunt voor de aansturing van onze organisatie is het versterken van het integraal management. De afdelingshoofden zijn verantwoordelijk voor afdeling overstijgende vraagstukken en de bedrijfsvoering van hun eigen afdeling. Dit geldt niet alleen voor de inhoudelijke werkzaamheden die door hun afdeling worden uitgevoerd, maar ook voor de personele en financiële middelen die daarvoor beschikbaar zijn. In 2022 is gestart met de ontwikkeling van het management als team en op de individuele leiderschapsvaardigheden.

De resultaten van de organisatiescan, die op verzoek van de gemeenteraad rondom de besluitvorming over de dienstverlening van het KCC op de agenda is gezet, geven ons een beter beeld van de mate waarin onze ambtelijke organisatie is toegerust op de uitdagingen waar wij voor staan. Met de aanbevelingen uit de scan is een projectplan opgesteld met als speerpunten resultaatsturing, het door ontwikkelen van de HRM-cyclus en het door leidinggevenden gerichte aandacht geven aan de ontwikkeling van de medewerkers. Het doel van een uiteindelijke aanpak is het stutten van de autonome implementatie van resultaatgericht- en ontwikkelgericht HRM-beleid.

Het voorgenomen resultaat is door de HRM medewerkers en de leiding geïmplementeerd bouwwerk van HRM-beleid, dat logisch, eenvoudig toepasbaar en in de praktijk ook daadwerkelijk integraal wordt gebruikt. Waarin met iedere medewerker afspraken gemaakt over de te leveren prestaties, waar functioneringsgesprekken plaatsvinden en gerichte aandacht is voor talentontwikkeling, loopbaanontwikkeling, opleiding en training en andere zaken die de ontwikkeling van de professionals versterken. Een jaarlijkse vlootshouw -waar de leiding zicht deelt over waar mensen dreigen vast te lopen of waar versnelling van groei gewenst is- maakt onderdeel uit van het vernieuwde HRM-beleid. Dat betekent dat leidinggevenden daadwerkelijk ook leiding geven aan de afdeling. Niet als sluitpost, maar als startpunt.

Voor wat betreft de doorontwikkeling van andere HRM is onderwerpen is het doel om in de loop der jaren de personeels- en salarisadministratie binnen de mogelijkheden volledig te digitaliseren.



Implementatie rechtmatigheidsverantwoording door het college

De belangrijkste ontwikkeling in 2023 op het gebied van de verantwoording over financiën betreft de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording door het college. Tot en met 2022 was het de externe accountant die een verklaring aflegde over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening. Vanaf 2023 zal het college in de jaarrekening een verklaring opnemen over de financiële rechtmatigheid van het gevoerde beleid. De accountant toetst vervolgens of de verklaring door het college een getrouw beeld geeft.

De aanleiding van deze wijziging is een van de aanbevelingen uit het rapport van de adviescommissie vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten (ook wel bekend als commissie Depla) uit 2014. Voor onze organisatie betekent dit een benodigde versterking van de administratieve organisatie en de interne controle hierop. In 2022 is gestart met de voorbereiding, vanuit een projectmatige aanpak.

Als gevolg van deze wetswijziging zal het college aanpassingen aan een aantal financiële beleidsdocumenten aan de raad voorstellen. Dit gaat bijvoorbeeld om de financiële verordening (op grond van artikel 212 van de Gemeentewet) of het inkoop- en aanbestedingsbeleid.

De implementatie wordt ingezet als een groeiproces, waarin in 2022 en 2023 de eerste stappen worden gezet. Vanaf 2024 is er daarmee sprake van een verdere verfijning van de manier waarop dit onderwerp binnen de organisatie wordt geïmplementeerd.

Dienstverlening

Het vraagstuk over de kwaliteit van de dienstverlening en de bijbehorende personele bezetting, zoals toegelicht in de raadsnota van juni 2020, speelt nog steeds. Het college is voornemens om in 2023 het traject visie op dienstverlening opnieuw vorm te gaan geven. Een belangrijk onderdeel hierbij is de dienstverlening aan onze inwoners vanuit het Klant Contactcentrum (KCC). De raad zal nader worden geïnformeerd over de wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven.

ICT

De ICT is volop bezig (mee) te migreren naar een flexibel kantoor. Dat wil zeggen dat het overgrote deel van de werkplekken ook flexibel in gebruik moet zijn. Nu al zijn vele werkplekken uitwisselbaar, maar in 2022 en 2023 worden verdere stappen gezet om alle werkplekken vrij bruikbaar in te richten. Achter de schermen is er evenwel nog een behoorlijke investering te plegen. Datzelfde geldt ook voor het faciliteren van de IT-voorzieningen voor de thuiswerkplekken. Het uitrollen, configureren en installeren is al in 2022 begonnen en dit traject wordt in 2023 afgerond.

Informatiebeveiliging en privacy

De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) beschrijft het basisniveau voor de informatiebeveiliging voor alle overheden. Implementatie van de BIO verhoogt de informatieveiligheid bij alle bestuurslagen van de overheid. Dat is noodzakelijk, want in het digitale tijdperk werken ondernemers, burgers en overheden steeds vaker digitaal. Daarbij delen zij in toenemende mate gevoelige en vertrouwelijke informatie. Onze gemeente heeft een deel van dat normenkader ingevuld, maar er liggen nog enkele kaders op implementatie te wachten. In 2023 wordt dat traject opgepakt en afgerond.

Informatiebeleid

Eind 2022 wordt een nieuw informatieplan gemaakt dat de invulling voor 2023 gaat bepalen. (Informatie)beheer en zaakgericht werken vormen twee van de speerpunten. Informatiebeheer (DIV) gaat aan de slag met de uitvoering van de Wet Open Overheid (WOO). Deze wet is de opvolger van de WOB en regelt het recht van burgers op informatie van de overheid. De belangrijkste wijziging is dat de WOO de overheden verplicht bepaalde informatie actief bekend te maken. Het betreft een gefaseerd invoertraject waarvan nog niet alles is gedefinieerd en dat minimaal zes jaar in beslag



gaat nemen. Vanwege deze ingrijpende wetswijziging en het belang van uniforme registratie, dossiervorming en archivering wordt het zaakgericht werken met stip weer op de agenda geplaatst en gaat de komende jaren intern dit onderwerp nogmaals prioriteit krijgen.

Inkoop, aanbesteding en contractmanagement

De thema's inkoop en aanbesteding en contractmanagement waren lange tijd onvoldoende ingebed in onze ambtelijke organisatie. Tot vorig jaar kon één medewerker een deel van zijn tijd hieraan besteden. Het gevolg hiervan is dat wij voor veel aanbestedingstrajecten aangewezen zijn op externe inhuur. Daarnaast schuiven we daar waar mogelijk aan bij aanbestedingstrajecten van andere organisaties, veelal andere gemeenten in onze regio. Een ander gevolg is dat wij risico's lopen op het gebied van rechtmatigheid.

In de door Berenschot uitgevoerde organisatiescan is de aanbeveling gedaan om tot formatie-uitbreiding over te gaan en een adviseur inkoop en aanbesteding te werven. Deze vacature is in het najaar van 2022 ingezet. Wij verwachten vanaf 2023 een structurele bezetting van deze functie. Hiermee geven we concreet invulling aan de aanbeveling uit de organisatiescan en verminderen we onze afhankelijkheid van externe partijen voor de advisering en begeleiding van aanbestedingstrajecten.

Overige bedrijfsvoeringsaspecten

Voor het onderdeel facilitaire zaken staan er enkele trajecten op stapel in 2022 en 2023. Het Nieuwe Werken moet gaan voorzien in een flexibel kantoorconcept met ruimte voor nieuwe technieken, zoals het digitaal vergaderen. Daarbij moet de huidige ruimte slimmer worden ingezet om het complete ambtenarenapparaat te huisvesten. In 2023 volgt een herziening van de huisvesting. Daarnaast staat ook de renovatie van de raadszaal voor 2023 op het programma.

Bij communicatie streven wij naar verbetering van de ambtelijke communicatie van onze medewerkers. Het afgelopen jaar stond in het teken van communicatie rondom de nafase van de watersnoodramp en de opvang van vluchtelingen in de Oekraïne-crisis. Daardoor is het eerdere voornemen om aan te sluiten bij het landelijke initiatief 'Direct Duidelijk', met het doel om heldere overheidscommunicatie in de hand te werken, on hold gezet. Het is de bedoeling dit het komende jaar weer op te pakken.



3.6 Paragraaf Verbonden Partijen

Verbonden partijen zijn volgens artikel 1 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) privaot- of publiekrechtelijke organisaties, waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Binnen de verbonden partijen kan een onderscheid gemaakt worden tussen deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en publiek-private samenwerkingsverbanden (pps-constructies).

Hieronder is een opsomming van de diverse verbonden partijen opgenomen, gerangschikt naar het programma waar deze verbonden partijen (primair) onder vallen.

Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving:

- Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)

Programma Sport, Cultuur en Recreatie:

- Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V.

Programma Onderwijs:

- Regionale samenwerking leerplicht en RMC Maastricht en Mergelland
- Regionale samenwerking leerlingenvervoer

Programma Sociaal Domein:

- Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL)
- Omnibuzz
- Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland (SZMH)
- Inkoop Jeugdzorg regio Zuid-Limburg
- Podium24
- Annex

Programma Volksgezondheid en Milieu:

- AntiDiscriminatieVoorziening (ADV) Limburg
- Geneeskundige Gezondheids Dienst (GGD) Zuid-Limburg
- Milieuparken Geul en Maas
- Bodemzorg Limburg B.V.
- Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUDZL)
- Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)

Programma Bestuur en Ondersteuning:

- Enexis Holding N.V.; met daaraan gerelateerd:
 - Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
 - CSV Amsterdam B.V.
- BNG Bank N.V.
- Belastingensamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

In het vervolg van deze paragraaf wordt per verbonden partij nader ingegaan op de activiteiten, de ontwikkelingen en vooruitzichten, de kengetallen, de vorm van participatie en de belangen (openbaar, bestuurlijk en financieel).

Verbonden partijen programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving

Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) te Maastricht

Activiteiten

Op grond van de Wet op de Veiligheidsregio's hebben de regiogemeenten per 1 januari 2012 de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) ingesteld. De VRZL is belast met het integraal behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de veiligheid. Brandweerzorg, Crisisbeheersing en Rampenbestrijding, GHOR en Burgernet maken onderdeel uit van de Veiligheidsregio. Voor het Meld- en Coördinatiecentrum (het MCC) wordt een aparte begroting en jaarrekening opgesteld.

Kengetallen Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Nettoresultaat VRZL	-/- € 120.000 in 2021 -/- € 87.000 in 2020
Eigen vermogen VRZL	€ 4,8 miljoen per 31 december 2021 € 5,7 miljoen per 31 december 2020
Langlopend vreemd vermogen VRZL	€ 34,7 miljoen per 31 december 2021 € 37,1 miljoen per 31 december 2020
Nettoresultaat MCC	€ 264.442 in 2021 € 82.913 in 2020
Eigen vermogen MCC	€ 1.387.896 per 31 december 2021 € 1.258.049 per 31 december 2020
Vreemd vermogen MCC	€ 460.795 per 31 december 2021 € 442.717 per 31 december 2020

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2023	2024	2025	2026
Brandweer	€ 1.374.427	€ 1.422.696	€ 1.447.106	€ 1.475.106
GHOR*	€ 30.472	€ 31.234	€ 32.015	€ 32.816
MCC	€ 3.715	€ 3.808	€ 3.904	€ 4.002
Burgernet	€ 2.401	€ 2.461	€ 2.523	€ 2.587

*de bijdrage aan de GHOR staat zowel bij de Veiligheidsregio als bij de GGD vermeld.

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling is de burgemeester als portefeuillehouder Veiligheid lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het gezamenlijk met andere gemeenten op bestuurlijk niveau doelmatig uitvoeren van veiligheidszaken.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Omdat de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. De verschuldigde bijdrage is bepaald bij de toetreding tot deze gemeenschappelijke regeling. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 3% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten. Overigens is dit slechts een theoretisch risico, er is immers sprake van een verplichte deelname aan deze GR op grond van de wet veiligheidsregio's.



Verbonden partijen programma Sport, Cultuur en Recreatie

Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V. te Valkenburg aan de Geul

Activiteiten

Het exploiteren van sport-, recreatie-, cultuur- en welzijnsaccommodaties.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

De gemeenteraad heeft op 18 mei 2020 het besluit genomen om af te zien van het realiseren van een nieuwe zwembadvoorziening en ingaande 1 januari 2021 de exploitatie van zowel de huidige zwembad- als de fitnessvoorziening te beëindigen om daarmee de financieel taakstellende bezuiniging op de Polfermolen in te vullen.

Kengetallen Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V.

Nettoresultaat	€ 0 in 2021 € 0 in 2020
Eigen vermogen	€ 45.000 per 31 december 2021 € 45.000 per 31 december 2020
Langlopend vreemd vermogen:	€ 0 per 31 december 2021 € 0 per 31 december 2020

Kengetallen gemeente

De beoogde gemeentelijke bijdrage aan de beide sporthallen, zoals opgenomen in de door de gemeenteraad vastgestelde beleidsnota "Valkenburg aan de Geul beweegt", bedraagt:

- De Bosdries € 203.900
- De Polfermolen € 312.850

Zoals aangegeven in de nota is dit wel afhankelijk van de definitieve ruimtelijke invulling en het opnieuw inrichten van de exploitatie.

Vorm participatie.

De gemeente is voor 100 % aandeelhouder.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het bieden van de mogelijkheid aan inwoners, sportinstellingen, culturele instellingen en toeristen tot het gebruik maken van de faciliteiten in het sport- en recreatiecentrum De Polfermolen en de sporthal de Bosdries.
- Bestuurlijk belang gemeente. De gemeente is voor 100% aandeelhouder en heeft dus het volledige zeggenschapsrecht om invloed uit te oefenen op de gang van zaken binnen de Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V.
- Financieel belang c.q. risico. De gemeente staat 100% garant voor het exploitatietekort.



Verbonden partijen programma Onderwijs

Regionale samenwerking leerplicht en RMC Maastricht en Mergelland te Maastricht

Activiteiten

Tot de gemeenschappelijke regeling behoren de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Deze gemeenschappelijke regeling is belast met het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet (Lpw) en het melden en bestrijden van voortijdig schoolverlaten in het kader van de Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (Wet RMC).

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2023	2024	2025	2026
Leerplicht en RMC	€ 99.621	€ 102.111	€ 104.664	€ 107.281

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling treedt de gemeente Maastricht op als centrumgemeente.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het uitoefenen van bevoegdheden inzake het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet, de Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet basiseducatie en beroepsonderwijs en de Wet op de expertisecentra.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het bestuur wordt gevormd door het Portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

Regionale samenwerking leerlingenvervoer te Maastricht

Activiteiten

Tot de gemeenschappelijke regeling behoren de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Deze gemeenschappelijke regeling is belast met het uitvoeren van de aan de gemeente opgedragen wetten en regelingen op het terrein van leerlingenvervoer.

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2023	2024	2025	2026
Leerlingenvervoer	€ 286.539	€ 293.703	€ 301.045	€ 308.572

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling treedt de gemeente Maastricht op als centrumgemeente.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het waarborgen van de bereikbaarheid en de toegankelijkheid van het onderwijs;
- Bestuurlijk belang gemeente. De gemeente Maastricht treedt op als centrumgemeente;
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.



Verbonden partijen programma Sociaal Domein

Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL) te Heerlen

Activiteiten

De GR WOZL voert haar werkzaamheden uit voor de gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Gulpen-Witter, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal. De structurele verbinding met de gemeenschappelijke regeling Werkgeversservicepunt Parkstad (GR WSP Parkstad) speelt hierbij een belangrijke rol. In het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening het verschaffen van werk aan lichamelijk, verstandelijk of psychisch gehandicapte inwoners, die vanwege hun handicap uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn.

Kengetallen Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg

Nettoresultaat	€ 789.000 in 2021 € 1.108.000 in 2020
Eigen vermogen	€ 82.000 per 31 december 2021 € 91.000 per 31 december 2020
Langlopend vreemd vermogen	€ 108.000 per 31 december 2021 € 121.000 per 31 december 2020

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2023	2024	2025	2026
WSW	€ 1.321.019	€ 1.294.228	€ 1.243.060	€ 1.144.624
WOZL/WSP	€ 131.544	€ 117.422	€ 99.269	€ 76.176

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling is de portefeuillehouder arbeidsparticipatie lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het gezamenlijk met andere gemeenten op bestuurlijk niveau doelmatig uitvoeren van gemeenschappelijke taken in het kader van de WSW;
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen het Schap. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst;
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 2% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten.

Omnibuzz te Geleen

Activiteiten

Het voor de burger nastreven van een collectief vervoersysteem met uniforme kenmerken, gebaseerd op landelijke harmonisatieregels, echter rekening houdend met individuele wensen ten aanzien van vervoer voor de burgers.

Kengetallen Omnibuzz

Nettoresultaat	€ 2.885.894 in 2021 € 3.348.245 in 2020
Eigen vermogen	€ 1.356.092 per 31 december 2021 € 723.714 per 31 december 2020
Langlopend vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2021 € 0 per 31 december 2020

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2023	2024	2025	2026
Omnibuzz	€ 519.858	€ 535.274	€ 551.798	€ 568.334

Vorm participatie

In deze Gemeenschappelijke Regeling is de portefeuillehouder sociaal domein lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het gezamenlijk met andere gemeenten voorzien in een Collectief Vraagafhankelijk Vervoersysteem (C.V.V.);
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen Omnibuzz. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst;
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 2% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten.



Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland (SZMH) te Maastricht

Activiteiten

Tot de centrumregeling SZMH behoren de gemeenten Eijsden-Margraten (tot 1 juli 2021), Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Deze centrumregeling is belast met het uitvoeren van de Participatiewet en aanverwante regelingen. De deelnemende gemeenten hebben zelf directe regie en controle op de dienstverlening van de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie.

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2023	2024	2025	2026
SZMH	€ 1.051.423	€ 1.077.709	€ 1.104.652	€ 1.132.269

Vorm participatie

In deze centrumregeling treedt de gemeente Maastricht op als centrumgemeente.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het uitvoeren van de werkzaamheden van de sociale diensten.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het bestuur wordt gevormd door het Portefeuillehouders-overleg (PHO) Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

Inkoop Jeugdzorg regio Zuid-Limburg te Maastricht

Activiteiten

Tot de centrumregeling Inkoop Jeugdzorg regio Zuid-Limburg behoren de Zuid-Limburgse gemeenten. Deze centrumregeling is belast met het uitvoeren van de taken op het gebied van jeugdzorg, te weten de onderdelen inkoop en backoffice.

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2023	2024	2025	2026
Inkoop Jeugdzorg	€ 70.502	€ 72.264	€ 74.071	€ 75.923

Vorm participatie

In deze centrumregeling treedt de gemeente Maastricht op als centrumgemeente.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het uitvoeren van de regionale jeugdzorgtaken in het kader van de Jeugdwet;
- Bestuurlijk belang gemeente. Het bestuur wordt gevormd door de portefeuillehouders Jeugd van alle deelnemende gemeenten;
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.



Podium24

Activiteiten

Podium24 is een dienstverlener in arbeidsmarktprojecten, re-integratie, detacheren en uitzenden voor de regio Maastricht-Heuvelland. Podium24 adviseert, verbindt en verzorgt de werving en selectie voor ondernemers, met bijzondere aandacht voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Kengetallen Podium24 (o.b.v. geconsolideerde cijfers)

Nettoresultaat	+ / + € 457.898 in 2021 - / - € 113.364 in 2020
Eigen vermogen	€ 2.003.937 per 31 december 2021 € 1.546.039 per 31 december 2020
Langlopend vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2021 € 0 per 31 december 2020

Kengetallen gemeente

De financiële bijdrage aan Podium24 is sterk afhankelijk van het aantal ingezette trajecten. De gemiddelde jaarlijkse kosten (over de periode 2017 t/m 2020) bedragen € 288.000.

Vorm participatie en belangen

De aandelen van Podium24 B.V. zijn in handen van de stichting Podium24. De zes deelnemende gemeenten hebben een bestuurszetel in deze stichting. De gemeente Valkenburg aan de Geul wordt in het bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder arbeidsparticipatie.

Annex

Activiteiten

Annex BV is het re-integratiebedrijf van de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Annex levert haar diensten voornamelijk in opdracht van Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland.

Annex werkt met deelnemers aan het vergroten van hun mogelijkheden op werk door het ontdekken van hun talenten, het schetsen van een reëel arbeidsmarktperspectief, de ontwikkeling van relevante competenties en de realisatie van persoonlijke doelen.

Kengetallen (Annex BV)

Nettoresultaat	€ 233.596 in 2021 € 397.265 in 2020
Eigen vermogen (incl. resultaat boekjaar)	€ 646.249 per 31 december 2021 € 616.725 per 31 december 2020
Langlopend vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2021 € 0 per 31 december 2020

Kengetallen gemeente

De financiële bijdrage aan Annex BV is sterk afhankelijk van het aantal ingezette trajecten. De gemiddelde jaarlijkse kosten (over de periode 2017 t/m 2020) bedragen € 65.500.

Vorm participatie en belangen

De aandelen van Annex BV zijn in handen van de stichting Re-integratie inbesteding Maastricht en Mergelland (SRMM). De zes deelnemende gemeenten hebben een bestuurszetel in deze stichting. De gemeente Valkenburg aan de Geul wordt in het bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder arbeidsparticipatie.



Verbonden partijen programma Volksgezondheid en Milieu

AntiDiscriminatieVoorziening (ADV) Limburg te Maastricht

Activiteiten

Tot de gemeenschappelijke regeling behoren 27 Limburgse gemeenten. Namens deze gemeenten worden de taken uit de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen (Wga) uitgevoerd. ADV-Limburg draagt bij aan het voorkomen van discriminatie en ongelijke behandeling door onder meer voorlichtings- en preventieactiviteiten. Dit wordt gedaan voor en vooral met gemeenten, politie, scholen, bedrijven en instanties in Limburg. Op deze manier wordt een bijdrage geleverd aan een veilige, leefbare en aangename Limburgse samenleving, in al haar diversiteit.

De Stichting Anti Discriminatie Voorziening Limburg is een onafhankelijke stichting die de bijdragen vanuit de gemeenten ontvangt via de centrumgemeenten Maastricht en Roermond. De inning van deze gemeentelijke bijdragen verloopt via de gemeenschappelijke regeling subsidiëring ADV-Limburg.

Kengetallen ADV-Limburg

Nettoresultaat	-/- € 21.157 in 2021 € 28.195 in 2020
Eigen vermogen	€ 222.029 per 31 december 2021 € 243.186 per 31 december 2020
Vreemd vermogen*	€ 79.120 per 31 december 2021 € 45.417 per 31 december 2020

**Dit zijn kortlopende schulden, de ADV heeft geen langlopende schulden op de balans.*

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2023	2024	2025	2026
ADV-Limburg	€ 7.645	€ 7.836	€ 8.032	€ 8.233

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling treden de centrumgemeenten, Maastricht en Roermond, op als de bestuurlijke partners voor de ADV-Limburg.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. De uitvoering van de taken op grond van de Wga.
- Bestuurlijk belang gemeente. De gemeente Maastricht (namens de gemeenten in Zuid-Limburg) en de gemeente Roermond (namens de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg) treden op als centrumgemeenten naar de ADV Limburg.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.



Geneeskundige Gezondheids Dienst (GGD) Zuid-Limburg te Geleen

Activiteiten

De GGD Zuid-Limburg is de geneeskundige gezondheidsdienst, die werkzaam is ten behoeve van de 16 gemeenten in Zuid-Limburg. De dienst is uitvoerder van collectieve preventie, uitvoerder van acute zorg en is de gemeentelijke adviesdienst en het expertisecentrum in het kader van de openbare gezondheidszorg. Met betrekking tot voorgenoemde taken zijn strategische doelen opgesteld die duidelijkheid verschaffen in hetgeen de GGD Zuid-Limburg wil bereiken.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

De vragen welke ambities centraal moeten staan en wat de consequenties zijn voor het werk van de GGD worden steeds belangrijker. Deze inhoudelijke discussie kan echter niet los gezien worden van de economische omstandigheden. Gemeenten worden geconfronteerd met bezuinigingen welke uiteraard ook hun weerslag hebben op de GGD. Daarnaast zijn er forse verschuivingen in demografie waarneembaar. Zuid-Limburg heeft de komende jaren te maken met een afname van het aantal inwoners, een terugloop van het aantal jongeren (ontgroening) en een toename van de oudere bevolking (vergrijzing). De GGD staat nu samen met de gemeenten voor de uitdaging om een toekomstgericht gezondheidsbeleid te ontwikkelen onder sterk afnemende (financiële) middelen.

Kengetallen GGD Zuid-Limburg

Nettoresultaat	+ / + € 221.755 in 2021 - / - € 865.768 in 2020
Eigen vermogen	€ 1,98 miljoen per 31 december 2021 € 1,46 miljoen per 31 december 2020
Langlopend vreemd vermogen	€ 18,16 miljoen per 31 december 2021 € 19,99 miljoen per 31 december 2020

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2023	2024	2025	2026
Algemene gezondheidszorg	€ 215.662	€ 219.437	€ 223.278	€ 227.186
Jeugdgezondheidszorg	€ 490.655	€ 480.613	€ 470.571	€ 460.530
Veilig Thuis	€ 164.957	€ 167.844	€ 170.782	€ 173.771
Vangnet OGGZ	€ 10.679	€ 10.866	€ 11.057	€ 11.334
GHOR*	€ 30.472	€ 31.234	€ 32.015	€ 32.816
Rijksvaccinatieprogramma	€ 26.501	€ 26.965	€ 27.437	€ 27.918

*de bijdrage aan de GHOR staat zowel bij de Veiligheidsregio als bij de GGD vermeld.

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling is de portefeuillehouder sociaal domein lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. De gezondheidszorg in het geheel.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de GGD. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. De verschuldigde bijdrage is gebaseerd op het inwonersaantal. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 3% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten.



Milieuparken Geul en Maas te Maastricht

Activiteiten

Binnen de gemeenschappelijke regeling Milieuparken Geul en Maas worden gezamenlijk door de gemeenten Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul vier milieuparken geëxploiteerd.

Kengetallen Milieuparken Geul en Maas

Nettoresultaat	-/- € 342.832 in 2021 -/- € 430.807 in 2020
Eigen vermogen	€ 0 per 31 december 2021 € 251 per 31 december 2020
Langlopend vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2021 € 0 per 31 december 2020

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2023	2024	2025	2026
Milieuparken Geul en Maas	€ 1.239.869	€ 1.270.868	€ 1.302.642	€ 1.335.206

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling is de gemeente lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het inzamelen van huishoudelijke afvalcomponenten.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de GR. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. De verschuldigde bijdrage is gebaseerd op het inwonersaantal. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 10% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten.



Nazorg Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg) te Maastricht Airport

Activiteiten

Nazorg Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg) is een zelfstandige vennootschap. De kerntaak van Bodemzorg Limburg is het beheren van grotere complexe voormalige stortplaatsen. De B.V. draagt zorg voor het in stand houden van de voorzieningen die zijn aangebracht ter voorkoming van verspreiding van aanwezige verontreinigingen naar de omgeving.

Kengetallen Bodemzorg Limburg B.V.

Nettoresultaat	€ 3.103.445 in 2021 € 147.618 in 2020
Eigen vermogen	€ 8,74 miljoen per 31 december 2021 € 5,64 miljoen per 31 december 2020
Langlopend vreemd vermogen	€ 30,3 miljoen per 31 december 2021 € 30,1 miljoen per 31 december 2020

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2023	2024	2025	2026
Bodemzorg Limburg	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Vorm participatie

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het vinden van duurzame oplossingen voor gesloten stortplaatsen en andere verontreinigde locaties die passen binnen het landelijke duurzaamheidsbeleid.
- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders fungeert als hoogste besluitvormingsorgaan. Deze vergadering keurt de jaarrekening goed, inclusief de bestemming van het resultaat, en verleent al dan niet décharge van het beleid en het toezicht daarop. Besluiten van de Algemene Vergadering worden, behoudens in de statuten genoemde besluiten, genomen met een gewone meerderheid van stemmen, waarbij één aandeel recht geeft op één stem.
- Financieel belang c.q. risico. Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap.



Regionale UitvoeringsDienst (RUD) Zuid-Limburg te Maastricht

Activiteiten

Voor de uitvoering van omgevingstaken in Zuid-Limburg hebben de gemeenten de krachten gebundeld in de gemeenschappelijke regeling RUD Zuid-Limburg. Het betreft de taken die op grond van de Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving (Wet VTH) zijn ondergebracht, naast de specialistische milieutaken. De uitvoering van deze taken is vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst met elke deelnemer afzonderlijk.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

De doorontwikkeling van de organisatie wordt concreet ingevuld aan de hand van vijf strategische doelen: het versterken van integraal werken, het actief invulling geven aan procesuitvoering en procesverantwoording, het vinden van een goede balans tussen maatwerk en uniformiteit, het zorgdragen voor een solide bedrijfsvoering met een duurzame, transparante financiering van de organisatie en de doorontwikkeling van de organisatie van opdrachtnemer naar dienstverlener.

Kengetallen RUD Zuid-Limburg

Nettoresultaat	€ 1.081.483 in 2021 € 367.103 in 2020
Eigen vermogen	€ 1.137.130 per 31 december 2021 € 1.132.130 per 31 december 2020
Langlopend Vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2021 € 0 per 31 december 2020

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2023	2024	2025	2026
RUD Zuid-Limburg	€ 60.758	€ 58.490	€ 59.953	€ 61.452

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling is de portefeuillehouder Ruimtelijke Ordening zowel lid van het Algemeen Bestuur als van het Dagelijks Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. De uitvoering van omgevingstaken op grond van de Wet VTH.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de GR. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.



Waterleiding Maatschappij Limburg (WML) te Maastricht

Activiteiten

WML voorziet in de behoefte aan drinkwater in de provincie Limburg en aangrenzende gebieden. WML bereikt dit door het winnen, zuiveren, opslaan, inkopen, transporteren, distribueren en het leveren van drinkwater.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

Het streven van WML is en blijft om voor de komende jaren en daarna een acceptabele en consistente tariefstructuur te bewerkstelligen, gebaseerd op een gezonde financiële huishouding met beheersbare kapitaallasten.

Kengetallen Waterleiding Maatschappij Limburg

Maatschappelijk kapitaal	€ 2,269 miljoen (500 aandelen à € 4.538)
Volgestort kapitaal	€ 2,269 miljoen
Dividenduitkering per aandeel	geen dividenduitkering
Nettoresultaat	€ 6,1 miljoen in 2021 € 4,2 miljoen** in 2020
Eigen vermogen*	€ 188 miljoen per 31 december 2021 € 184 miljoen** per 31 december 2020
Langlopend vreemd vermogen:	€ 295 miljoen per 31 december 2021 € 316 miljoen per 31 december 2020

*Eigen vermogen exclusief winst lopend boekjaar.

** Als gevolg van een stelselwijziging wijken de cijfers per 31 december 2020 af van vorig jaar.

Kengetallen gemeente

Aantal aansluitingen	7.953
Aantal aandelen gemeente	6 à € 4.538

Vorm participatie

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Invloed uitoefenen op het beleid met betrekking tot de watervoorziening.
- Bestuurlijk belang gemeente. Via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft de gemeente invloed op het beleid binnen de WML.
- Financieel belang c.q. risico. Op dit moment wordt er geen dividend uitgekeerd. De gemeente heeft als aandeelhouder een financieel belang van 1,2%.

Verbonden partijen programma Bestuur en Ondersteuning

Enexis Holding N.V. te 's-Hertogenbosch

Activiteiten

Enexis Holding N.V. beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met onder andere toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

Enexis Holding N.V. opereert in een gereguleerde markt onder toezicht van de Autoriteit Consument en Markt (ACM). Elke drie jaar stelt de ACM de maximale tarieven vast. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen en excellent netbeheer uit te voeren.

Kengetallen Enexis Holding N.V.

Nominaal aandelenkapitaal	€ 149,7 miljoen
Dividenduitkering per aandeel	€ 0,66 in 2021 (uitkering in 2022) € 0,50 in 2020 (uitkering in 2021)
Uitkeringspercentage dividend	50% van het genormaliseerde resultaat na belastingen
Financieel resultaat	€ 200 miljoen in 2021 € 109 miljoen in 2020
Eigen vermogen	€ 4.241 miljoen per 31 december 2021 € 4.116 miljoen per 31 december 2020
Vreemd vermogen	€ 4.484 miljoen per 31 december 2021 € 4.199 miljoen per 31 december 2020

Kengetallen gemeente

Aantal aandelen gemeente	311.850 à € 1,00
--------------------------	------------------

Vorm participatie

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het uitoefenen van invloed op het beleid met betrekking tot de infrastructuur voor energie, hetgeen een vitaal onderdeel is voor de economie en de samenleving.
- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders fungeert als hoogste besluitvormingsorgaan. Deze vergadering keurt de jaarrekening goed, inclusief de bestemming van het resultaat, en verleent al dan niet décharge van het beleid en het toezicht daarop. Besluiten van de Algemene Vergadering worden, behoudens in de statuten genoemde besluiten, genomen met een gewone meerderheid van stemmen, waarbij één aandeel recht geeft op één stem.
- Financieel belang c.q. risico. De aandeelhouders van Essent N.V. hebben deze deelneming op 27 mei 2009 middels een AvA als dividend in natura uitgekeerd gekregen. Het risico voor de aandeelhouders beperkt zich tot het nominale aandelenkapitaal en het achterblijven van de geraamde dividendopbrengst. De gemeente heeft 0,21% van de aandelen in bezit.

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. te 's-Hertogenbosch

Activiteiten

De rechter heeft bepaald dat Essent haar 50% belang (in economische zin) in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), welke vennootschap onder meer eigenaar is van de kerncentrale te Borssele, niet mocht mee verkopen aan RWE. Dit houdt in dat de verkopende aandeelhouders zowel het juridische als het economische eigendom van het 50%-belang in EPZ hebben verkregen en daarmee de rechten om de publieke belangen te borgen. De uitkomsten van de juridische trajecten zijn tot nu toe negatief geweest voor de voormalige aandeelhouders van Essent. Om uit deze impasse te geraken, is een schikking getroffen tussen betrokken partijen waarvan de transactiedocumenten op 1 juli 2011 zijn ondertekend.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

Conform de verkoopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds. RWE had op 30 september 2015 geen claims ingediend met betrekking tot de verkoop van het 50%-belang in EPZ. Binnen PBE B.V. is nog een bedrag van € 1,6 miljoen achtergebleven om mogelijke zaken die uit de verkoop voortkomen af te wikkelen. Naar verwachting zal de vennootschap in of na 2022 opgeheven kunnen worden. De resterende liquide middelen zullen dan worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Kengetallen Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.

Nominaal aandelenkapitaal	€ 1.496.822
Financieel resultaat	-/- € 37.321 in 2021 -/- € 20.148 in 2020
Eigen vermogen	€ 1,54 miljoen per 31 december 2021 € 1,59 miljoen per 31 december 2020
Langlopend vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2021 € 0 per 31 december 2020

Kengetallen gemeente

Aantal aandelen gemeente	311.850 à € 0,01
--------------------------	------------------

Vorm participatie

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen

- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders fungeert als hoogste besluitvormingsorgaan. Deze vergadering keurt de jaarrekening goed, inclusief de bestemming van het resultaat, en verleent al dan niet décharge van het beleid en het toezicht daarop. Besluiten van de Algemene Vergadering worden, behoudens in de statuten genoemde besluiten, genomen met een gewone meerderheid van stemmen, waarbij één aandeel recht geeft op één stem.
- Financieel belang c.q. risico. Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap. De gemeente heeft 0,21% van de aandelen in bezit.

CSV Amsterdam B.V. te 's-Hertogenbosch

Activiteiten

De organisatie CSV Amsterdam B.V. vervult op basis van de statuten de volgende drie doelstellingen:

- namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON;
- namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim-procedures voeren tegen Recycleco B.V. (waterland);
- het geven van instructies aan de escrow-agent voor wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

In februari 2008 zijn Essent N.V. en Essent Nederland B.V., met toestemming van de publieke aandeelhouders, een procedure begonnen tegen de Staat der Nederlanden waarin zij een verklaring voor recht vragen dat bepaalde bepalingen van de splitsingswetgeving onverbindend zijn. De Hoge Raad heeft op 26 juni 2015 uitspraak gedaan en besloten dat de splitsingswet niet in strijd is met het recht van de Europese Unie. Met deze uitspraak zijn de vorderingen van Essent op de Staat definitief afgewezen en is de procedure daarmee geëindigd. Conform de verkoopovereenkomst zal de escrow-rekening tot vijf jaar na de verkooptransactie blijven staan (mei 2019). Deze rekening wordt aangehouden bij de notaris en kent een saldo van € 8,0 miljoen en maakt geen onderdeel uit van de balans van CSV Amsterdam B.V. Na afwikkeling van de bezwaar- en/of beroepsprocedure inzake de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting zal de vennootschap kunnen worden opgeheven en kunnen de resterende liquide middelen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Kengetallen Claim Staat Vennootschap B.V.

Nominaal aandelenkapitaal	€ 20.000
Financieel resultaat	-/- € 42.665 in 2021 + /+ € 172.219 in 2020
Eigen vermogen	€ 312.379 per 31 december 2021 € 392.593 per 31 december 2020
Langlopend vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2021 € 0 per 31 december 2020

Kengetallen gemeente

Aantal aandelen gemeente	4.167 à € 0,01
--------------------------	----------------

Vorm participatie

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen

- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders fungeert als hoogste besluitvormingsorgaan. Deze vergadering keurt de jaarrekening goed, inclusief de bestemming van het resultaat, en verleent al dan niet décharge van het beleid en het toezicht daarop. Besluiten van de Algemene Vergadering worden, behoudens in de statuten genoemde besluiten, genomen met een gewone meerderheid van stemmen, waarbij één aandeel recht geeft op één stem.
- Financieel belang c.q. risico. Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het bedrag van € 8,0 miljoen dat wordt aangehouden op de escrow-rekening en tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap. De gemeente heeft 0,21% van de aandelen in bezit.



BNG Bank N.V. te Den Haag

Activiteiten

De BNG biedt financiële diensten aan, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering, elektronisch bankieren en beleggen. Klanten van de BNG zijn overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

De strategische doelstellingen van de BNG zijn het behouden van substantiële marktaandeelen in de financiering van zowel de Nederlandse publieke sector als het semipublieke domein en een redelijk rendement behalen voor de aandeelhouders.

Kengetallen BNG Bank N.V.

Maatschappelijk kapitaal	€ 250 miljoen (100 miljoen aandelen à € 2,50)
Volgestort kapitaal	€ 139 miljoen afgerond
Dividenduitkering per aandeel	€ 2,28 in 2021 € 1,81 in 2020
Uitkeringspercentage dividend	60% van de nettowinst in boekjaar 2021
Nettoresultaat	€ 263 miljoen in 2021 € 221 miljoen in 2020
Eigen vermogen	€ 5.062 miljoen per 31 december 2021 € 5.097 miljoen per 31 december 2020
Vreemd vermogen	€ 144 miljoen per 31 december 2021 € 155 miljoen per 31 december 2020

Kengetallen gemeente

Aantal aandelen gemeente	21.060 à € 2,50
Geraamde dividenduitkering 2023-2026	€ 48.016

Vorm participatie

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. De kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger tot een minimum beperken met behulp van de gespecialiseerde financiële dienstverlening van de BNG.
- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) is het forum waarin de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen verslag doen van en verantwoording afleggen over de wijze waarop zij hun taken hebben vervuld. Bij de BNG is sprake van evenredigheid tussen kapitaalbreng en zeggenschap in de AvA. In de AvA wordt aandacht besteed aan het strategisch beleid van de bank, het risicoprofiel en de financiële gang van zaken. Ook statutenwijzigingen en dividendbeleid dienen ter besluitvorming aan de AvA te worden voorgelegd.
- Financieel belang c.q. risico. De gemeente heeft als aandeelhouder een financieel belang van 0,04%.



GR Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) te Roermond

Activiteiten

BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende gemeenten en waterschappen de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen en werkt daarbij tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatie-verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

Tot de Gemeenschappelijke Regeling BsGW behoren het Waterschap Limburg en 29 van de 31 Limburgse gemeenten.

Kengetallen Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen

Nettoresultaat	-/- € 1.630.000 in 2021 -/- € 2.092.000 in 2020
Eigen vermogen	€ 1.202.000 per 31 december 2021 € 1.203.000 per 31 december 2020
Langlopend vreemd vermogen	€ 2.214.000 per 31 december 2021 € 2.394.000 per 31 december 2020
Kortlopend vreemd vermogen	€ 7.276.000 per 31 december 2021 € 6.707.000 per 31 december 2020

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2023	2024	2025	2026
BsGW	€ 315.000	€ 294.000	€ 299.000	€ 306.000

Vorm participatie

De portefeuillehouder financiën is lid van het Algemeen Bestuur van de BsGW.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het gezamenlijk met andere gemeenten op bestuurlijk niveau doelmatig uitvoeren van taken in het kader van de heffing en inning van gemeentelijke belastingen.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de GR. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 1% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten en het waterschap.



3.7 Paragraaf Grondbeleid

Op grond van artikel 16 van het Besluit Begroting en Verantwoording dient een paragraaf aan het grondbeleid te worden gewijd. Ingevolge dat artikel moet aandacht worden geschonken aan de visie ten aanzien van het grondbeleid, een actuele prognose van de te verwachten resultaten, een onderbouwing van de geraamde winstneming en de beleidsuitgangspunten met betrekking tot de gevormde reserves binnen het grondbedrijf in relatie tot de risico's. Transparantie van grondbeleid is voor de raad om twee redenen van belang. In de eerste plaats vanwege het financiële belang en de risico's en in de tweede plaats vanwege de relatie met de doelstellingen, zoals deze in de diverse programma's zijn neergelegd.

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van de volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te realiseren. Onder grondbeleid vallen onderwerpen die gerelateerd zijn aan de juridische aspecten van grondeigendom en andere zakelijke rechten. De gemeente Valkenburg aan de Geul kent geen vastgesteld beleid ten aanzien van de aan- of verkoop van (strategische) (grond)eigendommen. Met de komst van de Omgevingswet in 2023 (verwacht) is nut en noodzaak voor een grond(prijzen)beleid.

De (klassieke) instrumenten voor het voeren van een gemeentelijk grondbeleid worden toegevoegd aan het stelsel van de Omgevingswet, via een Aanvullingswet grondeigendom en het Aanvullingsbesluit grondeigendom. Met het aanvullingsspoor grondeigendom worden regels voor grondbeleid opgenomen in de Omgevingswet. De regels voor grondbeleid zijn beter op elkaar afgestemd en duidelijker in het gebruik. Hierdoor wordt het eenvoudiger om de verschillende instrumenten in samenhang te gebruiken. De verdere uitwerking en toepasbaarheid van de instrumenten dient verankerd te worden in gemeentelijk beleid.

Onze gemeente voert op dit moment een passieve grondpolitiek. Dit betekent dat in beginsel geen actieve grondverwerving plaatsvindt en dus ook geen gronden bouwrijp gemaakt en verkocht worden. Wij verlenen wel medewerking aan verzoeken van particulieren en projectontwikkelaars om gronden bouwrijp te maken en in die staat te verkopen. Deze aanpak is min of meer het gevolg van het compacte karakter van het grondgebied en heeft als voordeel dat wij in beginsel niet hoeven te investeren in gronden en infrastructuur en dus ook geen (rente)risico's dragen. Door nu te acteren op de voorgestane grootschalige wijzigingen in regelgeving kan de actualiteit direct plaats krijgen in dit beleid.

Dit betekent onder andere dat we werk (gaan) maken van het opstellen van actueel grondbeleid, inclusief uitvoeringsprogramma. Hiertoe zal aansluiting worden gezocht bij de implementatie van de Omgevingswet, de daaraan gekoppelde wetwijzigingen en de directe gevolgen voor het grondbeleid van de gemeente. Tevens zal worden beoordeeld of het jaarlijks vaststellen van een grondprijzenbrief wenselijk of zinvol wordt geacht.

Een ander belangrijk instrument dat we gereed moeten hebben voordat we aan de slag kunnen met het opstellen van het echte omgevingsplan is een Nota Kostenverhaal. Daar zullen we in 2023 mee aan de slag moeten en dit document zal als belangrijke input dienen voor het Omgevingsplan en de mogelijkheden om in bepaalde gevallen kosten te verhalen. Het grondbeleid zal belangrijke input leveren voor de op te stellen Nota Kostenverhaal en zal dan ook als vertrekpunt dienen.

Voor wat het centrumplan en de ontwikkeling van het De Leeuw-terrein betreft, merken wij tenslotte nog op dat op basis van de huidige inzichten en binnen de door Uw raad vastgestelde financiële kaders voldoende voorzieningen/reserveringen zijn getroffen om eventueel optredende verliezen op te vangen.

Op 8 juni 2020 is de 'Nota Vastgoedbeleid 2020 gemeente Valkenburg aan de Geul' vastgesteld door de raad. Hiermee zijn de spelregels op hoofdlijnen vastgelegd voor het beheer van de gemeentelijke vastgoedportefeuille, inclusief de werkwijze over de te maken keuzes ten aanzien



van vrijkomend of te verwerven vastgoed en daarnaast de spelregels ten aanzien van het beheer, onderhoud en duurzaamheid/verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed.

Vanuit de verschillende gebiedsvisies in voorbereiding (Valkenburg-Oost, Valkenburg-West) en vanuit het geldende woonbeleid kan een heroverweging voor de huidige passieve grondpolitiek aan de orde zijn. De mogelijkheden en varianten daarin zullen worden uitgewerkt.

De gemeenteraad heeft op 9 december 2019 de *'Woonvisie 2020 - 2025, Wonen op maat door maatwerk (Een visie op wonen in Valkenburg aan de Geul voor nu en in de toekomst)'* vastgesteld. In deze woonvisie staat het gemeentelijk beleid centraal voor huisvesting van verschillende doelgroepen. Hierbij wordt rekening gehouden met de prognoses van de demografische ontwikkelingen en relevante ontwikkelingen op de woningmarkt. De grootste uitdaging voor onze gemeente ligt in het samen met alle betrokken partijen vinden van oplossingen die de huidige woningmarkt weer op gang krijgen. Dit is het centrale speerpunt van onze woonvisie.

Op de korte termijn is het van belang schuifruimte realiseren om de doorstroming weer op gang te brengen van met name mensen van boven de 55+. Door die doorstroming komen ook weer voldoende woningen beschikbaar voor de andere doelgroepen zoals jongere doorstromers en starters. We kijken daarbij in eerste instantie naar de herbestemmingsmogelijkheden van bestaand vastgoed. De herbestemming van vastgoed dat leegkomt of al leeg staat, krijgt prioriteit. We denken daarbij bijvoorbeeld aan scholen en overig maatschappelijk vastgoed, verouderde hotels, monumentale panden of karakteristieke boerderijen. Ook sloop en nieuwbouw of de juiste nieuwbouw op harde plancapaciteit past in onze transformatievisie. Nieuwbouw (op onbebouwde terreinen die geen woonbestemming hebben) is pas een alternatief als herbestemming of transformatie niet mogelijk of haalbaar is. Indien nodig zoeken we de oplossing in tijdelijke huisvesting (flexwonen).



Hoofdstuk 4: Overzicht van baten en lasten

Hierna treft u een overzicht aan van de baten en lasten per programma voor het begrotingsjaar 2023.

Baten en lasten per programma

(bedragen in duizenden euro's)

Begroting 2023	Lasten	Baten	Saldo
Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving	3.073	238	-2.835
Programma Economie en Toerisme	3.924	6.876	2.952
Programma Verkeer, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	5.812	1.235	-4.577
Programma Sport, Cultuur en Recreatie	4.883	1.678	-3.205
Programma Onderwijs	1.725	100	-1.625
Programma Sociaal Domein	21.514	5.173	-16.341
Programma Volksgezondheid en Milieu	5.439	5.078	-361
Programma Bestuur en Ondersteuning	3.377	38.385	35.008
Subtotaal programma's	49.747	58.763	9.016
Overhead	8.569	181	-8.388
Onvoorzien	100	-49	-149
Vennootschapsbelasting	1	0	-1
Subtotaal overig	8.670	132	-8.538
Saldo van baten en lasten	58.417	58.895	478
Toevoegingen aan reserves	536	0	-536
Onttrekkingen uit reserves	0	1.278	1.278
Resultaat	58.953	60.173	1.220

Deze tabel is een samenvatting van de onderdelen die in de algemene inleiding, de programmabegroting en de paragrafen reeds zijn toegelicht.

Op de volgende pagina is het overzicht van baten en lasten weergegeven voor de realisatie van het voorgaande begrotingsjaar (2021), de begroting van het huidige begrotingsjaar (2022, inclusief de meest recente begrotingswijzigingen), de ontwerp-begroting voor het volgende jaar (2023) en de meerjarenraming voor de drie daaropvolgende jaren (2024, 2025 en 2026).

Baten en lasten per programma (incl. meerjarenraming)
(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten per programma (excl. toevoegingen aan reserves)						
Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving	3.143	2.985	3.073	3.023	3.074	3.086
Programma Economie en Toerisme	3.724	4.126	3.924	3.940	4.018	4.215
Programma Verkeer, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	6.158	6.000	5.812	5.955	5.763	5.713
Programma Sport, Cultuur en Recreatie	5.371	5.631	4.883	4.899	4.970	4.968
Programma Onderwijs	4.430	1.910	1.725	1.686	1.714	1.702
Programma Sociaal Domein	21.894	21.606	21.514	22.027	22.373	22.822
Programma Volksgezondheid en Milieu	6.975	5.972	5.439	5.577	5.685	5.834
Programma Bestuur en Ondersteuning	1.642	851	3.377	3.193	3.114	3.109
Subtotaal lasten programma's	53.337	49.081	49.747	50.300	50.711	51.449
Overhead	7.715	11.426	8.569	8.322	8.315	8.298
Onvoorzien	0	34	100	100	100	100
Vennootschapsbelasting	0	1	1	1	1	1
Subtotaal overige lasten	7.715	11.461	8.670	8.423	8.416	8.399
Totaal lasten	61.052	60.542	58.417	58.723	59.127	59.848
Baten per programma (excl. onttrekkingen uit reserves)						
Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving	169	224	238	169	170	171
Programma Economie en Toerisme	4.670	6.863	6.876	6.936	6.956	7.130
Programma Verkeer, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	961	2.579	1.235	1.212	1.110	1.044
Programma Sport, Cultuur en Recreatie	2.217	5.277	1.678	1.705	1.733	1.763
Programma Onderwijs	223	295	100	47	48	49
Programma Sociaal Domein	6.372	5.178	5.173	5.287	5.415	5.545
Programma Volksgezondheid en Milieu	5.566	5.698	5.078	5.240	5.354	5.474
Programma Bestuur en Ondersteuning	34.268	37.043	38.385	39.535	40.176	38.324
Subtotaal baten programma's	54.446	63.157	58.763	60.131	60.962	59.500
Overhead	250	183	181	154	112	113
Onvoorzien	1.184	32	-49	-49	-49	-49
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Subtotaal overige baten	1.434	215	132	105	63	64
Totaal baten	55.880	63.372	58.895	60.236	61.025	59.564
Saldo (excl. mutatie reserves)						
Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving	-2.974	-2.761	-2.835	-2.854	-2.904	-2.915
Programma Economie en Toerisme	946	2.737	2.952	2.996	2.938	2.915
Programma Verkeer, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	-5.197	-3.421	-4.577	-4.743	-4.653	-4.669
Programma Sport, Cultuur en Recreatie	-3.154	-354	-3.205	-3.194	-3.237	-3.205
Programma Onderwijs	-4.207	-1.615	-1.625	-1.639	-1.666	-1.653
Programma Sociaal Domein	-15.522	-16.428	-16.341	-16.740	-16.958	-17.277
Programma Volksgezondheid en Milieu	-1.409	-274	-361	-337	-331	-360
Programma Bestuur en Ondersteuning	32.626	36.192	35.008	36.342	37.062	35.215
Saldo baten en lasten programma's	1.109	14.076	9.016	9.831	10.251	8.051
Overhead	-7.465	-11.243	-8.388	-8.168	-8.203	-8.185
Onvoorzien	1.184	-2	-149	-149	-149	-149
Vennootschapsbelasting	0	-1	-1	-1	-1	-1
Saldo overige baten en lasten	-6.281	-11.246	-8.538	-8.318	-8.353	-8.335
Totaal saldo van baten en lasten	-5.172 N	2.830 V	478 V	1.513 V	1.898 V	-284 N
Toevoegingen aan reserves (lasten)	8.422	8.253	536	527	514	475
Onttrekkingen uit reserves (baten)	9.805	6.447	1.278	1.038	897	852
Saldo mutatie reserves	1.383	-1.806	742	511	383	377
Resultaat	-3.789 N	1.024 V	1.220 V	2.024 V	2.281 V	93 V



De analyse van het structureel begrotingsevenwicht geeft het volgende beeld:

Analyse structureel begrotingsevenwicht (bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Resultaat	1.220 V	2.024 V	2.281 V	93 V
<i>Incidentele baten en lasten programma's</i>				
Incidentele lasten	307	72	73	23
Incidentele baten	159	0	0	0
Totaal saldo incidentele baten en lasten programma's	148	72	73	23
<i>Incidentele reservemutaties</i>				
Incidentele lasten	0	0	0	0
Incidentele baten	448	265	145	100
Totaal saldo incidentele reservemutaties	-448	-265	-145	-100
Structureel begrotingssaldo	920 V	1.831 V	2.209 V	16 V



Hoofdstuk 5: Financiële positie

In het programmabegroting 2023 sluiten we voor dit hoofdstuk aan op de voorschriften van artikel 20 van het besluit begroting en verantwoording (BBV). De onderdelen die daar niet onder vallen (zoals de toelichting op de septembercirculaire) zijn opgenomen in de algemene inleiding.

De besluitvorming over de financiële gevolgen van het bestaande en nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen heeft voor het begrotingsjaar 2023 plaats gevonden in de raadsvergadering van 11 juli 2022, waarin de kadernota 2022 is vastgesteld. De financiële gevolgen hiervan zijn cijfermatig verwerkt in de begroting 2023.

Voor de geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar, die ten grondslag ligt aan de berekening van het EMU-saldo, verwijzen wij u naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Voor de toelichting op de financiering verwijzen wij u naar de paragraaf treasury.

De stand en het gespecificeerde verloop van de reserves en de voorzieningen is opgenomen in bijlage 3.

Analyse van de verschillen

Het overzicht van de belangrijkste verschillen tussen de ontwerpbegroting 2023 en de programmabegroting 2022 geeft het volgende beeld:

	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Uitkomsten begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026	1.220	2.024	2.281	93
Uitkomsten begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025	54	7	17	17
Te analyseren verschillen	1.166	2.017	2.264	76
<i>Kadernota 2022:</i>				
Energiekosten gemeentehuis	-60	0	0	0
Personele kosten formatie wonen	0	-175	-175	-175
<i>Gemeentefonds:</i>				
September- en decembercirculaire 2021	604	607	689	1.299
Meicirculaire 2022	2.204	3.114	3.532	355
Reservering budget Wet Inburgering	-5	-5	-5	-5
Ophoging budget reservering accres gemeentefonds i.v.m. risico's	-150	-150	-150	0
Septembercirculaire 2022	575	585	543	1.335
Reservering Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb)	-13	-13	-13	-13
Reservering integratie-uitkering inburgering	-40	-31	0	0
Taakstelling sociaal domein	40	31	32	31
Ophoging budget reservering accres gemeentefonds i.v.m. risico's	0	-50	-100	-300
<i>Personeelsbegroting:</i>				
Personeelsbegroting conform formatie-onderzoek	-436	-436	-436	-436
Bijstelling reservering loonontwikkelingen CAO	7	-213	-374	-814
Bijstelling reservering effecten functiewaarderingen	-4	-59	-114	-169
Bijstelling budget tijdelijk personeel	-624	-524	-524	-524
Uitbreiding 2 fte afdeling SOB	-50	-150	-150	-150
Diverse bijstellingen	-143	-123	-121	-121
<i>Overige bijstellingen:</i>				
Rente- en afschrijvingskosten	-34	-75	-59	103
Opbrengsten ozb-belasting	87	91	93	276
Opnemen post oninbare belastingen	-49	-49	-49	-49
Rioleringsbegroting	167	191	203	206
Gemeenschappelijke Regelingen	-52	-48	-48	-83
Indexering begroting	0	0	0	-227
Kosten accountantscontrole	-21	-21	-22	-22
Budget facilitering raad nieuwe verkiezingen	0	0	0	-30
Verhuur parkeerplaats kop Cauberg	18	23	28	28
Reservering reconstructie Koningswinkelstraat e.o.	-52	-52	-52	-52
Exploitatielasten Pradoegebouw	-1	42	44	45
Reservering bijdrageregeling sportverenigingen	-50	-50	-50	-50
Nieuwe initiatieven economie, kunst en cultuur	-50	-50	-50	0
Projectbudget beleid gemeenschapshuizen en voorzieningen	-40	0	0	0
Invulling diverse taakstellingen	-373	-325	-325	-325
Verhoging budget ontzorgingscontract (inclusief indexering)	-25	-26	-26	-27
Afvalbegroting - incidenteel loslaten systematiek	-224	0	0	0
Overige mutaties, per saldo	-40	-42	-57	-30
Geanalyseerde verschillen	1.166	2.017	2.264	76

Hierna is een toelichting opgenomen op deze posten.



Kadernota 2022

Bij de behandeling van de kadernota 2022 op 11 juli 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met de tijdelijke verhoging van het budget energiekosten van het gemeentehuis met € 60.000 voor het jaar 2023. Daarnaast zijn de personele kosten van de formatie wonen opgehoogd met structureel € 175.000 vanaf het jaar 2024. Beide mutaties zijn ten laste gebracht van de begrotingsresultaten.

Gemeentefonds

In deze begroting is rekening gehouden met de financiële consequenties van de september- en decembercirculaire 2021, de meicirculaire 2022 en de septembercirculaire 2022. Binnen deze mutaties is rekening gehouden met de reservering van de integratie-uitkering inburgering, de risico's die voortvloeien uit de verhoging van het accres, de reservering in het kader van de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) en de consequenties van de budgetten gerelateerd aan het sociaal domein. Per saldo levert dit een voordeel op van ruim € 3,2 miljoen in 2023 oplopend tot een bedrag van afgerond € 4,5 miljoen in 2025, aflopend tot een voordeel van ruim € 2,7 miljoen in 2026.

Personeelsbegroting

Op 21 februari 2022 heeft uw raad op basis van de uitkomsten van de organisatiescan een structureel bedrag van € 436.000 beschikbaar gesteld om de geconstateerde knelpunten in de formatie op te lossen. Daarnaast is in deze begroting rekening gehouden met een verhoging van het gereserveerde budget voor loonontwikkelingen (CAO) en het budget voor de effecten van functiewaarderingen, een stijging van het budget voor tijdelijk personeel, een verhoging van het personeelsbudget als gevolg van de uitbreiding van de formatie van de afdeling SOB en de consequenties van diverse bijstellingen. In totaliteit gaat het om een bedrag van ruim € 1,2 miljoen in 2023 oplopend tot afgerond € 2,2 miljoen in 2026.

Rente- en afschrijvingskosten

Actualisatie van de activastaat heeft geleid tot een negatieve bijstelling van de rente- en afschrijvingskosten van per saldo € 34.000 in 2023 oplopend tot een positieve bijstelling van € 103.000 in 2026.

Opbrengst onroerende-zaakbelastingen

Op basis van de afgegeven prognoses door BsGW heeft een positieve bijstelling van de opbrengsten uit de onroerende-zaakbelasting plaatsgevonden. Daarnaast is voor 2026 eveneens rekening gehouden met een stijging van de OZB-opbrengsten van 3% (exclusief areaaluitbreiding). Concreet een bedrag van € 87.000 in 2023 oplopend tot € 276.000 in 2026.

Opnemen post oninbare belastingen

Op basis van de afgegeven prognoses door BsGW is een structurele post voor oninbare belastingen opgenomen van € 49.000.

Rioleringsbegroting

Een aantal componenten (o.a. BTW en rente) van de rioleringsbegroting heeft een effect op de reguliere begrotingsresultaten. Actualisatie van deze componenten resulteert in een positief begrotingseffect van € 167.000 in het planjaar 2023 oplopend tot een positieve bijstelling van € 206.000 in het planjaar 2026.

Gemeenschappelijke Regelingen

In de raadsvergadering van 20 juni 2022 zijn een aantal zienswijzen behandeld betreffende de begroting 2023 van verschillende gemeenschappelijke regelingen. Een aantal hiervan (GR BsGW, GR RUD ZL en GR VRZL) hebben geleid tot een negatieve bijstelling van de begroting. Concreet gaat het hierbij voor de jaren 2023 t/m 2026 om een nadeel van respectievelijk € 52.000, € 48.000, € 48.000 en € 83.000.

Indexering

Jaarlijks wordt in de begroting rekening gehouden met een indexering van de budgetten voor het laatste jaar van de planperiode. Concreet gaat het hierbij om een bedrag van € 227.000 voor het jaar 2026. De indexering van de budgetten van het sociaal domein voor de jaren 2023 t/m 2026 zijn opgevangen binnen de daarvoor gereserveerde middelen en de taakstelling sociaal domein.



Kosten accountantscontrole

In de raadsnota van 20 juni 2022 inzake de voortzetting van de accountantsdiensten voor het boekjaar 2022 is vermeld dat gezien de economische omstandigheden, de krapte op de arbeidsmarkt en de hieruit voortvloeiende tarieven rekening moet worden gehouden met een substantiële stijging van de kosten van deze diensten voor de boekjaren vanaf 2023. Wij calculeren deze structurele kostenverhoging op € 21.000, waarmee in de voorliggende begroting rekening is gehouden.

Overigens is het goed om te vermelden dat dit onderwerp niet onder de bevoegdheid van het college valt. De gemeenteraad is opdrachtgever van de accountant. Een concreet voorstel voor de opdrachtverstrekking van de accountantsdiensten vanaf boekjaar 2023 zal derhalve vanuit de griffie worden voorbereid, met ondersteuning vanuit de ambtelijke organisatie. Naar verwachting wordt dit behandeld in de raadsvergadering van februari 2022, waarbij er op dat moment ook meer inzicht is in de werkelijke kosten.

Budget facilitering raad nieuwe verkiezingen

In deze begroting is rekening gehouden met de kosten van de faciliteiten voor de nieuwe raad in het jaar 2026 voor een bedrag van € 30.000.

Verhuur parkeerplaats kop Cauberg

Actualisatie van deze begrotingspost heeft geleid tot een structurele positieve bijstelling van € 18.000 in 2023 oplopend tot € 28.000 vanaf het jaar 2025.

Reconstructie Koningswinkelstraat e.o.

In deze begroting is rekening gehouden met een structureel bedrag van € 52.000 voor de reconstructie van de Koningswinkelstraat en omgeving. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 1.3 van deze ontwerpbegroting.

Exploitatielasten Pradoegebouw

Als gevolg van de verkoop van het Pradoegebouw kunnen de structurele exploitatielasten van dit gebouw vrijvallen. Vanaf 2024 levert dit een structureel voordeel op van € 42.000. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 1.3 van deze ontwerpbegroting.

Reservering bijdrageregeling sportverenigingen

In deze begroting is rekening gehouden met de financiële consequenties van de bijdrageregeling voor sportverenigingen van structureel € 50.000. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 1.3 van deze ontwerpbegroting.

Nieuwe initiatieven economie, kunst en cultuur

Voor nieuwe initiatieven op het gebied van economie, kunst en cultuur is in deze begroting een bedrag van € 50.000 gereserveerd voor de jaren 2023 t/m 2025. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 1.3 van deze ontwerpbegroting.

Project beleid gemeenschapshuizen en voorzieningen

In 2023 is een bedrag van € 40.000 opgenomen in deze begroting voor het opstellen van beleid voor gemeenschapshuizen en gemeenschapsvoorzieningen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 1.3 van deze ontwerpbegroting.

Invulling diverse taakstellingen

In deze begroting wordt voorgesteld om een tweetal taakstellingen niet meer op te nemen, concreet een bedrag van € 373.000 in 2023 aflopend tot € 325.000 vanaf 2024. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 1.3 van deze ontwerpbegroting.

Verhoging budget ontzorgingscontract

Vanaf 2023 is een structureel bedrag van € 25.000 opgenomen in deze begroting voor het verhogen van het reguliere budget voor het ontzorgingscontract groen en reiniging. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 1.3 van deze ontwerpbegroting.



Afvalbegroting -incidenteel loslaten systematiek

In deze begroting wordt voorgesteld om voor het jaar 2023 incidenteel het principe van 100%-kostendekking niet toe te passen voor de afvalbegroting. Deze maatregel leidt tot een negatieve bijstelling van de begroting met € 224.000. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 1.3 van deze ontwerpbegroting.

Overige mutaties

De overige mutaties bedragen per saldo voor de planjaren 2023 t/m 2026 respectievelijk -€ 40.000, -€ 42.000, -€ 57.000 en -€ 30.000.



BIJLAGEN



Bijlage 1: Overzicht van baten en lasten per taakveld

In deze bijlage in het overzicht van baten en lasten per taakveld opgenomen cf. de vereisten in artikel 66 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV).

1. Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving

(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
<i>Lasten per taakveld</i>						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.783	1.451	1.493	1.511	1.568	1.566
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.360	1.534	1.580	1.512	1.506	1.520
Totaal lasten	3.143	2.985	3.073	3.023	3.074	3.086
<i>Baten per taakveld</i>						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	75	74	75	76	77	78
1.2 Openbare orde en veiligheid	94	150	163	93	93	93
Totaal baten	169	224	238	169	170	171
<i>Saldo per taakveld</i>						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.708	1.377	1.418	1.435	1.491	1.488
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.266	1.384	1.417	1.419	1.413	1.427
Saldo van baten en lasten	2.974	2.761	2.835	2.854	2.904	2.915

2. Programma Economie en Toerisme

(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
<i>Lasten per taakveld</i>						
0.63 Parkeerbelasting	12	10	10	10	10	11
2.2 Parkeren	1.008	1.219	1.224	1.258	1.256	1.395
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	183	168	179	179	179	180
3.4 Economische promotie	2.521	2.729	2.511	2.493	2.573	2.629
Totaal lasten	3.724	4.126	3.924	3.940	4.018	4.215
<i>Baten per taakveld</i>						
0.63 Parkeerbelasting	1.896	2.933	2.934	2.935	2.936	2.937
2.2 Parkeren	0	56	42	69	55	194
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	4	153	153	153	153	153
3.4 Economische promotie	2.770	3.721	3.747	3.779	3.812	3.846
Totaal baten	4.670	6.863	6.876	6.936	6.956	7.130
<i>Saldo per taakveld</i>						
0.63 Parkeerbelasting	-1.884	-2.923	-2.924	-2.925	-2.926	-2.926
2.2 Parkeren	1.008	1.163	1.182	1.189	1.201	1.201
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	179	15	26	26	26	27
3.4 Economische promotie	-249	-992	-1.236	-1.286	-1.239	-1.217
Saldo van baten en lasten	-946	-2.737	-2.952	-2.996	-2.938	-2.915

Vervolg van bijlage 1

3. Programma Verkeer, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
<i>Lasten per taakveld</i>						
2.1 Verkeer en vervoer	3.407	3.321	3.433	3.515	3.315	3.281
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.004	700	615	618	622	624
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	278	167	159	158	157	157
8.3 Wonen en bouwen	1.469	1.812	1.605	1.664	1.669	1.651
Totaal lasten	6.158	6.000	5.812	5.955	5.763	5.713
<i>Baten per taakveld</i>						
2.1 Verkeer en vervoer	69	203	59	131	19	25
8.1 Ruimte en leefomgeving	35	34	25	25	25	25
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	857	2.342	1.151	1.056	1.066	994
Totaal baten	961	2.579	1.235	1.212	1.110	1.044
<i>Saldo per taakveld</i>						
2.1 Verkeer en vervoer	3.338	3.118	3.374	3.384	3.296	3.256
8.1 Ruimte en leefomgeving	969	666	590	593	597	599
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	278	167	159	158	157	157
8.3 Wonen en bouwen	612	-530	454	608	603	657
Saldo van baten en lasten	5.197	3.421	4.577	4.743	4.653	4.669

4. Programma Sport, Cultuur en Recreatie

(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
<i>Lasten per taakveld</i>						
5.1 Sportbeleid en activering	73	76	76	76	76	76
5.2 Sportaccommodaties	1.430	1.848	1.491	1.471	1.469	1.458
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en cultuurparticipatie	415	296	272	275	271	270
5.4 Musea	408	178	91	89	101	133
5.5 Cultureel erfgoed	396	570	410	418	417	398
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.649	2.663	2.543	2.570	2.636	2.633
Totaal lasten	5.371	5.631	4.883	4.899	4.970	4.968
<i>Baten per taakveld</i>						
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	0	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	625	3.752	136	136	137	138
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en cultuurparticipatie	0	8	8	8	8	8
5.4 Musea	37	55	46	46	46	47
5.5 Cultureel erfgoed	64	74	74	74	74	74
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.491	1.388	1.414	1.441	1.468	1.496
Totaal baten	2.217	5.277	1.678	1.705	1.733	1.763
<i>Saldo per taakveld</i>						
5.1 Sportbeleid en activering	73	76	76	76	76	76
5.2 Sportaccommodaties	805	-1.904	1.355	1.335	1.332	1.320
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en cultuurparticipatie	415	288	264	267	263	262
5.4 Musea	371	123	45	43	55	86
5.5 Cultureel erfgoed	332	496	336	344	343	324
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.158	1.275	1.129	1.129	1.168	1.137
Saldo van baten en lasten	3.154	354	3.205	3.194	3.237	3.205

Vervolg van bijlage 1

5. Programma Onderwijs (bedragen in duizenden euro's)						
	Realisatie 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
<i>Lasten per taakveld</i>						
4.1 Openbaar basisonderwijs	41	60	57	58	59	61
4.2 Onderwijshuisvesting	3.554	571	610	607	608	599
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	562	945	710	678	672	684
5.6 Media	273	334	348	343	375	358
Totaal lasten	4.430	1.910	1.725	1.686	1.714	1.702
<i>Baten per taakveld</i>						
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	1	3	3	3	3	3
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	222	292	97	44	45	46
5.6 Media	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	223	295	100	47	48	49
<i>Saldo per taakveld</i>						
4.1 Openbaar basisonderwijs	41	60	57	58	59	61
4.2 Onderwijshuisvesting	3.553	568	607	604	605	596
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	340	653	613	634	627	638
5.6 Media	273	334	348	343	375	358
Saldo van baten en lasten	4.207	1.615	1.625	1.639	1.666	1.653

6. Programma Sociaal Domein (bedragen in duizenden euro's)						
	Realisatie 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
<i>Lasten per taakveld</i>						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.509	1.931	1.574	1.619	1.596	1.608
6.2 Wijkteams	2.703	2.994	3.049	3.123	3.186	3.252
6.3 Inkomensregelingen	6.661	5.815	5.841	5.985	6.111	6.264
6.4 Begeleide participatie	1.676	1.613	1.528	1.489	1.421	1.302
6.5 Arbeidsparticipatie	289	464	459	471	482	493
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	296	361	355	368	380	393
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.911	3.980	4.132	4.272	4.417	4.564
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	4.313	3.994	4.140	4.253	4.320	4.474
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	14	5	5	5	5
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	536	440	431	442	455	467
Totaal lasten	21.894	21.606	21.514	22.027	22.373	22.822
<i>Baten per taakveld</i>						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	85	175	73	63	63	63
6.2 Wijkteams	62	26	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	6.027	4.829	4.951	5.074	5.202	5.331
6.4 Begeleide participatie	0	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	198	148	149	150	150	151
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	6.372	5.178	5.173	5.287	5.415	5.545
<i>Saldo per taakveld</i>						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.424	1.756	1.501	1.556	1.533	1.545
6.2 Wijkteams	2.641	2.968	3.049	3.123	3.186	3.252
6.3 Inkomensregelingen	634	986	890	911	909	933
6.4 Begeleide participatie	1.676	1.613	1.528	1.489	1.421	1.302
6.5 Arbeidsparticipatie	289	464	459	471	482	493
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	296	361	355	368	380	393
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.713	3.832	3.983	4.122	4.267	4.413
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	4.313	3.994	4.140	4.253	4.320	4.474
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	14	5	5	5	5
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	536	440	431	442	455	467
Saldo van baten en lasten	15.522	16.428	16.341	16.740	16.958	17.277

Vervolg van bijlage 1

7. Programma Volksgezondheid en Milieu

(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
<i>Lasten per taakveld</i>						
7.1 Volksgezondheid	626	706	776	772	766	761
7.2 Riolering	2.916	2.422	2.058	2.163	2.232	2.336
7.3 Afval	2.643	1.695	1.932	1.977	2.025	2.073
7.4 Milieubeheer	549	851	352	351	349	352
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	241	298	321	314	313	312
Totaal lasten	6.975	5.972	5.439	5.577	5.685	5.834
<i>Baten per taakveld</i>						
7.1 Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0
7.2 Riolering	3.092	3.113	2.801	2.922	2.995	3.102
7.3 Afval	2.304	2.022	2.114	2.155	2.196	2.209
7.4 Milieubeheer	30	410	10	10	10	10
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	140	153	153	153	153	153
Totaal baten	5.566	5.698	5.078	5.240	5.354	5.474
<i>Saldo per taakveld</i>						
7.1 Volksgezondheid	626	706	776	772	766	761
7.2 Riolering	-176	-691	-743	-759	-763	-766
7.3 Afval	339	-327	-182	-178	-171	-136
7.4 Milieubeheer	519	441	342	341	339	342
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	101	145	168	161	160	159
Saldo van baten en lasten	1.409	274	361	337	331	360

8. Programma Bestuur en Ondersteuning

(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
<i>Lasten per taakveld</i>						
0.1 Bestuur	756	820	896	899	904	938
0.2 Burgerzaken	673	630	633	704	700	703
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	0	0
0.5 Treasury	3	-26	-28	-59	-86	-112
0.61 OZB woningen	77	81	84	86	88	91
0.62 OZB niet-woningen	50	52	54	56	57	58
0.64 Belastingen overig	83	67	112	84	85	86
0.7 Algemene (en overige) uitkeringen gemeentefonds	0	1.340	1.177	1.724	2.249	2.794
0.8 Overige baten en lasten (exclusief Onvoorzien)	0	-2.113	449	-301	-883	-1.449
Totaal lasten	1.642	851	3.377	3.193	3.114	3.109
<i>Baten per taakveld</i>						
0.1 Bestuur	1	0	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	200	175	156	344	337	337
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	0	0
0.5 Treasury	262	271	271	271	271	271
0.61 OZB woningen	3.356	3.426	3.529	3.635	3.744	3.856
0.62 OZB niet-woningen	2.129	2.174	2.239	2.307	2.376	2.447
0.64 Belastingen overig	110	614	618	622	627	631
0.7 Algemene (en overige) uitkeringen gemeentefonds	28.210	30.383	31.572	32.356	32.821	30.782
0.8 Overige baten en lasten (exclusief Onvoorzien)	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	34.268	37.043	38.385	39.535	40.176	38.324
<i>Saldo per taakveld</i>						
0.1 Bestuur	755	820	896	899	904	938
0.2 Burgerzaken	473	455	477	360	363	366
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	0	0
0.5 Treasury	-259	-297	-299	-330	-357	-383
0.61 OZB woningen	-3.279	-3.345	-3.445	-3.549	-3.656	-3.765
0.62 OZB niet-woningen	-2.079	-2.122	-2.185	-2.251	-2.319	-2.389
0.64 Belastingen overig	-27	-547	-506	-538	-542	-545
0.7 Algemene (en overige) uitkeringen gemeentefonds	-28.210	-29.043	-30.395	-30.632	-30.572	-27.988
0.8 Overige baten en lasten (exclusief Onvoorzien)	0	-2.113	449	-301	-883	-1.449
Saldo van baten en lasten	-32.626	-36.192	-35.008	-36.342	-37.062	-35.215

Vervolg van bijlage 1

Overhead, Vennootschapsbelasting en Onvoorzien

(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
<i>Lasten per taakveld</i>						
0.4 Overhead	7.715	11.426	8.569	8.322	8.315	8.298
0.8 Overige baten en lasten (onderdeel Onvoorzien)	0	34	100	100	100	100
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	1	1	1	1	1
Totaal lasten	7.715	11.461	8.670	8.423	8.416	8.399
<i>Baten per taakveld</i>						
0.4 Overhead	250	183	181	154	112	113
0.8 Overige baten en lasten (onderdeel Onvoorzien)	1.184	32	-49	-49	-49	-49
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	1.434	215	132	105	63	64
<i>Saldo per taakveld</i>						
0.4 Overhead	7.465	11.243	8.388	8.168	8.203	8.185
0.8 Overige baten en lasten (onderdeel Onvoorzien)	-1.184	2	149	149	149	149
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	1	1	1	1	1
Saldo van baten en lasten	6.281	11.246	8.538	8.318	8.353	8.335

Mutaties Reserves

(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
<i>Lasten per taakveld</i>						
0.10 Mutaties reserves	8.422	8.253	536	527	514	475
Totaal lasten	8.422	8.253	536	527	514	475
<i>Baten per taakveld</i>						
0.10 Mutaties reserves	9.805	6.447	1.278	1.038	897	852
Totaal baten	9.805	6.447	1.278	1.038	897	852
<i>Saldo per taakveld</i>						
0.10 Mutaties reserves	-1.383	1.806	-742	-511	-383	-377
Saldo van baten en lasten	-1.383	1.806	-742	-511	-383	-377

Resultaat

(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
<i>Lasten per taakveld</i>						
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	1.024	1.220	2.024	2.281	93
Totaal lasten	0	1.024	1.220	2.024	2.281	93
<i>Baten per taakveld</i>						
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	3.789	0	0	0	0	0
Totaal baten	3.789	0	0	0	0	0
<i>Saldo per taakveld</i>						
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-3.789	1.024	1.220	2.024	2.281	93
Saldo van baten en lasten	-3.789	1.024	1.220	2.024	2.281	93



Bijlage 2: Overzicht incidentele baten en lasten per programma

(bedragen in duizenden euro's)

Overzicht incidentele baten en lasten per programma.	<i>lasten</i> 2023	<i>baten</i> 2023	<i>lasten</i> 2024	<i>baten</i> 2024	<i>lasten</i> 2025	<i>baten</i> 2025	<i>lasten</i> 2026	<i>baten</i> 2026
Veiligheid, Toezicht en Handhaving								
6.140.030 Versterkingsgelden ondermijning (Incidentele rijkssubsidie, projectduur 2 jaar)	70	70						
Onderwijs								
6.421.010 Tijdelijke huisvesting OBS Broekhem (Lasten incidenteel van aard i.a.v. realisatie geplande uitbreiding school)	6							
Sociaal domein								
6.650.010 Inhalen Covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen (Incidentele SPUK-uitkering, projectduur augustus 2021 - juli 2023)	54	54						
6.670.010 Lokale preventieagenda (Incidentele SPUK-uitkering, projectduur 2021-2023)	10	10						
Verkeer, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening								
6.210.070 Onderzoek deelauto's en -fietsensysteem (Onderzoekskosten incidenteel van aard)	25							
6.820.030 Verkoopkosten gronden en panden (Lasten incidenteel van aard bij iedere verkoop)	22		22		23		23	
Bestuur en Ondersteuning								
5.400.010 Tijdelijke inzet versterking formatie (Incidentele inzet)	48							
5.400.010 Tijdelijke inzet transitie manager wonen (Incidentele inzet)	12							
6.922.040 Reservering project economie, kunst en cultuur (Incidentele inzet)	50		50		50			
6.922.040 Reservering project jongeren kunst en cultuur (Incidentele inzet)	10							
Mutaties reserves								
Algemene dekkingsreserve:								
Tijdelijke inzet transitie manager wonen (Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)		10						
Onderzoek deelauto's en -fietsensysteem (Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)		25						
Inzet t.b.v. Mobiliteitsplan 2022-2025 (Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)		117		150		45		
Verkeersveiligheidsprojecten 2022-2026 conform kadernota 2022 (Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)		100		100		100		100
Inzet t.b.v. formatie Wonen conform kadernota 2022 (Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)		175						
Egalisatiereserve parkeerexploitatie:								
Project opstellen parkeerbeleidsplan (Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)		25						
Reserve huisvesting onderwijs:								
Tijdelijke huisvesting OBS Broekhem (Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)		6						
Reserve sociaal domein:								
Armoedebeleidsplan 2021-2024 (Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)		15		15				
Subtotaal mutatie reserves	0	473	0	265	0	145	0	100
Totaal incidentele baten en lasten	307	607	72	265	73	145	23	100



Bijlage 3: Meerjarig verloop reserves en voorzieningen

(bedragen in duizenden euro's)

Overzicht verloop reserves en voorzieningen	Saldo ultimo 2022	Mutaties 2023	Saldo ultimo 2023	Mutaties 2024	Saldo ultimo 2024	Mutaties 2025	Saldo ultimo 2025	Mutaties 2026	Saldo ultimo 2026
A. Algemene reserve									
A.01 Algemene reserve	2.267	0	2.267	0	2.267	0	2.267	0	2.267
Totaal	2.267	0	2.267	0	2.267	0	2.267	0	2.267
B. Bestemmingsreserves									
B.01 Algemene dekkingsreserve	1.936	-427	1.509	-1.002	507	-144	363	-101	262
B.02 Investeringsreserve automatisering	1.585	0	1.585	0	1.585	0	1.585	0	1.585
B.03 Investeringsreserve huisvesting onderwijs	293	240	533	237	770	224	994	185	1.179
B.04 Investeringsreserve instandhouding monumenten	92	0	92	0	92	0	92	0	92
B.05 Investeringsreserve kunst in openbare ruimte	296	35	331	35	366	35	401	35	436
B.06 Exploitatiereserve personeel	128	0	128	0	128	0	128	0	128
B.07 Exploitatiereserve welzijnsactiviteiten	763	0	763	0	763	0	763	0	763
B.08 Egalisatiereserve effecten BTW-compensatiefonds	93	0	93	0	93	0	93	0	93
B.09 Reserve milieuactiviteiten	239	0	239	0	239	0	239	0	239
B.10 Investeringsreserve infra e.d. kop Cauberg	1.106	70	1.176	70	1.246	70	1.316	70	1.386
B.11 Investeringsreserve uitvoering centrumplan	445	-445	0	0	0	0	0	0	0
B.12 Reserve opbrengst aandelen Essent	4.624	0	4.624	0	4.624	0	4.624	0	4.624
B.13 Egalisatiereserve parkeerexploitatie	1.633	-25	1.608	0	1.608	0	1.608	0	1.608
B.14 Egalisatiereserve sociaal domein	6.437	-15	6.422	-15	6.407	0	6.407	0	6.407
B.15 Investeringsreserve strategische projecten	3.756	163	3.919	163	4.082	163	4.245	163	4.408
B.16 Reserve evenementen	679	0	679	0	679	0	679	0	679
B.17 Reserve duurzaamheid	257	2	259	23	282	23	305	23	328
B.18 Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten	8.522	-806	7.716	-773	6.943	-752	6.191	-752	5.439
B.19 Reserve overdracht gelden stichting Herdenking	132	0	132	0	132	0	132	0	132
B.20 Reserve financiële gevolgen Corona (COVID-19)	250	0	250	0	250	0	250	0	250
B.21 Bestemmingsreserve omgevingswet	122	0	122	0	122	0	122	0	122
Totaal	33.388	-1.208	32.180	-1.262	30.918	-381	30.537	-377	30.160
V. Voorzieningen									
V.01 Voorziening dubieuze debiteuren	779	0	779	0	779	0	779	0	779
V.02 Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	41	0	41	0	41	0	41	0	41
V.03 Voorziening onderhoud gebouwen	240	-128	112	-30	82	-36	46	39	85
V.04 Voorziening onderhoud sportcentrum Polfermolen	540	-540	0	0	0	0	0	0	0
V.05 Voorziening bodemsaneringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
V.06 Voorziening niet-WWB-debiteuren sociale zaken	20	0	20	0	20	0	20	0	20
V.07 Voorziening onderhoud parkeerplaats Oud Valkenburg	41	0	41	0	41	0	41	0	41
V.08 Voorziening onderhoud wegen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
V.09 Voorziening pensioenen wethouders	1.808	0	1.808	0	1.808	0	1.808	0	1.808
V.10 Voorziening ontwikkelingen Polfermolen	590	-590	0	0	0	0	0	0	0
V.11 Voorziening rioolheffing	3.570	-257	3.313	-339	2.974	-374	2.600	-441	2.159
V.12 Voorziening afvalstoffenheffing	360	-196	164	-12	152	-53	99	-66	33
V.13 Voorziening groot onderhoud parkeergarage	557	114	671	88	759	102	861	-37	824
V.14 Voorziening onderhoud civieltechnische kunstwerken	56	7	63	-63	0	45	45	41	86
V.15 Voorziening kleine woningbouwinitiatieven	84	0	84	0	84	0	84	0	84
V.16 Voorziening fonds ruimtelijke ontwikkeling	41	0	41	0	41	0	41	0	41
V.17 Voorziening personeel	0	0	0	0	0	0	0	0	0
V.18 Voorziening debiteuren TOZO	58	0	58	0	58	0	58	0	58
Totaal	8.785	-1.590	7.195	-356	6.839	-316	6.523	-464	6.059
Totaal reserves en voorzieningen	44.440	-2.798	41.642	-1.618	40.024	-697	39.327	-841	38.486

Bijlage 4: Overzicht structurele mutaties reserves

(bedragen in duizenden euro's)

Overzicht structurele mutaties reserves.	<i>lasten</i> 2023	<i>baten</i> 2023	<i>lasten</i> 2024	<i>baten</i> 2024	<i>lasten</i> 2025	<i>baten</i> 2025	<i>lasten</i> 2026	<i>baten</i> 2026
Mutaties reserves								
Reserve huisvesting onderwijs:								
Reservering vrijval afschrijvingslasten Adelante a.g.v. watersnoodramp (Structureel, storting vrijval van geraamde afschrijvingslasten)	246		237		224		185	
Investeringsreserve kunst in openbare ruimte:								
Storting 1%-regeling investeringen openbare ruimte (Structureel, storting is voor onbepaalde tijd)	35		35		35		35	
Investeringsreserve infra e.d. kop Cauberg:								
Storting t.b.v. infrastructuur (Structureel, storting is voor onbepaalde tijd)	70		70		70		70	
Investeringsreserve strategische projecten:								
Storting t.b.v. strategische projecten (Structureel, storting is voor onbepaalde tijd)	163		163		163		163	
Reserve duurzaamheid:								
Storting renteopbrengsten hybride converteerbare geldlening Enexis (Structureel, storting is voor onbepaalde tijd)	23		23		23		23	
Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten:								
Onttrekking t.b.v. dekking kapitaallasten activa (Structureel, omvang reserve is gelijk aan af te schrijven boekwaarde)		806		774		753		753
Totaal structurele mutaties reserves	537	806	528	774	515	753	476	753



Bijlage 5: Reserve- en voorzieningenbeleid

Het reserve- en voorzieningenbeleid voor 2023 is als separaat document bij de raadsstukken opgenomen.



